

Міністерство аграрної політики та продовольства України
Миколаївський національний аграрний університет

Альтернативні джерела енергії

Бібліографічний покажчик

Міністерство аграрної політики та
продовольства України

Миколаївський національний аграрний
університет

Бібліотека

**АЛЬТЕРНАТИВНІ ДЖЕРЕЛА
ЕНЕРГІЇ**

Бібліографічний показчик

Миколаїв
2013

УДК 620.92
ББК 31
А58

Укладач:

Д. В. Ткаченко – зав. відділом інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення бібліотеки МНАУ

Редактор:

О. Г. Пустова – директор бібліотеки МНАУ

А58 **Альтернативні** джерела енергії : бібліографічний покажчик / уклад. Д. В. Ткаченко ; ред. О. Г. Пустова. – Миколаїв : МНАУ, 2013. - 96 с.

© Миколаївський національний аграрний університет, 2013

© Ткаченко Д. В., 2013

ПЕРЕДМОВА

Бібліографічний покажчик «Альтернативні джерела енергії» присвячений технологічним, екологічним та економічним аспектам виробництва та використання альтернативних джерел енергії.

До складу покажчика увійшли відомості про навчальні посібники, монографії, статті з наукових періодичних видань, а також матеріали всесвітньої мережі Інтернет з питань виробництва та використання альтернативних джерел енергії.

При підготовці видання були використані фонди, каталоги та картотеки бібліотеки, бази даних бібліотеки МНАУ та електронні версії повнотекстових документів, розміщених в Інтернет.

Матеріали у покажчику розміщено за алфавітом авторів та назв видань.

Опис документів наведено мовою оригіналу. Бібліографічний опис зроблено за ДСТУ ГОСТ-7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». Слова і словосполучення скорочуються відповідно діючим стандартам ДСТУ 35.82-97 «Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила», ГОСТ 7.12-93 «Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие правила и требования».

Видання має іменний покажчик.

Бібліографічний покажчик адресований науковцям, спеціалістам сільського господарства, аспірантам, викладачам, студентам, а також тим, хто цікавиться розвитком альтернативної енергетики в Україні та за її межами.

ВСТУП

В умовах глобальної економічної кризи особливої актуальності набуває питання пошуку альтернативних джерел енергії, зокрема таких, що здатні постійно відновлюватися. При цьому важливо мати уявлення про весь спектр відновлювальних джерел енергії, які можна використати в сучасному народному господарстві.

Нестача викопних енергетичних ресурсів у розвинених країнах світу веде до розширення ефективного використання альтернативних джерел енергії. Поряд з використанням енергії сонця і вітру все більшого поширення набуває біонафта, різні тверді органічні матеріали та біогаз, які є продукцією сільськогосподарського виробництва. Перспективність нехарчового використання останньої впливає також з аналізу динаміки цін на енергетичну, промислову та сільськогосподарську види продукції.

Аграрне виробництво із споживача традиційних видів енергії перетворюється у виробника їх зі значним потенціалом у майбутньому. У розвитку біоенергетики сільської місцевості у світі можна виділити три основні тенденції:

- скорочення загальних витрат енергії;
- збільшення використання відновлюваних джерел енергії;
- переважного застосування твердих видів біопалива.

В аграрній сфері економіки України для проведення сільськогосподарських робіт щороку використовується близько 1,9 млн тонн дизельного палива і 0,6 млн тонн бензину. Для виробництва такої кількості пального використовується майже 4,5 млн тонн нафти, що переважно імпортується з інших країн. Постійне зростання її вартості призводить до підвищення вартості нафтопродуктів, а отже, і сільськогосподарської продукції. Тому традиційний варіант задоволення енергетичних потреб сільського господарства за рахунок тільки нафтопродуктів малоперспективний.

У процесі використання продуктів переробки нафти і природного газу забруднюється навколишнє середовище, що супроводжується зменшенням родючого шару ґрунту та знищенням лісових масивів, поширенням різноманітних важких захворювань населення. При цьому на автотракторну техніку в більшості країн світу припадає від 50 до 60 % шкідливих викидів, а у великих мегаполісах - навіть 80-90 % і більше.

Одним з найбільш реальних варіантів забезпечення сільського господарства альтернативними джерелами енергії є використання біологічних видів палива, які виготовляються з основної і побічної продукції сільського господарства та промисловості. Вони можуть використовуватися безпосередньо як паливо, у чистому вигляді, як компонент для виробництва інших палив чи для змішування з традиційними видами палива у пропорціях, встановлених відповідно до державних стандартів.

Потреба в освоєнні та розвитку енергетики на альтернативних ресурсах стає все більш очевидною при зростаючому попиті на паливо, особливо на нафту і газ.

Середнє на душу населення світове споживання потужності складає приблизно 0,8 кВт, але національні відмінності у рівні спожитої енергії дуже великі - від 10 кВт у США та 4 кВт - у країнах Європи (в Україні -1,1 кВт) до 0,1 кВт у Центральній Африці. Середні темпи зростання національного доходу в сучасних країнах світу дорівнюють 2 - 5 % на рік.

Комплексною державною програмою енергозбереження України визначено загальну потребу України в паливі та енергії на 2010 р., що становить 326,1 млн т умовного палива, використання електроенергії в 2010 р. планується на рівні 270,5 млрд кВт.

Одним з відновлюваних джерел енергії є продукція, вирощена на енергетичних плантаціях, яка використовується у вигляді залишків від зрізаної та переробленої деревини, що в майбутньому займе свою нішу при вирішенні енергетичної проблеми. До важливих напрямів біосировини слід віднести продукцію, отриману в результаті вирощування пшениці, багаторічних трав, кукурудзи, соняшнику, ріпаку, гірчиці, тополі, верби, очерету, а в деяких регіонах світу - цукрової тростини. Вже нині окремі країни Євросоюзу мають позитивний досвід їх використання як швидкозростаючих енергетичних культур.

При цьому слід визнати, що собівартість цієї так званої зеленої енергії на сьогодні поки що набагато вища, ніж "чорної" (для прикладу, з вугілля), тим більше в порівнянні з рідкими традиційними видами палива - дизелем, бензином, мазутом та ін. Перспективним напрямом отримання альтернативного палива на сьогодні є також спалювання соломи, яке потребує набагато менших початкових капітальних вкладень для його реалізації. Враховуючи те, що в Україні щорічно виробляється 50-60 млн. тонн соломи зернових і зернобобових культур, які не використовуються зовсім або ж використовуються вкрай неефективно (близько 50-60 % спалюється на ріллі одразу після

збирання врожаю), перспектива її застосування в сільській місцевості для обігрівання приміщень адміністративного і соціально-культурного призначення очевидна.

Для практичного застосування соломи як біопалива необхідно вирішувати питання матеріально-технічного забезпечення, зокрема щодо її збирання, тюкування та зберігання достатньої кількості, що потребує додаткових ресурсів у вигляді спеціальної техніки, обладнаного приміщення тощо.

Розвиток технологій та технічних засобів виробництва біогазу спрямований на комплексне вирішення проблем альтернативного енергозабезпечення тваринницьких ферм, виробництва високоякісних органічних добрив для кормовиробництва та утилізації органічних відходів при зниженні рівня емісій шкідливих речовин в оточуюче середовище. Розроблено та реалізовано концепцію технічного і технологічного вирішення проблеми сумісного використання органічних добрив та рослинної біомаси в біогазових реакторах.

На кінець прогнозного періоду планується відчутний рівень використання альтернативних видів енергії – вітрової, геотермальної та сонячної, метану вугільних родовищ, біогазу, побутових відходів. У 2010 р. передбачається виробництво енергії за рахунок цих джерел в обсязі 12,7 млрд кВт і теплоенергії – в обсязі 16,8 % Гкал, що еквівалентно 7,1 млн т у.п.

В умовах недостатньої уваги з боку держави щодо підтримки виробництва біопалива, незважаючи на прийняття ряду законодавчих документів із цього питання, проблема поступово починає вирішуватися на ентузіазмі як представників великого олігодобувного бізнесу, так і сільськогосподарських підприємств. Окремі приклади позитивного досвіду в цьому питанні є у кількох областях України.

Безумовно, в процесі впровадження технологій виробництва біопалива його вартість буде дешевшати, а тому шляхи енергетичної залежності стануть більш диверсифікованими і подальший розвиток аграрного сектору більш прогнозованим. Для цього необхідно перш за все виділити 10-15 % власних земельних ресурсів для потенційних сільськогосподарських культур, що використовуватимуться для виробництва відновлювальних джерел енергії.

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ

1. Про альтернативні види палива [Електронний ресурс] : Закон України від 14 січня 2000 р. № 1391-XIV. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1391-14>

2. Про альтернативні джерела енергії [Електронний ресурс] : Закон України від 20 лютого 2003 р. № 555-IV. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/555-15>

3. Про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення «зеленого» тарифу [Електронний ресурс] : Закон України від 25 вересня 2008 р. № 601-VI. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/601-17>

4. Про внесення змін до Закону України «Про електроенергетику» щодо стимулювання використання альтернативних джерел енергії [Електронний ресурс] : Закон України від 01 квітня 2009 р. № 1220-VI. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1220-17>

5. Про внесення змін до Закону України «Про електроенергетику» щодо гарантування зобов'язань держави щодо стимулювання використання альтернативних джерел енергії [Електронний ресурс] : Закон України від 03 червня 2011 р. № 3486-VI – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3486-17>

6. Про енергозбереження [Електронний ресурс] : Закон України від 01 липня 1994 р. № 74/94-ВР. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/74/94-вр>

7. Енергетична стратегія України на період до 2030 р. [Електронний ресурс] / Постанова Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 7 червня 2012 р. – Режим доступу : <http://mpe.kmu.gov.ua/fuel/doccatalog/document?id=222032>

8. Порядок встановлення, перегляду та припинення дії «зеленого» тарифу для суб'єктів господарської діяльності [Електронний ресурс] : Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики від 02 листопада 2012 р. № 1421. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1957-12>

9. Про особливості приєднання до електричних мереж об'єктів електроенергетики, що виробляють електричну енергію з використанням альтернативних джерел : [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету міністрів України від 19 лютого 2009 р. № 126. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/126-2009-п>

10. Програма розвитку виробництва дизельного біопалива : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.12.2006 № 1774. // Пропозиція. – 2007. – № 2. – С. 12-17.

11. ДСТУ–П СЕК/ТБ 15210–1:2009 Біопаливо тверде. Метод визначення механічної міцності паливних гранул та брикетів. Частина 1. Гранули. – К. : Держспоживстандарт України, 2009.

12. ДСТУ–П СЕК/ТБ 15210–2:2009 Біопаливо тверде. Метод визначення механічної міцності паливних гранул та брикетів. Частина 2. Брикети. – К. : Держспоживстандарт України, 2009.

13. Гардашук Т. В. «Зелений тариф» як правовий механізм стимулювання виробництва електроенергії з альтернативних енергоджерел: світовий і український досвід / Т. В. Гардашук // Екологічний вісник. – 2011. – № 3. – С. 26-27.

«Зелений тариф» в Україні належить до найпоширеніших методів цінового регулювання електроенергії, одержаної з альтернативних енергоджерел.

14. Джумагельдієва Г. Д. Стимулювання розвитку альтернативної енергетики в Україні: економіко-правовий аспект [Електронний ресурс] / Г. Д. Джумагельдієва // Вісник НАН України. – 2012. – № 10. – С. 26-30. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/38990>

Статтю присвячено дослідженню економіко-правових проблем стимулювання розвитку альтернативної енергетики в Україні. Визначено напрями правового впливу на розвиток вітчизняної альтернативної енергетики. Досліджено правовідносини, що складаються між суб'єктами господарювання та органами державної влади й управління в процесі реалізації заходів зі стимулювання розвитку альтернативної енергетики. Основними методами дослідження є аналітико-синтетичний, формально-логічний, логіко-юридичний, системно-правовий та порівняльно-правовий. Проведено аналіз правового забезпечення прямої та опосередкованої форми цільового фінансування наукових розробок у сфері альтернативної енергетики. Виявлено недоліки чинного порядку застосування податкових пільг, передбачених для розробників енергоефективних проєктів і суб'єктів господарювання, що мають намір впроваджувати зазначені розробки в господарську діяльність.

15. Калетник Г. М. Удосконалення правового забезпечення функціонування ринку біопалива в Україні / Г. М. Калетник // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 12. – С. 48-52.

У статті розкрито проблеми правового забезпечення функціонування ринку біопалива в Україні. охарактеризовано наявну нормативно-правову базу галузі виробництва та споживання біопалив.

16. Калетнік Г. Чинні закони, що регулюють ринок біопалива в Україні, фактично унеможливили його виробництво / Г. Калетнік // Вісник податкової служби України. – 2008. – № 42. – С. 6-8.

17. Кишко-Єрлі О. Б. Інститут правового регулювання використання відновлюваних джерел енергії природоресурсного права України [Електронний ресурс] / О. Б. Кишко-Єрлі // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 2. – С. 251-254. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/23550>

У статті обґрунтовується існування інституту правового регулювання використання відновлюваних джерел енергії в природо-ресурсному праві України. З цією метою розглядаються особливості об'єктів природо-ресурсного права України, які зумовлюють його структуру як галузі права.

18. Кориневич А. О. Правові засади функціонування внутрішнього енергетичного ринку Європейського Союзу [Електронний ресурс] / А. О. Кориневич // Порівняльно-правові дослідження. – 2009. – № 2. – С. 67-72. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/18381>

Однією з ефективних форм регіональної економічної інтеграції є створення внутрішнього ринку. Цю статтю присвячено дослідженню внутрішнього енергетичного ринку Європейського Союзу. У статті аналізуються положення правових актів ЄС, зокрема директив, що регламентують питання функціонування внутрішнього ринку окремих джерел енергії, а саме природного газу, електроенергії, відновлюваних енергоресурсів.

19. Нормативне забезпечення виробництва біомаси та біопалива в Україні [Електронний ресурс] / В. Кравчук, Т. Цема, В. Таргоня, М. Оситняжський // Техніка і технології АПК. – 2010. – № 7 – С. 35-38. – Режим доступу : http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Titapk/2010_7/7_10_s34.pdf

Проаналізовано типи біомаси та способи її використання на енергетичні потреби. Викладено результати проведених досліджень щодо нормативного забезпечення виробництва біомаси та біопалива в Україні. Окреслено можливі шляхи запровадження в Україні сертифікації виробництва біомаси сталого розвитку, подано конкретні пропозиції щодо реалізації цього плану.

20. Окаряченко А. П. Финансирование внедрения энергосберегающих технологий как стратегическое направление развития регионов Украины [Электронный ресурс] / А. П. Окаряченко // Экономический весник Донбаса. – 2011. – № 2. – С. 66-70. – Режим доступа : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/24109>

В статье исследованы перспективы использования альтернативных видов энергии, определены условия финансирования их использования в промышленности и рассмотрены проекты законодательства, помогающие развивать и контролировать процесс их внедрения.

21. Прутська О. О. Державне регулювання розвитку ринку біопалива в Україні [Електронний ресурс] / О. О. Прутська // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 1 (5) . – С. 179-182. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vznu/eco/2010_1/179-182.pdf

У роботі обґрунтовано необхідність державного регулювання ринку біопалива в Україні, запропоновано заходи щодо стимулювання його виробництва, наголошено на необхідності розробки комплексної державної програми, яка б унеможливила подальшу деградацію сільськогосподарських ландшафтів і ґрунтів.

22. Стимулювання відновлюваної енергетики в Україні за допомогою «зеленого» тарифу : посібник для інвесторів [Електронний ресурс] / Консультативна програма IFC в Європі та Центральній Азії. – К. : Міжнародна фінансова корпорація, 2012. – 80 с. – Режим доступу : <http://biomass.kiev.ua/images/library/info-materials/ifc-handbook-green-tariff.pdf>

У посібнику наведено основні положення й аналіз законодавства України з питань виробництва електричної енергії з відновлюваних джерел та її продажу за «зеленим»

тарифом, а також розглянуто практику застосування такого законодавства. Подано стислий огляд структури українського енергетичного ринку й місця виробників відновлюваної енергії в ньому. Аналізується сутність схеми стимулювання виробництва енергії за допомогою «зеленого» тарифу й наводиться покроковий план дій для інвестора, що планує виробництво відновлюваної електроенергії та її продаж за «зеленим» тарифом. У разі якщо законодавство містить прогалини, або існує потенційна можливість його неоднозначного тлумачення й застосування, зроблено відповідні застереження. Okремо виділено рекомендації державним регуляторам щодо напрямів поліпшення чинного законодавства.

2. АЛЬТЕРНАТИВНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ

2.1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

23. Адаменко О. Альтернативні палива та інші нетрадиційні джерела енергії / О. Адаменко, В. Височанський, В. Лютко. – Івано-Франківськ: Енергія, 2000. – 256 с.

24. Альтернативна хімічна енергетика у дзеркалі сьогодення : об'єднана сесія наукових рад НАН України з проблем «Неорганічна хімія» та «Електрохімія» (11-15 вересня 2006 р., м. Львів) [Електронний ресурс] // Вісник НАН України. – 2007. – № 1. – С. 36-40. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/313>

25. Бабінська О. В. Альтернативна енергетика [Електронний ресурс] / О. В. Бабінська. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=32082>

26. Бевз В. В. Нетрадиційні та відновлювальні джерела енергії у харчовій промисловості [Електронний ресурс] / В. В. Бевз // Економіка та підприємництво. – 2010. – № 23. – С. 192-200. – Режим доступу : <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/handle/123456789/1292>

Підвищення цін на енергоносії робить неможливим подальший розвиток багатьох українських підприємств без суттєвих навантажень, які були б направлені на зниження енергетичної складової в собівартості продукції і послуг. Сьогодні важливим фактором, що може гарантувати успішність в багатьох сферах промисловості в Україні є використання нетрадиційних та відновлювальних джерел енергії у різних галузях народного господарства.

27. Білан Л. В. Шляхи енергозбереження в сільському господарстві [Електронний ресурс] / Л. В. Білан, Ю. В. Гуцуляк // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2011. – Вип. (4) 166. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/nvnau_apk/2011_166_4/11blv.pdf

Розглянуто питання економного використання енергоресурсів у сільському господарстві через різке збільшення витрат на їх видобування, виробництво та використання.

28. Близнюченко А. Г. Энергетический кризис: проблемы и их решение / А. Г. Близнюченко, А. А. Смердов // Эффективное тваринництво. – 2011. – № 1. – С. 15-19. – Закінчення. Початок. – 2010. – № 7.

29. Бобошко Ю. М. Спорідненість екології та енергозбереження / Ю. М. Бобошко // Екологічний вісник. – 2010. – № 1. – С. 25-27.

Про необхідність формування екологічної культури майбутніх економістів.

30. Бородіна О. Відновлювальна енергетика – перспективи для сільського господарства України / О. Бородіна, М. Шевчишин // Пропозиція. – 2008. – № 10. – С. 90-94.

31. Бузовський С. А. Інноваційні розвиток альтернативних джерел енергії / С. А. Бузовський, В. А. Скрипниченко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 142, Ч. 1. – С. 14-19.

32. Бузовський С. А. Нетрадиційні джерела енергії – вимога часу / С. А. Бузовський, О. Д. Витвицька, В. А. Скрипниченко // Науковий вісник НАУ. – 2008. – Вип. 119. – С. 289-294.

33. Бурлака В. Г. Энергоэффективность как составляющая конкурентоспособности Украины / В. Г. Бурлака // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 8. – С. 99-109.

С учетом последних достижений мировой практики предложены пути модернизации энергосбережения в Украине за счет активизации инновационной деятельности при реализации «Государственной целевой программы энергоэффективности и развития сферы производства энергоносителей из возобновляемых источников энергии и альтернативных видов топлива на 2010–2015 годы».

34. Величко С. А. Енергетика навколишнього середовища України (з електронними картами) / С. А. Величко ; под ред. І. Г. Черваньова –Харків : Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, 2003. – 52 с.

Навчальний посібник характеризує джерела енергії навколишнього середовища. Запропоновано оригінальні комп'ютерно-картографічні моделі просторово-часового розподілу ресурсів альтернативної енергетики і показано шлях комплексного використання декількох видів альтернативної енергії для покращення енергопостачання в умовах України.

35. Використання вторинних ресурсів для ефективного теплопостачання виробничих та побутових приміщень в сільській місцевості / О. О. Шевченко, В. О. Дубровін, В. Г. Мироненко, І. В. Стовпник // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 134, Ч. 2. – С. 7-14.

36. Власенко С. Альтернатива без альтернативи / С. Власенко // Новини агротехніки. – 2009. – № 4. – С. 16-17.

37. Внукова Н. В. Альтернативне паливо як основа ресурсозбереження і екобезпеки автотранспорту / Н. В. Внукова, М. В. Барун // Энергосбережение. Энергетика. Энергоаудит. – 2011. – № 9. – С. 45-54.

38. Гавриш В. І. Альтернативні паливно-енергетичні ресурси в агробізнесі / В. І. Гавриш // Економіка АПК. – 2007. – № 7. – С. 55-61.

39. Гавриш В. І. Використання поновлювальних джерел енергії в агробізнесі України: стан, проблеми та перспективи / В. І. Гавриш // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2010. – Вип. 3 (54), Т.1. – С. 15-27.

40. Гавриш В. І. Застосування альтернативних палив у світі: стан та перспективи / В. І. Гавриш, С. В. Гоцонога // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2005. – № 3 (31). – С. 64-70.

41. Гавриш В. І. Заходи щодо зниження витрат на паливо в рослинництві з урахуванням закордонного досвіду / В. І. Гавриш // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2007. – Вип. 1 (39). – С. 50-55.

42. Гавриш В. І. Обґрунтування стратегії застосування палива у сільському господарстві / В. І. Гавриш, В. І. Ковальчук // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2005. – Вип. № 2 (30). – С. 164-169.

43. Гавриш В. І. Проблеми інноваційного розвитку енергетичної складової АПК України / В. І. Гавриш // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2010. – Вип. 4 (57). – С. 17-25.

44. Газова свердловина та завод міндобрив – у кожне сільське господарство! // Агросвіт. – 2007. – № 6. – С. 4-5.

45. Гирич Н. Б. Стратегічні аспекти розвитку ринку відновлювальних джерел енергії в Україні / Н. Б. Гирич // Науковий вісник НАУ. – 2008. – Вип. 119. – С. 125-129.

46. Голицын М. В. Альтернативные энергоносители / М. В. Голицын, А. М. Голицын, М. В. Пронина. – М. : Наука, 2004. – 159 с.

На фоне использования основных энергоносителей – нефти, газа, угля, атомной и гидроэнергии, подробно рассматриваются перспективы применения альтернативных источников энергии – энергии Солнца, ветра, океана, внутреннего тепла Земли, биоэнергии, нетрадиционных источников нефти, газа, горючих сланцев и др. Дана сравнительная экономическая оценка использования различных источников энергии. Обоснована необходимость значительного увеличения объемов научно-исследовательских и конструкторских работ по совершенствованию технологии и снижению себестоимости производства и использования альтернативных источников энергии.

47. Городов Р. В. Нетрадиционные и возобновляемые источники энергии : учеб. пособ. [Электронный ресурс] / Р. В. Городов, В. Е. Губин, А. С. Матвеев. – Томск : Издательство Томского политехнического университета, 2009. – 294 с. – Режим доступа : <http://padabum.com/x.php?id=27369>

В учебном пособии изложены основные направления развития возобновляемых источников энергии, как возможной альтернативы традиционной энергетики. Рассмотрены способы преобразования энергии ветра, солнца, геотермальной энергии, а также энергии океана в электрическую и тепловую с учетом последних достижений техники и технологий. Отдельное внимание уделено вопросам сравнения традиционных и нетрадиционных источников энергии, динамике потребления энергоресурсов и развитию энергохозяйств, а также экологическим проблемам нетрадиционной энергетики.

48. Гуменюк І. Л. Альтернативні види енергоносіїв, та їх подальші перспективи / І. Л. Гуменюк // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 141. – С. 89-99.

49. Демчак І. М. Розвиток біоенергетики в Україні / І. М. Демчак // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 141. – С. 27-31.

50. Джумагельдієва Г. Д. Стимулювання розвитку альтернативної енергетики в Україні: економіко–правовий аспект [Електронний ресурс] / Г. Д. Джумагельдієва // Вісник НАН України. – 2012. – № 10. – С. 26-30. . – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/38990>

Статтю присвячено дослідженню економіко–правових проблем стимулювання розвитку альтернативної енергетики в Україні. Визначено напрями правового впливу на розвиток вітчизняної альтернативної енергетики. Досліджено правовідносини, що складаються між суб'єктами господарювання та органами державної влади й управління в процесі реалізації заходів зі стимулювання розвитку альтернативної енергетики. Основними методами дослідження є аналітико-синтетичний, формально-логічний, логіко-юридичний, системно-правовий та порівняльно-правовий. Проведено аналіз правового забезпечення прямої та опосередкованої форми цільового фінансування наукових розробок у сфері альтернативної енергетики. Виявлено недоліки чинного порядку застосування податкових пільг, передбачених для розробників енергоефективних проектів і суб'єктів господарювання, що мають намір впроваджувати зазначені розробки в господарську діяльність, та запропоновано шляхи усунення цих недоліків.

51. Долинский А. А. Основы энергоэкономической оптимизации энергетических систем / А. А. Долинский, Б. И. Басок, Б. Х. Драганов // Науковий вісник НАУ. – 2004. – Вип.73, Ч.1. – С. 119-123.

52. Дудюк Д. Л. Нетрадиційна енергетика : основи теорії та задачі [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Д. Л. Дудюк, С. С. Мазепа, Я. М. Гнатишин. – Львів : Магнолія 2006, 2009. – 188 с.

Приведены сведения о невозобновляемых и возобновляемых энергетических ресурсах, их характеристики, рассмотрены основы теплотехники.

53. Елистратов В. В. Использование возобновляемой энергии : учеб. пособ. [Электронный ресурс] / В. В. Елистратов. – СПб. : Изд-во Политех. ун-та, 2008. – 224 с. – Режим доступа : <http://padabum.com/x.php?id=16466>

Рассмотрены вопросы развития и современного состояния энергетики возобновляемых источников, проанализированы причины бурного роста мощности установок на основе ВИЭ, особенно ветровой и солнечной энергии. Даются технические схемы и установки по использованию отдельных видов возобновляемой энергии, методики определения их параметров. Учитывая случайно-детерминированный характер прихода энергии ВИЭ, для создания надежной системы энергоснабжения дается классификация видов и методы аккумулярования.

54. Енергетичний потенціал біомаси в Україні / П. І. Лакида, Г. Г. Гелетука, Васишин Р. Д., та ін. ; за ред. П. І. Лакида ; Навчально науковий інститут лісового і садово паркового господарства Національного університету біоресурсів і природокористування України. – К. : Видавничий центр Національного університету біоресурсів і природокористування України, 2011. – 28 с. – Режим доступу : http://nubip.edu.ua/sites/default/files/BIOMASS_UA_PRAGM_31_05_2011.pdf.

У брошурі наведені методичні підходи і результати оцінки енергетичного потенціалу лісової та сільськогосподарської біомаси в Україні, яка здійснена в рамках міжнародного проекту «Біоенергетика в Європі» (Грантова Угода №213417 з Європейською комісією сьомої рамкової програми FP 7).

55. Енергоефективні технології в сільській місцевості : методичні рекомендації [Електронний ресурс] / О. В. Крижанівський, Ю. В. Бережна, О. В. Левченко, Н. В. Гижко. – Вінниця, 2009. – 136 с. – Режим доступу : http://www.volcorps.org.ua/pub/Metod_energo.pdf.

56. Жейнова Н. Альтернативні джерела електроенергії / Н. Жейнова // Наше птахівництво. – 2013. – № 3. – С. 38-39.

57. Жлобич В. Ф. Шляхи забезпечення альтернативною енергією сільськогосподарського виробництва / В. Ф. Жлобич // Вісник аграрної науки Причорномор'я. Вип. 2(45). – Миколаїв : МДАУ, 2008. – С. 208-213.

58. Захарченко Д. О. Перспективи використання альтернативних видів палива в Україні [Електронний ресурс] / Д. О. Захарченко, Ю. В. Світлична // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності : збірник наукових праць : у 2-х вип. – Маріуполь, 2011. – Вип. 2. – С. 89-94. – Режим доступу : <http://eir.pstu.edu/bitstream/handle/123456789/4292/стр.89.pdf?sequence=1>

У статті розглянуто недоліки та переваги традиційних видів палива та можливості використання альтернативних видів палива на території України.

59. Зелена енергетика в Україні [Електронний документ]. – Режим доступу : <http://iknet.com.ua/uk/presentation/full/energetika>

60. Калейніков Г. Є. Альтернативна енергетика – рішення питання енергозабезпечення [Електронний ресурс] / Г. Є. Калейніков // Енергетика та електрифікація. – 2008. – № 1. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/Entel/2008/1_2008/1_2008_13.pdf

61. Калетник Г. М. Альтернативна енергетика для суспільства / Г. М. Калетник // Агросвіт. – 2008. – № 21. – С. 17-23.

62. Калетник Г. М. Альтернативна енергетика для суспільства / Г. М. Калетник // Агросвіт. – 2008. – № 21. – С. 17-23.

63. Калетник Г. М. Енергозабезпеченість України та можливості задіяння потенціальних джерел відновлюваної енергії / Г. М. Калетник // Вісник аграрної науки. – 2008. – № 10. – С. 52-55.

64. Калетник Г. М. Роль агропромислового комплексу України у вирішенні проблем енергетичної та екологічної безпеки держави / Г. М. Калетник // Агросвіт. – 2009. – № 22. – С. 2-5.

65. Кардаш О. Л. Біоенергетичні загрози продовольчій безпеці [Електронний ресурс] / О. Л. Кардаш // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2012. – № 1. – Режим доступу : http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/fkd/2012_1/part1/47.pdf

Досліджено сучасні тенденції розвитку біоенергетики та факторів, які їх спричиняють. Проаналізовано основні біоенергетичні загрози продовольчій безпеці. Виявлено перспективи розвитку ринку біопалива в Україні.

66. Квітка Г. Техніку переведуть на екологічне пальне / Г. Квітка // Пропозиція. – 2007. – №1. – С. 8-10.

67. Киселев Н. Н. Ресурсы и энергосбережение [Електронний ресурс] / Н. Н. Киселев, В. Ф. Филатов, Н. В. Чхан // Наукові праці УкрНДМІ НАН України. – 2007. – № 1. – С. 216-220. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/14029>

У статті проаналізовані потейніні нетрадиційні джерела енергії України; розглянуті технічні і технологічні аспекти одержання на цій основі альтернативної екологічно чистої енергії.

68. Клименко Л. П. Підвищення рівня безпеки регіону при використанні альтернативних джерел енергії [Електронний ресурс] / Л. П. Клименко, Н. О. Воскобойнікова // Наукові праці. Екологія. – 2008. – Вип. 74, т. 87. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/Ecology/2008_74/74-1.pdf

Стаття присвячена актуальному на сьогодні питанню сталого розвитку та підвищення рівня екологічної безпеки за рахунок впровадження альтернативних джерел енергії. В роботі розглядається система екологічних індикаторів екологічної безпеки.

69. Кліщенко С. До нових джерел енергії / С. Кліщенко, В. Зінченко // Механізація сільського господарства. – 2011. – № 2. – С. 21-23.

70. Клочко В. М. Продовольча та енергетична безпека України в контексті світових тенденцій / В. М. Клочко // Економіка АПК. – 2012. – № 1. – С. 49-53.

71. Ковтун Г. Альтернативні моторні палива [Електронний ресурс] / Г. Ковтун // Вісник НАН України. – 2005. – № 2. – С. 19-27. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/1217>

Розглянуто проблеми одержання альтернативних (не нафтових) моторних палив на основі вуглеводневих газів, синтез-газу, спиртів, етерів й естерів, водню та

відновлюваної рослинної сировини (біопаливо).

72. Ковтун Г. Від метану – до гелію [Електронний ресурс] / Г. Ковтун // Вісник НАН України. – 2006. – № 7. – С. 23-30. . – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/1959>

Невпинне зростання енергоспоживання у масштабах планети, з одного боку, і вичерпаність покладів традиційних вуглеводнів, з другого, спонукають учених і можновладців до пошуків альтернативних джерел енергозабезпечення. Ця проблема набула особливої гостроти для України з її залежністю від експорту енергоносіїв з однієї країни і диктатом постійно зростаючих цін на нафту і газ. Тому освоєння альтернативних джерел енергії, а серед них – метану і рослинної біомаси, на які багата Україна, надзвичайно важливе не лише як складова вітчизняної економіки, а й як фактор національної безпеки нашої держави.

73. Ковтун Г. Енергетика: альтернативні джерела [Електронний ресурс] / Г. Ковтун // Україна. Наука і культура. – 2008. – Вип 34. – С. 234-245. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/40885>

Різкі коливання світових цін на нафту, газ та нафтопродукти, хронічна залежність України від однієї країни – постачальника енергоносіїв і, як наслідок, критичні ситуації з постачанням російського газу – усе це не тільки створило складні проблеми для вітчизняної економіки, а й становить серйозну загрозу національній безпеці нашої держави. Тому сьогодні так актуалізувався пошук альтернативних джерел енергії.

74. Ковтун Г. Паливний елемент – основа водневої енергетики [Електронний ресурс] / Г. Ковтун, Є. Полункін // Вісник НАН України. – 2006. – N 3. – С. 78–83. . – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/2001>

«Водень – паливо майбутнього», – так стверджують науковці. У багатьох країнах світу дослідження з водневої енергетики є пріоритетними напрямками розвитку науки. Вони забезпечуються фінансовою підтримкою і держави, і бізне сових структур. Основна мета розвитку водневих технологій – зниження за дежності від традиційних енергоносіїв – нафти, газу та вугілля. Світовий бум у сфері водневої енергетики не може не привернути увагу фахівців НАН України. Адже чимало академічних інститутів у 60-80 х роках минулого століття успішно працювали в цій галузі науки і техніки. Ключова умова переходу до водневої енергетики – пошук та створення надійних й економічно доцільних паливних елементів на основі водню.

75. Ковтун Г. Перспективи водневої енергетики [Електронний ресурс] / Г. Ковтун, Є. Полункін // Вісник НАН України. – 2007. – № 4. – С. 12-18. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/433>

Розглянуто можливості заміни традиційних видів палива на водень. Порівнюються в економічному і технічному аспектах різні способи отримання водню. Наведено приклади його використання провідними автомобільними фірмами світу в якості пального для двигунів внутрішнього згорання.

76. Кононок О. В. Использование альтернативного источника тепла для бытовых целей [Электронный ресурс] / О. В. Кононок, М. П. Позигун // Энергетика та

електрифікація. – 2009. – № 4. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Entel/2009/4_2009/4_2009_13.pdf

77. Курис Ю. В. Технологии водородного будущего как источника альтернативной энергетики [Электронный ресурс] / Ю. В. Курис, Е. В. Ряснова, С. Й. Ткаченко // Энергетика та електрифікація. – 2008. – № 2. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Entel/2008/2_2008/2-2008_9.pdf

С повышением экологической культуры и необходимостью сокращения потребления ископаемых видов топлива появляется необходимость в высокоэффективных способах преобразования и альтернативной выработки энергии. В работе предлагается система получения водорода - топлива для двигателей внутреннего сгорания.

78. Левицький І. Ю. Сучасний стан та перспективи використання відновлювальних джерел енергії приватним споживачем [Електронний ресурс] / І. Ю. Левицький, Т. Ю. Усатий // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. – 2011. - № 1-2. – С. 7-14. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/ltd/2011_1-2/Usaty.pdf

Розглядаються практичні аспекти відновлювальних джерел енергії домогосподарствами Харківської області. Розрахунковим методом визначено вартості і періоди окупності обладнання для опалення, гарячого водопостачання та електропостачання приватного господарства за допомогою альтернативних джерел енергії.

79. Лежнева Л. И. Потенціал розвитку нетрадиційних джерел енергії в Україні як фактор забезпечення енергетичної безпеки [Електронний ресурс] / Л. И. Лежнева // Культура народів Причорномор'я. – 2009. – № 155. – С. 52-54. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/24351>

80. Лір В. Є. Аналіз і прогнозування енергетичного балансу України / В. Є. Лір // Економіка і прогнозування. – 2004. – № 2. – С. 101-116.

81. Лосюк Ю. А. Нетрадиционные источники энергии [Электронный ресурс] / Ю. А. Лосюк, В. В. Кузьмич. – Минск : Технопринт, 2005. – 234 с. – Режим доступу : <http://padabum.com/x.php?id=16468>

В книге рассматриваются физические основы процессов, протекающих при конверсии возобновляемых нетрадиционных источников энергии: солнечной энергии, энергии ветра, биомассы и других. Приводятся методы расчетов потоков солнечной радиации и параметров конверсионных технологических процессов. Анализируются тепловые схемы этих процессов.

82. Лузан Ю. Я. Перспективи створення самозабезпечувальної енергетичної системи ведення сільськогосподарського виробництва / Ю. Я. Лузан // Економіка АПК. – 2010. – № 4. – С. 40-47.

83. Любарський В. Тенденції розвитку альтернативної енергетики в Литві / В. Любарський, І. Сатейкис // Науковий вісник Національного аграрного університету. – 2007. – № 107. – С. 116-121.

84. Магомедов А. М. Нетрадиционные возобновляемые источники энергии [Электронный ресурс] / А. М. Магомедов. – Махачкала : Юпитер, 1996 – 245 с. – Режим доступа : <http://www.bibliotekar.ru/alterEnergy/index.htm>

Книга посвящена важной и актуальной проблеме – проблеме более разумного и эффективного использования человеком природных энергетических богатств. Рассмотрены состояние и направления разработки технических решений нетрадиционных возобновляемых источников энергии, особенности их использования.

85. Макогон Ю. В. Системи ресурсного забезпечення енергетичної безпеки / Ю. В. Макогон, В. В. Кошеленко // Стратегічні пріоритети. – 2012. – № 2. – С. 63-68. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sp/2012_2/063-069.pdf

Надано оцінку системам ресурсного потенціалу енергетичної безпеки країн світу. Проаналізовано сучасний стан світової енергетики в цілому й української зокрема. Визначено пріоритетні напрями формування системи ефективного управління ресурсним забезпеченням енергетичної безпеки країни.

86. Мессель-Веселяк В. Я. Ефективність енергетичного самозабезпечення сільського господарства / В. Я. Мессель-Веселяк // Економіка АПК. – 2009. – № 2. – С. 10-14.

87. Месель-Веселяк В. Я. Ефективність застосування альтернативних видів енергії в сільському господарстві України / В. Я. Месель-Веселяк, В. С. Паштецький // Економіка АПК. – 2011. – № 12. – С. 3-9.

88. Месель-Веселяк В. Я. Формування самозабезпечуючих енергетичних систем у сільському господарстві / В. Я. Месель-Веселяк // Економіка АПК. – 2010. – № 12. – С. 31-37.

89. Миськів Л. П. Розвиток та виробництво альтернативних видів палива в Україні / Л. П. Миськів // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 141. – С. 234-239.

90. Митченко О. О. Розвиток альтернативної енергетики як механізм соціально-економічного зростання країни / О. О. Митченко // Економіка АПК. – 2012. – № 4. – С. 27-34.

91. Михайлов Ю. Енергетика майбутнього (про нетрадиційні джерела енергії) / Ю. Михайлов // Пропозиція. – 2008. – № 4. – С. 20-24.

92. Міщенко О. О. Альтернативні джерела енергії та їх використання в аграрній сфері [Електронний ресурс] / О. О. Міщенко, А. А. Созанська. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=40632>

93. Морева В. Аналіз основних напрямів формування енергетичної політики України [Електронний ресурс] / В. Морева, В. Іванова // Схід. – 2011. – № 1 (108). – С. 112-114. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/22484>

У статті розглянуто причини високої енергоємності виробництва в Україні й заходи, що забезпечують зниження енергозалежності держави шляхом реалізації комплексної енергетичної політики на рівні підприємств, регіонів і держави.

94. Москвінова В. В. Альтернативні джерела енергії та їх використання у промисловості [Електронний ресурс] / В. В. Москвінова, І. М. Лаппо. – Режим доступу : <http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/2732/1/>

Альтернативні%20джерела%20енергії%20–день%20науки%202011.pdf

95. Музыченко А. Г. Альтернативные источники энергии как объект инвестирования [Електронний ресурс] / А. Г. Музыченко, А. А. Уваров // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності : збірник наукових праць. – Маріуполь, 2010. – Т. 2. – С. 30-32. – Режим доступу : <http://eir.pstu.edu/bitstream/handle/123456789/781/7.pdf?sequence=1>

В статтє проведен анализ основных факторов влияющих на привлекательность отрасли альтернативных источников энергии, фондовых площадок размещения акций таких компаний и создание индексов биоэнергетики.

96. Назарчук Л. М. Модернизация рынка возобновляемой энергетики / Л. М. Назарчук // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 1. – С. 84-93.

В статтє рассматриваются состояние и перспективы развития производства возобновляемой энергетики (ВЭ) в Украине и наиболее развитых в промышленном отношении странах мира. С учетом последних достижений мировой практики рекомендованы инновационные пути модернизации ВЭ в Украине.

97. Носенко Ю. Топливная альтернатива в Украине и в мире / Ю. Носенко // Зерно. – 2007. – № 10. – С. 102-106.

98. Огляд відновлюваних джерел енергії в сільському та лісовому господарстві України : оглядова робота / Г. Г. Гелетуха, Т. А. Железна, Г. М. Голубовська-Онїсімова, А. Є. Конеченков ; Інститут економічних та політичних досліджень. – К. : [б. в.], 2007. – 58 с.

99. Окаряченко А. П. Финансирование внедрения энергосберегающих технологий как стратегическое направление развития регионов Украины [Электронный ресурс] / А. П. Окаряченко // Экономический весник Донбаса. – 2011. – № 2. – С. 66-70. – Режим доступа : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/24109>

В статтє исследованы перспективы использования альтернативных видов энергии, определены условия финансирования их использования в промышленности и рассмотрены проекты законодательства, помогающие развивать и контролировать процесс их внедрения.

100. Опалко В. Потенціал альтернативних джерел палива / В. Опалко, М. Гузь //

Новини агротехніки. – 2011. – № 3–4. – С. 24-27.

101. Осьмак А. Сгореть ради движения / А. Осьмак // Новини агротехніки. – 2007. – № 5. – С. 40-45.

Поиск альтернативных источников энергии и более эффективное использование существующих.

102. Пабат А. Стратегічний державний менеджмент конкурентоспроможності технологій нетрадиційної енергетики: світовий досвід / А. Пабат // Економіст. – 2006. – № 5. – С. 54–57.

103. Павліська О. Чи зможе врятувати сільське господарство енергетику України? / О. Павліська // Agroexpert. – 2009. – № 3. – С. 48-49.

104. Передерій Н. О. Стратегічні напрями розвитку ринку альтернативних джерел енергії в Україні [Електронний ресурс] / Н. О. Передерій // ЭСКО.Энергетика и промышленность. – 2013. – № 4. – Режим доступу : http://www.journal.esco.co.ua/industry/2013_4/art237.pdf

Висвітлено основні напрями розвитку ринку біоенергетики в Україні.

105. Перспективи енергозабезпечення України в контексті світових тенденцій : монографія / Н. Г. Земляний, А. З. Дорошкевич, Т. В. Рязова [та ін] ; за ред. А. Шевцова. – Д.: РФ НІСД, 2008. – 208 с.

Монографія присвячена питанням енергозабезпечення України в контексті сучасних світових тенденцій щодо підвищення енергоефективності, розвитку низьковуглецевої економіки та протидії змінам клімату. Видання містить аналіз енергетичної політики країн світу та висновки для України щодо вдосконалення традиційних та розвитку нових напрямів енергозабезпечення, зокрема, нетрадиційних відновлюваних джерел енергії, нової ядерної та термоядерної енергетики. Розглядається стан енергозабезпечення різних галузей економіки та населення України, можливості розвитку нових технологій і впровадження заходів із зменшення шкідливого впливу енергетики на довкілля.

106. Подолець Р. З. Енергетичне моделювання: іноземний досвід і напрями перспективних досліджень в Україні [Електронний ресурс] / Р. З. Подолець // Економіка і прогнозування. – 2006. – № 1. – С. 126–140. . – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/19804>

Наукове обґрунтування пріоритетів енергетичної політики неможливе без застосування відповідних інструментів аналізу – математичних моделей. Точність зроблених оцінок у тому числі залежить від коректності вибору методологічного підходу відповідно до цілей досліджень і наявної інформації про об'єкт моделювання. Аналізуючи міжнародний досвід розробки та використання прикладних моделей енергетичних систем, автор робить висновки щодо практичної доцільності розробки моделі енергетичної системи України, прийнятого методологічного та організаційного підходу при вирішенні цього завдання.

107. Поліщук О. В. Розвиток альтернативної енергетики в Україні: стан та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / О. В. Поліщук. – Режим доступу : <http://www.er.energy.gov.ua/doc.php?f=2582>
108. Польова О. Л. Енергоощадність у скотарстві – запорука ефективності та отримання альтернативних джерел енергії / О. Л. Польова // Агросвіт. – 2013. – № 10. – С. 52-55.
109. Польова О. Л. Формування та оптимальне використання біологічного потенціалу при виробництві енергоощадної продукції / О.Л. Польова // Економіка АПК. – 2010. – № 4. – С. 53-56.
110. Праховник А. В. Енергозбереження – нетрадиційний погляд та інша стратегія [Електронний ресурс] / А. В. Праховник // Енергетика та електрифікація. – 2008. – № 2. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Entel/2008/4_2008/4_2008_7.pdf
111. Райхенбах Т. Перспективи використання відновлюваних джерел енергії в Україні [Електронний ресурс] / Т. Райхенбах // Вісник Львівського національного аграрного університету. Економіка АПК. – 2012. – Вип. 19. Ч. 1. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/vldau/APK/2012_19_1/files/12retsiu.pdf
112. Ринейська Л. С. Міжнародний досвід організації сучасної екологічної економіки / Л. С. Ринейська, Ю. О. Легуш // Агросвіт. – 2013. – № 11. – С. 61-64.
113. Роль держави у відродженні економічних інтересів сільськогосподарських товаровиробників у розвитку аграрного виробництва в умовах вступу України до СОТ : Матеріали перших річних зборів Всеукраїнського конгресу вчених економістів-аграрників Південного регіону України 10–11 грудня 2007 р. м. Миколаїв / В. С. Шебанін, П. Т. Саблук, І. І. Червен, В. І. Благодатний. – Миколаїв : МДАУ, 2007. – 75 с.
114. Скорук О. П. Альтернативна енергетика України: перспективи розвитку / О. П. Скорук // Економіка АПК. – 2012. – № 9. – С. 28-32.
115. Скрипниченко В. А. Інноваційне забезпечення енергозбереження [Електронний ресурс] / В. А. Скрипниченко. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=27877>
В роботі обґрунтовано шляхи раціонального використання та економного витрачання первинної та перетвореної енергії і природних енергетичних ресурсів в національному господарстві яка реалізується з використанням технічних, економічних та правових методів.
116. Смик В. Альтернативні джерела енергії України [Електронний ресурс] / В. Смик // Енергетика та електрифікація. – 2008. – № 1. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Entel/2008/1_2008/1_2008_12.pdf
117. Сотник І. М. Систематизація сучасних факторів ресурсозбереження / І. М.

Сотник // Вісник Сумського НАУ. – 2008. – Вип. 4. – С. 143-149.

118. Сохацька О. М. Сучасні тенденції на світовому ринку нетрадиційних та відновлювальних джерел енергії / О. М. Сохацька, Н. Є. Стрельбицька // Енергосбереження. Енергетика. Енергоаудит. – 2011. – № 11. – С. 38-52.

119. Стимулювання відновлюваної енергетики в Україні за допомогою «зеленого» тарифу : посібник для інвесторів [Електронний ресурс] / Консультативна програма ІФС в Європі та Центральній Азії. – К. : Міжнародна фінансова корпорація, 2012. – 80 с. – Режим доступу : <http://biomass.kiev.ua/images/library/info-materials/ifc-handbook-green-tariff.pdf>

У посібнику наведено основні положення й аналіз законодавства України з питань виробництва електричної енергії з відновлюваних джерел та її продажу за «зеленим» тарифом, а також розглянуто практику застосування такого законодавства. Подано стислий огляд структури українського енергетичного ринку й місця виробників відновлюваної енергії в ньому. Аналізується сутність схеми стимулювання виробництва енергії за допомогою «зеленого» тарифу й наводиться покроковий план дій для інвестора, що планує виробництво відновлюваної електроенергії та її продаж за «зеленим» тарифом. У разі якщо законодавство містить прогалини, або існує потенційна можливість його неоднозначного тлумачення й застосування, зроблено відповідні застереження. Особливо виділено рекомендації державним регуляторам щодо напрямів поліпшення чинного законодавства.

120. Стребков Д. С. Розробка технологій відновлюваної енергетики і енергетична безпека / Д. С. Стребков // Науковий вісник Національного аграрного університету. – 2007. – № 107. – С. 55-59.

121. Стрелина Е. Н. Использование альтернативных источников энергии для обеспечения энергетической безопасности Украины [Електронний ресурс] / Е. Н. Стрелина, Е. С. Безгина // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності : збірник наукових праць : у 2-х вип. – Маріуполь, 2012. – Вип. 1, Т. 3. – С. 190-195. – Режим доступу : <http://eir.pstu.edu/bitstream/handle/123456789/1910/Theoret.3%20стр.190.pdf?sequence=1>

Проведен аналіз перспектив використання альтернативних джерел енергії для забезпечення енергетичної безпеки України на фоні істотного зростання запасів традиційних енергоносіїв. На конкретному прикладі доведено ефективність використання возобновляемых источников энергии по сравнению с природным газом. Предложены мероприятия, которые будут способствовать развитию альтернативной энергетики в Украине.

122. Титко Р. Відновлювальні джерела енергії (досвід Польщі для України) / Р. Титко, В. Калініченко. – Полтава, 2010. – 525 с.

123. Тлеуов А. Х. Нетрадиционные источники энергии [Электронный ресурс] / А. Х. Тлеуов. – Астана : Фолиант, 2009. – 248 с. – Режим доступа : <http://padabum.com/x.php?id=16873>

В учебном пособии излагаются основные научные и практические положения использования возобновляемых источников энергии; основы метеорологии; характеристики солнечного излучения и ветровых потоков, их устройства; методические положения расчета геосистем и ветроустановок, которые могут быть полезны для определения возможностей эффективного применения подобных систем и установок.

124. Трегуб М. І. Підвищення ефективності використання відновлюваних джерел енергії в сільському господарстві / М. І. Трегуб // Вісник аграрної науки. – 2008. – № 6. – С. 47-50.

125. Третьак Н. Альтернативні джерела енергії – майбутнє розвитку економіки України [Електронний ресурс] / Н. Третьак, Г. Кірейцев // Техніка і технології АПК. – 2010. – № 5. – С. 19-21. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Titapk/2010_5/5_10_s19.pdf (

Проаналізовано тенденції розвитку альтернативних джерел енергії в Україні, розглянуто потенціал виробництва енергії з біомаси. Запропоновано стратегічні напрями розвитку альтернативної енергетики та шляхи гармонізації соціально-економічних складових її розвитку.

126. Тюрін К. П. Використання альтернативних джерел енергії, їх майбутнє в енергетиці [Електронний ресурс] / К. П. Тюрін // Світлотехніка та електроенергетика. – 2011. – № 2. – С. 67-71. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua/21742/1/67-71.pdf>

В даній статті розкривається питання використання альтернативних джерел енергії не тільки в світі, а й в Україні. Висвітлюються найбільш розповсюджені види альтернативних джерел енергії в Україні, доцільність їх використання, переваги та проблеми їх запровадження. Також наведені приклади можливого вирішення даних проблем. Розглядаються регіони, які найбільш пристосовані для використання альтернативних джерел енергії. Наводяться реальні ціни обладнання та приклади використання альтернативних джерел енергії в світі, в різних країнах.

127. Франк М. Розвиток відновлюваних джерел енергії в Україні: потенціал, перешкоди і рекомендації щодо економічної політики / М. Франк, У. Фалько. – Берлін, 2010. – 42 с.

128. Хвесик М. А. Екологізація розвитку продуктивних сил України в умовах глобальних викликів / М. А. Хвесик // Екологічний вісник. – 2009. – № 6. – С. 10-11.

Про активізацію використання певних конкурентних переваг України в світогосподарській системі, які мають забезпечити її економічний і соціальний прогрес.

129. Ходаківська О. В. Енергетичний підхід до розв'язання проблеми екологічнобезпечного землекористування / О. В. Ходаківська // Економіка АПК. – 2010. – № 11. – С. 18-24.

130. Цивенкова Н. М. Альтернативні джерела енергії: чи врятують вони України від енергетичної залежності та екологічної катастрофи? / Н. М. Цивенкова, О. О. Самилін // Новини агротехніки. – 2009. – № 1. – С. 22-25.

131. Черевко Г. Альтернативна енергетика агропромислового комплексу України [Електронний ресурс] / Г. Черевко, Т. Кохана, І. Магійовіч // Motrol. – 2006. – № 8. – С. 106-116 – Режим доступу : <http://www.pan-ol.lublin.pl/wydawnictwa/Motrol8a/Cherevko.pdf>

Представлено результати дослідження потенціалу альтернативної енергетики, який може бути використаний у сільському господарстві України, та чинники, що стримують цей процес. Наведено результати аналізу світового досвіду використання альтернативних джерел енергії.

132. Шевцова С. В. Анализ зарубежного опыта использования альтернативных видов энергии / С. В. Шевцова, Д. С. Жолудь // Энергосбережение. Энергетика. Энергоаудит. – 2010. – № 6. – С. 49-53.

133. Шишкіна І. О. Альтернативні джерела енергії світового ринку: сучасний стан та перспективи [Електронний ресурс] / І. О. Шишкіна // Економіка промисловості. – 2012. – № 1. – С. 103-109. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/41425>

Розглянуто основні елементи нетрадиційних (альтернативних) джерел енергії світового ринку, а також визначено місце та структуру альтернативних джерел серед усіх джерел енергії. Проаналізовано світові потреби у різних джерелах енергії та надано прогноз використання енергії у світі. Ключові слова: альтернативні джерела енергії, світовий ринок, інфраструктура, геліоенергетика, вітроенергетика, геотермальна енергетика, енергія біомаси, гідроенергетика.

134. Шліхта В. М. Державний резерв – запорука економічної незалежності, енергетичної, продовольчої та екологічної безпеки України / В. М. Шліхта, О. І. Ізотенко // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 7. – С. 91-96.

135. Ясенєцький В. А. Відновлювальні джерела енергії на «Агро–2009» / В.А. Ясенєцький // Новини агротехніки. – 2009. – № 4. – С. 23-26.

136. Ясенєцький В. А. Відновлювані джерела енергії на Sima–2009 / В.А. Ясенєцький // Новини агротехніки. – 2009. – № 2. – С. 14-18.

137. Ясенєцький В. Відновлювальна енергетика XXI століття / В. Ясенєцький, В. Клименко // Новини агротехніки. – 2007. – № 5. – С. 38-39.

138. Ясенєцький В. Стан і основні напрями використання поновлюваних джерел енергії / В. Ясенєцький, В. Клименко // Пропозиція. – 2008. – № 8. – С. 112-119.

139. Ясенєцький В. Як забезпечити селище власною енергією / В. Ясенєцький, В. Марченко // Новини агротехніки. – 2008. – № 6. – С. 43-45.

2.2. СОНЯЧНА ЕНЕРГЕТИКА

140. Білявський Г. О. Перспективи використання сонячної енергії в Україні в контексті екологічно безпечного розвитку держави [Електронний ресурс] / Г. О. Білявський, І. В. Титенок // Вісник НАУ. – 2009. – № 1. – С. 53-55. – Режим доступу : www.archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vnau/2009_1/3ONS_4bilyav.pdf (

Розглянуто загальні поняття про сонячне світло, переваги сонячних елементів, перспективи розвитку сонячної енергії в Україні. Наведено кращі технології з виробництва сонячних елементів і їх застосування в Україні та за кордоном.

141. Використання сонячної енергії в бродильній промисловості [Електронний ресурс] / В. А. Домарецький, П. Л. Шиян, М. В. Білько, Р. Г. Кириленко // Сучасні технології, матеріали і конструкції в будівництві. – 2007. – № 1 – С. 196-200. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Stmkb/2007_1/St/196.pdf

142. Выбор теплового насоса и солнечного коллектора для автономной системы теплоснабжения [Электронный ресурс] / В. В. Дубровская, В. И. Шкляр, Ю. А. Винник, Н. В. Кузьменко // Энергетика та електрифікація. – 2009. – № 12. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Entel/2009/12_2009/12_2009_9.pdf

143. Гришин С. И. Обоснование принятия проектных решений по наклону стационарного плоского солнечного коллектора в условиях Одесской области [Электронный ресурс] / С. И. Гришин, В. Х. Кирилов, М. В. Розум // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2010. – № 2. – С. 92-95. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Nvmgu_it/2010_2/17.pdf

На основе метеорологических данных (за последние 8 лет) по суммарной солнечной радиации в течении года (месяцы апрель-октябрь) и в течение суток (с 6 часов утра до 19 часов вечера) установлена статистическая зависимость поглощаемой солнечной радиации от угла наклона стационарного солнечного коллектора. В условиях города Одессы найдено значение угла наклона коллектора, при котором средняя солнечная инсоляция имеет наибольшее значение.

144. Домарецький В. Невичерпна енергія сонця / В. Домарецький // Харчова і переробна промисловість. – 2007. – № 4. – С. 10-12.

145. Зінченко В. Біогеліоенергія – наше енергетичне майбутнє / В. Зінченко, В. Кусайло, О. Зінченко // Пропозиція. – 2006. – № 8. – С. 130-132.

146. Казак В. М. Оцінка інтенсифікації впровадження сонячної енергії методом побудови когнітивних карт [Електронний ресурс] / В. М. Казак, К. В. Ковбій, Я. М. Панченко // Наукоємні технології. – 2011. – № 1-2. – С. 97-101. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/nt/2011_1-2/20.pdf

У статті проведено оцінювання можливостей інтенсифікації впровадження

сонячної енергії методом побудови когнітивних карт. Аналізуючи отриману когнітивну карту, можна зробити висновки щодо взаємозв'язків чинників, що впливають на інтенсифікацію впровадження сонячної енергії в Одеській області, прогнозувати наслідки від зміни одного або декількох факторів.

147. Калініченко В. М. Сонячні колектори різних конструкцій / В. М. Калініченко // Аграрна техніка та обладнання. – 2013. – № 1. – С. 80-83.

148. Касинець М. Є. Натурні дослідження системи сонячного теплопостачання із геліопанелями [Електронний ресурс] / М. Є. Касинець // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.7. – С. 79-84. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlntu/22_7/79_Kas.pdf

Описано результати досліджень надходження сонячної енергії на геліопанель впродовж дня протягом дослідного періоду. Відомо, що ефективність геліопанелі у вечірні й ранішні години роботи є незначною. Досліджено, що використання геліопанелей зі сучасними покрівельними матеріалами та типами трубок ефективніше, ніж з традиційними. Одержано графічну залежність коефіцієнта ефективності від витрати теплоносія та інтенсивності теплового потоку сонячного випромінювання)

149. Кашкаров А. П. Ветрогенераторы, солнечные батареи и другие полезные конструкции [Электронный ресурс] / А. П. Кашкаров. – М. : ДМК Пресс, 2011. – 144 с. – Режим доступа : <http://padabun.com/x.php?id=15221>

Альтернативные источники энергии – ветер и солнце являются постоянно возобновляемыми, практически вечными видами энергии. В данной книге автор раскрывает особенности современных преобразователей энергии солнца и ветра, их выбора, строения и установки.

150. Короненко О. Світові тенденції використання сонячної енергії / О. Короненко // Зелена енергетика. – 2009. – № 2. – С. 6.

151. Лазоренко В. О. Розробка моделі енергоефективної теплиці з використанням традиційних джерел та сонячної енергії [Електронний ресурс] / В. О. Лазоренко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Техніка та енергетика АПК». – 2011. – Вип. 166. Ч. 4. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/nvnuau_apk/2011_166_4/11vo.pdf

Викладено результати розробки моделі енергоефективної теплиці з використанням традиційних джерел та сонячної енергії. Проведено дослідження системи теплопостачання теплиці. Визначено енергетичну ефективність роботи системи – коефіцієнт заміщення теплового навантаження.

152. Мачулін В. Сонячна енергетика: порядок денний для світу й України / В. Мачулін, В. Литовченко, М. Стріха [Електронний ресурс] // Вісник НАН України. – 2011. – № 5. – С. 30-39. – Режим доступу : <http://dspace.nbu.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/28765>

У статті зроблено огляд відновлюваної енергетики на основі фотовольтаїчних перетворювачів у світі й Україні. Проаналізовано досягнення вітчизняних учених у галузі фізики напівпровідників, а також перспективи розвитку в нашій країні сучасної індустрії виробництва «сонячного» кремнію. Наголошено на необхідності державної

підтримки досліджень у сфері енергетики, базованої на прямому перетворенні сонячного випромінювання на електроенергію.

153. Мельничук М. Д. Аналіз сучасного стану і перспектив розвитку світової та української сонячної енергетики [Електронний ресурс] / М. Д. Мельничук, В. О. Дубровін, В. М. Поліщук // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Техніка та енергетика АПК. – 2011. – Вип. 166. Ч. 2. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/nvnuau_apk/2011_166_2/11mmd.pdf

Проаналізовані енергетичні проблеми людства та шляхи їх вирішення. Проведений аналіз сучасного стану та перспектив розвитку сонячної енергетики в світі та в Україні.

154. Могилко О. В. Аналіз перспектив розвитку сонячної енергетики та інших альтернативних джерел енергії України [Електронний ресурс] / О. В. Могилко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – № 30. – С. 51-53. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/Vetp/2010_30/10movste.pdf

В статті проаналізовано закордонний досвід у розвитку сонячної енергетики. Визначено перспективи розвитку сонячної енергетики та інших альтернативних джерел енергії України. Зроблено висновки та надано рекомендації для вирішення зазначених проблем.

155. Ноордхоф Й. «Дорога свободна» / Й. Ноордхоф // Новое сельское хозяйство. – 2008. – № 1. – С.126-128.

Автор статті розповідає про досвід Німеччини в області сонячної енергетики, а також обобщає ситуацію на ринку і показує перспективи розвитку сонячної енергетики в Європі.

156. Плоские солнечные коллекторы // Аграрна техніка та обладнання. – 2010. – № 3. – С. 72-73.

157. Поліщук В. В. Технічні засоби конверсії сонячної енергії [Електронний ресурс] / В. М. Поліщук, С. Є. Тарасенко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Техніка та енергетика АПК. – 2011. – Вип. 166. Ч. 1. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/nvnuau_apk/2011_166_1/11pvm.pdf

Проведений аналіз технічних засобів перетворення сонячної енергії в теплову та електричну енергію. Проаналізована економічна ефективність їх використання. Описаний сучасний стан застосування сонячної енергетики в світі.

158. Рихальський М. А. Аналіз результатів математичного моделювання поглинання потоку сонячної енергії / М. А. Рихальський // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2005. – № 3 (31). – С. 179-184.

159. Рузак І. В. Особливості використання вакуумних сонячних колекторів [Електронний ресурс] / І. В. Рузак // Вісник Донбаської національної академії

будівництва і архітектури. – 2011. – Вип. 5(91). – С. 237-241. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/VDnabia/2011_5/42-91.pdf

У статті розглянуті основні напрямки використання сонячної енергії на території України. Показані принципи роботи плоских та вакуумних сонячних колекторів. Визначені переваги використання вакуумних сонячних колекторів.

160. Селезньов Ю. В. Вітросонячні енергоустановки ХХІ сторіччя / Ю. В. Селезньов // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2003. – № 2. – С. 189-194.

161. Семёнов Н. Н. Преобразование солнечной энергии [Электронный ресурс] / Н. Н. Семёнов, А. Е. Шилов. – М. : Наука, 1985. – 184 с. – Режим доступа : <http://padabum.com/x.php?id=28575>

Сборник посвящен актуальнейшей проблеме современности: преобразованию и практическому использованию солнечной энергии – наиболее экологически чистого источника энергии на Земле. Авторами статей являются ведущие советские ученые. Рассмотрены основные конкретные пути преобразования энергии солнечного излучения в электрическую, тепловую и химическую энергию.

162. Спорудження сонячних електростанцій (СЕС) в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://iknet.com.ua/uk/presentation/full/ses>

163. Умови ефективного застосування сонячних електроенергетичних систем [Електронний ресурс] / Б. С. Патон, М. І. Клюй, О. Є. Коротинський [та ін.] // Вісник НАН України. – 2012. – № 3. – Режим доступу : <http://dspace.nbu.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/36160>

Розглянуто особливості функціонування та підвищення ефективності автономних сонячних електроенергетичних систем з урахуванням нерівномірності надходження сонячної енергії впродовж року та забезпечення безперервності постачання електроенергії користувачам. Наведено варіанти об'єднання сонячних електроенергетичних систем з електромережею та особливості функціонування промислової мережі, поєднаної з сонячними електроенергетичними системами.

164. Харченко Н. В. Индивидуальные солнечные установки [Электронный ресурс] / Н. В. Харченко. – М. : Энергоатомиздат, 1991. – 208 с. – Режим доступа : <http://padabum.com/x.php?id=18747>

В популярной форме описаны принципы преобразования солнечной энергии в теплоту, электричество и другие формы энергии. Описан принцип действия и устройства солнечных установок, предназначенных для использования на приусадебных участках, в быту и сельском хозяйстве. Приведены практические рекомендации по расчету, выбору материалов, конструированию, изготовлению и монтажу солнечных установок своими силами.

165. Шаповал С. П. Ефективність геліоустановки за різних кутів падіння теплового потоку на сонячний колектор [Електронний ресурс] / С. П. Шаповал // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.6. – С. 117-120. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltu/19_6/117_Szapoval_19_6.pdf

Описано результати досліджень надходження радіації на сонячний колектор.

Максимальне енергопоглинання поверхні прийняття сонячного колектора, що відповідає найвищому значенню коефіцієнта корисної дії і найповнішому використанню сонячної енергії, досягається шляхом надання поверхні положення, перпендикулярного до падаючих променів. Встановлено залежності ефективності сонячного колектора від кута падіння теплового потоку.

166. Шаповал С. П. Математичне моделювання надходження сонячної енергії на потрібно-орієнтовану систему сонячних колекторів [Електронний ресурс] / С. П. Шаповал, О. Т. Возняк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.10. . – С. 313-317. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlту/20_10/313_Szap.pdf

Описано результати теоретичних досліджень надходження сонячної енергії на потрібно-орієнтовану систему плоских сонячних колекторів. Відомо, що ефективність стаціонарного плоского сонячного колектора, орієнтованого на південь у вечірні й ранішні години роботи, є незначною. Необхідно визначити як змінюється ефективність його роботи протягом дня та визначити оптимальні кути встановлення системи сонячних колекторів. Отримано графічну залежність ефективності цієї системи від кутів встановлення сонячних колекторів.

167. Щербина А. Солнечные коллекторы / А. Щербина // Красивая усадьба. – 2008. – № 1. – С. 64-66.

168. Щербина О. Практичне використання сонячної енергії на Львівщині / О. Щербина // Зелена енергетика. – 2009. – № 2. – С. 5.

2.3. ВІТРОЕНЕРГЕТИКА

169. Автономная ветроэлектростанция на базе асинхронного генератора [Электронный ресурс] / В. В. Бурлака, М. Д. Дьяченко, С. А. Федоровская, В. М. Дьяченко // Вісник Приазовського державного технічного університету. – 2007. – Вип. 17. – С. 186-188. – Режим доступа : http://eir.pstu.edu/bitstream/handle/123456789/413/7_Бурлака%2c%20Дьяченко%2c%20Федоровская.pdf?sequence=1

Рассмотрена возможность применения асинхронной машины в качестве генератора для автономной ветроэлектростанции (ВЭС), работающей совместно с аккумуляторной батареей (АКБ). Предложена структурная схема системы и алгоритмы управления преобразователем частоты и зарядным устройством.

170. Андрианов В. Н. Ветроэлектрические станции [Электронный ресурс] / В. Н. Андрианов. М. : Госэнергоиздат, 1960. – 320 с – Режим доступа : <http://padabum.com/x.php?id=23499>

В книге рассматриваются ветроэлектрические станции (ВЭС) постоянного и переменного тока различной мощности. Дается описание конструкций и областей применения ВЭС, излагаются вопросы статистики и динамики регулирования изолированной ВЭС и ВЭС, работающей параллельно с другими электростанциями в системах различной мощности; предлагается методика энергетических и технико-экономических расчетов.

171. Гайда П. І. Проблеми вітроенергетики на Сумщині / П. І. Гайда, М. Б. Шелест // Вісник Сумського національного аграрного університету. Механізація та автоматизація виробничих процесів. – 2011. – Вип. 8 (23). – С. 68-72.

172. Гребеников В. В. Электрогенераторы с постоянными магнитами для ветроустановок и микро-ГЭС [Электронный ресурс] / В. В. Гребеников // Гідроенергетика України. – 2011. – № 1. – С. 13-48. – Режим доступа : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/Gu/2011_1/12-11.pdf

173. Деражнянская М. Почем дует ветер? / М. Деражнянская // Зерно. – 2007. – № 1. – С. 64-67.

О развитии ветроэнергетики в Украине.

174. Економічні аспекти впровадження вітроенергетичних потужностей в енергосистемі України із застосуванням потужностей резервування [Електронний ресурс] / Б. А. Костоюковський, Т. П. Нечаєва, О. Л. Радченко, С. В. Шульженко, П. П. Кобрін // Проблеми загальної енергетики. – 2007. – № 16. – С. 28-33. – Режим доступа : http://dSPACE.nbu.gov.ua:8080/bitstream/handle/123456789/3101/2007_16_St_5.pdf?sequence=1

Розглянуто особливості роботи вітрових електричних установок у складі енергосистеми, визначено економічні показники, які характеризують їх беззбиткову роботу при застосуванні потужностей резервування для заміщення потужності вітрових електричних установок у разі зменшення енергії вітру.

175. Закржевский Э. Р. Ветро двигатели для механизации животноводческих ферм [Электронный ресурс] / Э. Р. Закржевский. – Минск : Государственное издательство БССР, 1959. – 198 с. – Режим доступа : <http://padabum.com/x.php?id=23461>

В книге излагаются данные по выбору ветродвигателя, подбору машин и оборудования для кормообработывающего цеха, а также указаны способы целесообразной эксплуатации ветроустановок, изложены правила ухода, обеспечивающие длительность работы установок. Разработаны типовые сметы на ветроустановки, необходимые для взаиморасчетов между хозяйствами и строительными организациями. Для монтажных бригад сделано описание основных правил и лучших способов монтажа установок.

176. Зуев Н. В. Применение метода типоряда для создания оптимальных автономных ветроагрегатов / Н. В. Зуев // Техника в сельском хозяйстве. – 2009. – № 1. – С. 22-23.

177. Калда Г. С. Інноваційні методи використання відновлювальних джерел енергії. Енергія вітру [Электронный ресурс] / Г. С. Калда, Б. Тхужевська-Цесляк, К. С. Соколан // Наукові праці. Екологія. – 2008. - Вип. 74, т. 87. - Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/Ecology/2008_74/74-9.pdf

178. Кальныш Р. В. Регулирование частоты вращения автономных ВЭУ выводом ветроколеса из-под ветра [Электронный ресурс] / Р. В. Кальныш // Энергетика та електрифікація. – 2008. – № 8. – Режим доступа : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/Entel/2008/8_2008/8_2008_5.pdf

179. Кальныш Р. В. Определение внешней характеристики автономной ВЭУ при регулировании выводом ротора из-под ветра [Электронный ресурс] / Р. В. Кальныш // Энергетика та електрифікація. – 2009. – № 10. – Режим доступа : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/Entel/2009/10_2009/10_2009_8.pdf

180. Кашкаров А. П. Ветрогенераторы, солнечные батареи и другие полезные конструкции [Электронный ресурс] / А. П. Кашкаров. – М: ДМК Пресс, 2011. – 144 с. – Режим доступа : <http://padabum.com/x.php?id=15221>

Альтернативные источники энергии – ветер и солнце являются постоянно возобновляемыми, практически вечными видами энергии. В данной книге автор раскрывает особенности современных преобразователей энергии солнца и ветра, их выбора, строения и установки.

181. Математическая модель автономной безредукторной ветроэлектрической установки на генераторе с постоянными магнитами [Электронный ресурс] / А. М. Олейников, Л. Н. Канов, Ю. В. Матвеев, Е. И. Зарицкая // Електротехніка та електроенергетика. – 2010. – № 2. – Режим доступа : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/ete/2010_2/11.pdf

182. Межевич А. С. Пути совершенствования устройств отбора энергии движущихся воздушных масс с вертикальной осью вращения / А. С. Межевич, И. В. Руженцев // Энергосбережение. Энергетика. Энергоаудит. – 2009. – № 4. – С. 19-25.

183. Охріменко А. Зерносовище-сушарка, що працює від вітрогенератора / А. Охріменко // Пропозиція. – 2009. – № 8. – С. 110-112.

184. Селезньов Ю. В. Вітросонячні енергоустановки ХХІ сторіччя / Ю. В. Селезньов // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2003. – № 2. – С. 189-194.

185. Синеглазов В. М. Вимірювальний комплекс для забезпечення проведення випробування макета вітроенергетичної установки [Електронний ресурс] / В. М. Синеглазов, Б. І. Дмитренко, А. В. Кульбака // Електроніка та системи управління. – 2011. – № 4 (30). – С. 91-97. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/ESU/2011_4/R_3_90-97.pdf

Розроблено вимірювальний комплекс для проведення випробування макета вітроенергетичної установки Запропоновано підхід для вимірювання потужності макета вітроенергетичної установки залежно від швидкості вітру.

186. Соченко П. С. Застосування планетарної системи передач у вітроенергетичних установках малої потужності [Електронний ресурс] / П. С. Соченко, В. А. Луценко // Електроніка та системи управління. – 2008. – № 4 (18) – С. 151-156. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Esu/2008_4/R_5_151-156.pdf

Розглянуто модель вітроенергетичної установки з вертикальною віссю обертання, у якій запропоновано використовувати планетарну систему передач, завдяки якій можна значно збільшити кількість електричної енергії, отриманої від потоку повітря. Основним принципом дії цієї передачі є застосування трьох сателітів, які забезпечують стабільність системи та збільшення передавального відношення.

187. Соченко П. С. Вітроенергетична установка з концентратором енергії вітру [Електронний ресурс] / П. С. Соченко, М. В. Тригуб, А. А. Маєвський // Електроніка та системи управління. – 2008. – № 4 (18) – С. 157-163. – Режим доступу : www.archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Esu/2008_4/R_5_157-163.pdf

Розглянуто модель вітроенергетичної установки з концентратором енергії вітру на основі теорії ідеального вітряка для визначення коефіцієнта використання енергії вітру.

188. Татомир А. Обґрунтування параметрів конфігурації систем у проєкті енергозабезпечення сільськогосподарських підприємств з використанням вітроелектростанцій малої потужності / А. Татомир // Техніка АПК. – 2008. – № 3-4. – С. 18-20.

189. Трегуб М. Обґрунтування функціональних параметрів вітроустановок для використання низькопотенціальних вітрових потоків [Електронний ресурс] / М. Трегуб, В. Клименко, В. Ясенєцький // Техніка і технології АПК. – 2011. – № 1. – С. 14-17. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Titark/2011_1/01_11s14.pdf

Наведено теоретичні та практичні методи підвищення ефективності роботи вітроустановок при невисоких швидкостях вітру.

190. Фатеев Е. М. Ветро двигатели и ветроустановки [Электронный ресурс] / Е. М. Фатеев. – М. : Государственное издательство сельскохозяйственной литературы, 1948. – 544 с. – Режим доступа : <http://padabum.com/x.php?id=23497>

191. Шефтер И. Я. Ветронасосные и ветроэлектрические агрегаты [Электронный ресурс] / Я. И. Шефтер, И. В. Рождественский. – К. : Колос, 1967. – Режим доступа : <http://padabum.com/x.php?id=23460>

192. Щербина А. П. Современные ветрогенераторы для малой ветроэнергетики [Электронный ресурс] / А. П. Щербина // Нові технології. Науковий вісник КУЕ ІТУ. – 2011. - № 3 (33). – С. 109-112. - Режим доступа : http://www.nbuu.gov.ua/portal/Natural/newtech/2011_3/articles/3-3.pdf.

Приведен краткий обзор существующих малоомощных моделей ветрогенераторов. Рассмотрены постоянные магниты, применяемые в конструировании ветроустановок. Рассмотрены критерии при выборе ветроустановки.

193. Янсон Р. А. Ветроустановки [Электронный ресурс] / Р. А. Янсон. – М. : МГТУ имени Н.Э. Баумана, 2007. – 36 с. – Режим доступа : <http://padabum.com/x.php?id=16874>

Рассмотрены принципы работы и устройство ветроустановок различного типа, а также особенности их регулирования.

2.4. МАЛА ГІДРОЕНЕРГЕТИКА. ПРИПЛИВНІ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ

194. Бумарсков С. А. Турбинное оборудование для малых ГЭС. Опыт разработки и производства за 15 лет [Електронний ресурс] / С. А. Бумарсков // Гідроенергетика України. – 2011. – № 3-4. – С. 14-16. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Gu/2011_3-4/05-34-11.pdf

195. Гребеников В. В. Электрогенераторы с постоянными магнитами для ветроустановок и микро-ГЭС [Электронный ресурс] / В. В. Гребеников // Гідроенергетика України. – 2011. – № 1. – С. 13-48. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Gu/2011_1/12-11.pdf

196. Калда Г. С. Інноваційні методи використання відновлювальних джерел енергії. Енергія води [Електронний ресурс] / Г. С. Калда, Я. Рак, Б. Тхужевська-Цесляк // Наукові праці. Екологія. – 2008. – Вип. 74, т. 87. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/Ecology/2008_74/74-7.pdf

Розглянуто інноваційні методи використання відновлювальних джерел енергії, в тому числі використання водної енергії як альтернативного екологічно чистого та економічно вигідного джерела енергії.

197. Калетнік Г. М. Мала гідроенергетика як перспективний напрямок розвитку альтернативної енергетики [Електронний ресурс] / Г. М. Калетнік, О. П. Скорук, І. Ю. Глушко. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=22840>

198. Малая гидроэнергетика [Електронний ресурс] / Л. П. Михайлов, Б. Н. Фельдман, Т. К. Марканова и др. ; под ред. Л. П. Михайлова – М. : Энергоатомиздат, 1989. – 184 с. – Режим доступу : <http://padabum.com/x.php?id=19602>

199. Малі ГЕС в локальних електричних системах з розосередженим генеруванням [Електронний ресурс] / О. А. Ковальчук, О. В. Нікіторович, П. Д. Лежнюк, В. В. Кулик // Гідроенергетика України. – 2011. – № 1. – С. 54-58. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Gu/2011_1/14-11.pdf

200. Малош Б. В. Мала гідроенергетика як перспективний напрямок розвитку альтернативної енергетики на регіональному рівні [Електронний ресурс] / Б. В. Малош // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». – 2010. – Вип. 30. – С. 123-132. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Nvuu/Ekon/2010_30/statti/2_12.htm

У статті розкрито декілька аспектів, зокрема, відображення потенціалу гідроресурсів гірської частини Закарпаття; привертання уваги до сприятливих гідрографічних і гідрологічних характеристик численних річок регіону з погляду їхнього використання у гідроенергетичному будівництві; характеристика «зеленого» тарифу, як основи стимулювання розвитку малої гідроенергетики; формулювання проблеми, що заважають масовому впровадженню нетрадиційних відновлювальних джерел енергії у

господарстві й побуті; обґрунтування перших кроків і комплексу заходів, які необхідно зробити відповідним інстанціям для успішного розвитку малої гідроенергетики; аналіз зарубіжного досвіду в цій галузі; популяризація розвитку малої гідроенергетики.

201. Нікіторович О. В. Перспективи малої гідроенергетики України з асинхронними генераторами [Електронний ресурс] / О. В. Нікіторович // Енергетика та електрифікація. – 2009. – № 4. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Entel/2009/4_2009/4_2009_12.pdf

202. Осадчий С. Д. Перспективи розвитку волнової енергетики [Електронний ресурс] / С. Д. Осадчий, А. В. Савченко // Гідроенергетика України. – 2012. – № 1. – С. 19-20. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Gu/2012_1/06-01-12.pdf

203. Приливные электростанции [Электронный ресурс] / Л. Б. Бернштейн, В. Н. Силаков, С. Л. Гельфер и др. ; под ред. д-ра техн. наук Л. Б. Бернштейна. – М. : Энергоатомиздат, 1987. – 296 с. – Режим доступа : <http://padabum.com/x.php?id=19610>

Рассматриваются новые возможности использования приливной энергии, которые открывает модель решения проблемы, наплавная конструкция и алгоритм оптимизации режимов ПЭС. Описаны способы учета влияния ПЭС на ход прилива и возможность получения от них «чистой» энергии. Сравниваются агрегаты Страфлю и капсульные. Оцениваются обций и технический энергетический потенциал прилива, его значение в мировой энергетике. Приводятся створы возможного строительства ПЭС.

204. Хлапук М. М. Розвиток малої гідроенергетики на р. Случ у м. Новоград-Волинський Житомирської області [Електронний ресурс] / М. М. Хлапук , Л. А. Шинкарук // Гідроенергетика України. – 2011. – № 2. – С. 41-44. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Gu/2011_2/11-02-11.pdf

205. Яцик А. В. Оцінка екологічного стану водосховищ гідроенергетичного призначення на р. Південний Буг за гідрогеологічними показниками [Електронний ресурс] / А. В. Яцик, А. П. Чернявська, Т. О. Басюк // Гідроенергетика України. – 2010. – № 3. – С. 17-24. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Gu/2010_3/04-03-2010.pdf

206. Яцик А. В. Управління розвитком та ефективністю використання малої гідроенергетики в Україні [Електронний ресурс] / А. В. Яцик, В. А. Яцик, Т. О. Басюк // Гідроенергетика України. – 2011. – № 3-4. – С. 6-8. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Gu/2011_3-4/03-34-11.pdf

2.5. ГЕОТЕРМАЛЬНА ЕНЕРГЕТИКА

207. Антошків О. Тенденції застосування геотермії у світі та перспективи використання теплового насоса в умовах теплового поля України [Електронний ресурс] / О. Антошків, І. Папіш // Енергоефективність та енергозбереження. – 2008. - № 11. – С. 53-58. – Режим доступу :

http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Entel/2008/11_2008/11_2008_9.pdf

208. Берман Э. Геотермальная энергия [Электронный ресурс] / Э. Берман. – М. : Мир, 1978. – 416 с. – Режим доступа : <http://padabum.com/x.php?id=19898>

209. Висоцький С. П. Економічні та екологічні показники використання теплових насосів та різних видів палива [Електронний ресурс] / С. П. Висоцький, А. В. Кондрикінська, Н. Н. Вахтангішвілі // Вісник Донбаської національної академії будівництва і архітектури. – 2012. – Вип. 2 (94). – С. 9-13. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/VDnabia/2012_2/2-94.pdf.

210. Выбор теплового насоса и солнечного коллектора для автономной системы теплоснабжения [Электронный ресурс] / В. В. Дубровская, В. И. Шкляр, Ю. А. Винник, Н. В. Кузьменко // Энергетика та електрифікація. – 2009. – № 12. – Режим доступа : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Entel/2009/12_2009/12_2009_9.pdf.

211. Гліксон А. Л. Геліосистеми й теплові помпи / А. Л. Гліксон, А. В. Дорошенко // Зелена енергетика. – 2009. – № 1. – С. 11–13.

212. Зинченко О. И. Тепловые насосы. история, применение, перспективы развития в Украине [Электронный ресурс] / О. И. Зинченко // Энергетика та електрифікація. – 2008. – № 1. – Режим доступа : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Entel/2008/1_2008/1_2008_15.pdf

213. Калда Г. С. Інноваційні методи використання відновлювальних джерел енергії. Геотермальна енергія [Електронний ресурс] / Г. С. Калда, Я. Рак // Наукові праці. Екологія. – 2008. – Вип. 74, т. 87. – Режим доступа : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/Ecology/2008_74/74-8.pdf

Розглянуто перспективність розвитку геотермальної енергії в Україні та Польщі. Проведено аналіз використання різних видів геотермальних засобів у господарстві.

214. Олексюк А. О. Створення енергоресурсозберігаючих систем геотермального теплопостачання з використанням сонячної енергії та теплових насосів [Електронний ресурс] / А. О. Олексюк, С. О. Челапко, А. А. Горделюк // Вісті Автомобільно-дорожнього інституту. – 2011. – № 1 (12). – С. 143-150. – Режим доступа : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vadi/2011_1/110AAENP.pdf

Розглянуто перспективи використання геотермальної енергії в економічно розвинутих країнах світу для будівництва потужних геотермальних електростанцій. Розвідано запаси термальних вод на Україні, де їх використовують для теплопостачання різноманітних споживачів. Розроблено концепцію геотермального теплопостачання, в основу якого закладено енергозбереження житлово-комунальних господарств, промислових підприємств та об'єктів соціально-побутового і оздоровчого призначення, що запобігає забрудненню навколишнього середовища в місцях їх розміщення.

215. Плеханов В. Украина на пороге широкого использования тепловых насосов

[Електронний ресурс] / В. Плеханов // Енергетика та електрифікація. – 2008. – № 1. – С. 51-55. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/Entel/2008/1_2008/1_2008_13.pdf

216. Уланов М. М. Применение тепловых насосов в установках по производству биодизеля [Електронний ресурс] / М. М. Уланов, Н. М. Уланов, В. С. Шаврин Енергетика та електрифікація. – 2008. – № 1. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/Entel/2008/1_2008/1_2008_18.pdf

3. ВИРОБНИЦТВО ТА ВИКОРИСТАННЯ БІОПАЛИВА

3.1. СИРОВИНА ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА

217. Азуркін В. О. Продуктивність гібридів кукурудзи залежно від густоти стояння для виробництва біоетанолу / В. О. Азуркін, І. С. Поліщук, В. А. Мазур // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Серія: Сільськогосподарські науки. – 2011. – Вип. 8 (48). – С. 27-30.

218. Безуглий М. Д. Науково–практичні підходи до використання соломи та рослинних решток / М. Д. Безуглий, В. М. Булгаков // Вісник аграрної науки. – 2010. – № 3. – С. 5-8.

219. Бемманн А. Досвід використання енергетичних плантацій у Німеччині: проблеми та перспективи [Електронний ресурс] / А. Бемманн, Р. Вицега // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.5. – С. 9-14. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlту/22_5/9_Vem.pdf

220. Биодизель из рапса: недооцененная отрасль или тупиковая ветвь биотопливной эволюции // Масложировой комплекс. – 2009. – № 2. – С. 23-26.

221. Биотопливо из подстилочного помета. Российский опыт / А. Л. Гарзанов, А. А. Аваков, Ю. В. Яковлев, И. С. Малык // Аграрна техніка та обладнання. – 2012. – № 1. – С. 77-79.

222. Биотопливо... не из рапса // Зерно. – 2009. – № 2. – С. 76-82.

223. Біогаз на полігонах ТПВ // Зелена енергетика. – 2004. – № 4. – С. 17.

224. Біомаса – ресурс землі / В. Роженко, С. Балабуха, І. Роженко, М. Джима // Пропозиція. – 2012. – № 1. – С. 98-101.

225. Бублієнко Н. Біогаз з рослинних відходів / Н. Бублієнко // Харчова і переробна промисловість. – 2003. – № 7. – С. 20.

226. Бурдейный Д. Н. Получение энергии и удобрений из биомассы / Д. Н. Бурдейный, В. И. Шаталов, Ю. И. Свитличная // Экотехнологии и ресурсосбережение. – 2010. – № 2. – С. 77-80.

227. Використання побічних продуктів переробки цукрових буряків і картоплі при виробництві біогазу / В. Криворучко, А. Мачмуллер, В. Амон та ін. // Науковий вісник Національного аграрного університету. – 2007. – № 107. – С. 35-46.

228. Використання побічних продуктів переробки цукрових буряків і картоплі при виробництві біогазу / В. Криворучко, А. Мачмуллер, В. Бодіроза, В. Амон, Т. Амон //

Науковий вісник НАУ. – 2007. – Вип.107. – С. 35-46.

229. Використання соку цукрового сорго для біосинтезу спирту / Л. В. Левандовський, С. Т. Олійнічук, Л. В. Ткаченко, А. Ф. Ткаченко // Вісник аграрної науки. – 2004. – № 7. – С. 63-65.

230. Вільовка М. І. Аналіз способів підготовки рослинної олії для виробництва біодизельного палива / М. І. Вільовка // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 134, Ч. 2. – С. 100-107.

231. Власенко С. Консервированная энергия из ничего / С. Власенко // Новини агротехніки. – 2009. – № 6. – С. 30-33.

232. Водоростева енергетика [Електронний ресурс] / О. Адаменко, І. Голодний, М. Даценко, С. Тарнавський // Техніка і технології АПК. – 2010. – № 4. – С. 23-26. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Titapk/2010_4/4_10_s23.pdf

У статті розглядаються інженерні завдання водоростевої енергетики: вирощування водоростей, збирання, зберігання, перетворення в біоенергію.

233. Войтович І. Г. Особливості переробки органічних відходів у присадибних біоустановах / І. Г. Войтович // Зелена енергетика. – 2009. – № 1. – С. 18-19.

234. Гарбар Л. А. Перспективи ріпаку як сировини для виробництва альтернативних видів палива / Л. А. Гарбар // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 141. – С. 71-75.

235. Гейдт О. П. Техніко-економічні проблеми вирощування сировини для виробництва біопалива в Україні / О. П. Гейдт // Збірник наукових праць Вінницького державного аграрного університету. – 2010. – Вип. 42. – С. 24-27.

236. Гирич Н. Б. Перспективи використання зернових культур як джерела відтворювальної енергії / Н. Б. Гирич // Збірник наукових праць Уманського державного аграрного університету. – 2007. – Вип. 65, Ч. 2. – С. 88-92.

237. Гойсюк Л. В. Економічна ефективність виробництва сировини для переробки на біопаливо / Л. В. Гойсюк // Економіка АПК. – 2010. – № 6. – С. 46-49.

238. Гойсюк Л. В. Енергетичний потенціал рідких видів біопалива, вироблених із ріпаку і кукурудзи на зерно / Л. В. Гойсюк // Економіка АПК. – 2010. – № 8. – С. 37-42.

239. Голодний І. Перспективи водоростевих технологій / І. Голодний, О. Адаменко // Техніка АПК. – 2004. – № 1/2. – С. 38-39.

240. Голуб Г. А. Ефективність виробництва дизельного біопального із ріпакової олії / Г. А. Голуб // Вісник аграрної науки. – 2011. – № 6. – С. 33-36.

241. Голуб Г. А. Проблеми використання соломи в якості палива / Г. А. Голуб // Вісник аграрної науки. – 2010. – № 8. – С. 49-52.
242. Голуб Г. А. Теплота згорання та умови спалювання соломи / Г. А. Голуб, В. О. Лук'янець, С. В. Субота // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. Вип. 134, Ч. 2. – С. 275-278.
243. Гомонай В. В. Погляд на виробництво твердого біопалива з деревних відходів [Електронний ресурс] / В. В. Гомонай, М. В. Гомонай–Стрижко // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19. Ч. 3. – С. 113-117. – Режим доступу : http://www.archive.nbuu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlut/19_3/113_Gomonaj_19_3.pdf (*Досліджено технологію подрібнення різних деревних відходів, сушіння і пресування деревної маси у тверде біопаливо. Проаналізовано рівень теплотворної здатності деревини, твердого біопалива; подано рекомендації щодо організації їх виробництва на підприємствах лісового комплексу.*)
244. Горохівський О. І. Перспективи розвитку біоенергетики на базі деревини в Європейському Союзі / О. І. Горохівський // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 142, Ч.1. – С. 52–57.
245. Горохівський О. І. Розвиток біоенергетики на базі деревини в умовах енергетичної безпеки / О. І. Горохівський // Вісник аграрної науки. – 2009. – № 7. – С. 78-80.
246. Госовський Р. Р. Фільтраційне сушіння рослинної сировини як енергозберігаюча стадія технології виробництва біопалива [Електронний ресурс] / Р. Р. Госовський, Д. П. Кіндзера, В. М. Атаманюк // Сучасні технології в промисловому виробництві : матеріали II Всеукраїнської міжвузівської науково–технічної конференції, м. Суми, 17–20 квітня 2012 р.: у 3–х ч. / за ред. О. Г. Гусака, В. Г. Євтухова. – Суми : СумДУ, 2012. – Ч. 2. – С. 112. – Режим доступу : <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/25754>
247. Грабов Л. Сучасні технології та комплект обладнання для одержання дизельного палива з ріпаку / Л. Грабов, В. Мерщій // Пропозиція. – 2002. – № 11. – С. 86-87.
248. Гречкосій В. Д. Енергоносії поверне поле / В. Д. Гречкосій // Агроном. – 2007. – №3. – С. 148.
249. Гулий І. Технологічні особливості переробки жита в етанол / І. Гулий // Харчова і переробна промисловість. – 2004. – № 1. – С. 18-20.
250. Гументик М. Я. Цукроносні культури як сировина для виробництва етанолу / М. Я. Гументик // Агроном. – 2007. – № 3. – С. 110-112

251. Демидась Г. І. Рижій посівний – олійна культура альтернативна ріпаку ярому для виробництва біодизеля / Г. І. Демидась, Г. П. Квітко // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Серія: Сільськогосподарські науки. – 2011. – Вип. 8 (48). – С. 3-8.

252. Дишлюк С. М. Значення виробництва ріпаку і продукції його переробки у забезпеченні продовольчої безпеки та економічної стійкості України / С. М. Дишлюк // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 12. – С. 61-71.

У статті розглянуто виробництво ріпаку як перспективної культури олієжирового комплексу України.

253. Дишлюк С. М. Економічні аспекти виробництва ріпаку як стратегічної культури енергетичного сектору Росії та України / С. М. Дишлюк // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 9. – С. 49-58.

У статті проаналізовано стан і перспектива розвитку виробництва ріпаку як джерела біопалива в Україні і Росії, яка володіє значним потенціалом природних і сільськогосподарських ресурсів і є найбільшим у світі експортером нафти і природного газу. Розроблено прогнози валових зборів ріпаку в цих країнах.

254. Дишлюк С. М. Світові тенденції виробництва олійних культур та перспективи використання біодизеля / С.М. Дишлюк // Економіка АПК. – 2008. – № 1. – С. 145-150.

255. Дідух В. Ф. Технології використання льону олійного на енергетичні цілі / В. Ф. Дідух, І. В. Тараймович, І. М. Дударев // Збірник Вінницького національного аграрного університету : Технічні науки. – 2010. – Вип. 5. – С. 145-147

256. Довжик М. Я. Можливості використання біомаси для альтернативних енергій / М. Я. Довжик, С. Л. Сепірненко, Ю. І. Сепірненко // Вісник Сумського НАУ. – 2007. – Вип. 1. – С. 124-127.

257. Долинський А. А. Біопаливо з рослинної сировини / А. А. Долинський // Харчова і переробна промисловість. – 2005. – № 11. – С. 13-14.

258. Дубровін В. О. Виробництво біогазу з органічних відходів в умовах окремого господарства / В. О. Дубровін, В. Г. Мироненко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 134, Ч. 2. – С. 96-100.

259. Дубровін В. О. Розвиток технологій використання сільськогосподарської продукції на енергетичні потреби / В. О. Дубровін, М. К. Лінник, В. І. Савченко // Науковий вісник НАУ. – 2004. – Вип. 73, Ч. 1. – С. 89-95.

260. Енергетичний гектар України / В. О. Дубровін, М. Д. Мельничук, А. Є. Коненгенков, С. В. Драгнев // Посібник українського хлібороба. – 2007. – С. 218-227.

261. Енергетичні рослини як сировина для біопалива / О. Хіврич, В. Курило, В. Квак, В. Каськів // Пропозиція. – 2011. – № 6. – С. 68–73.
262. Енергетичний потенціал біомаси в Україні [Електронний ресурс] / Г. Г. Гелетуха, Т. А. Желзна, М. М. Жовмір, Ю. Б. Матвєєв // ЭСКО.Энергетика и промышленность. – 2013. – № 4. – Режим доступу : http://www.journal.esco.co.ua/industry/2013_4/art235.pdf.
263. Єременко О. І. До питання техніко–технологічного оснащення переробки насіння ріпаку в Україні / О. І. Єременко, М. М. Гудзенко, В. О. Лук'янець // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2010. – Вип. 144, ч. 3. – С. 173-182.
264. Жаворонкова Т. Ю. Оцінка перспективності деяких багаторічних трав для виробництва біопалива [Електронний ресурс] / Т. Ю. Жаворонкова // Промислова ботаніка. – 2010. – Вип. 10. – С. 197-201. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/pb/2010_10/pdf/10ztyfbp.pdf
265. Засядько І. О. Ріпак як культура майбутнього / І. О. Засядько, І. В. Власенко // Економічні проблеми розвитку аграрного виробництва в регіоні. – 2010. – Вип. 6. – С. 100-101.
266. Зінченко В. О. Біомаса як альтернативне джерело енергії / В. О. Зінченко // Екологічний вісник. – 2005. – № 13. – С. 24-25.
267. Зінченко В. О. Міскантус – джерело енергетичної біомаси / В. О. Зінченко // Новини агротехніки. – 2008. – № 3. – С. 40-41.
У статті висвітлюються переваги вирощування енергетичних рослин для сільського господарства.
268. Каленська С. М. Оцінка нових енергетичних рослин на стійкість до хвороб в умовах Лісостепу України / С. М. Каленська, І. Л. Марков, А. В. Юник, Н. В. Новицька // Агроном. – 2009. – № 1. – С. 140-148.
269. Каленська С. М. Перспективи ячменю ярого як сировини для виробництва біопалива / С. М. Каленська, О. В. Бачинський, Є. В. Качура, В. М. Миронець // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 141. – С. 129-132.
270. Каленська С. М. Продовольча та технологічна безпека за вирощування олійних культур на біопаливо / С. М. Каленська // Науковий вісник НУБіП. – 2009. – Вип. 141. – С. 46-54.
271. Калетник Г. М. Розвиток сировинних ресурсів для виробництва біопалив у провідних країнах функціонування ринку біопалива / Г. М. Калетник // Вісник аграрної науки. – 2008. – № 9. – С. 56-58.

272. Калетник Г. М. Науково обґрунтовані сівозмінні для ефективного вирощування біомаси / Г.М. Калетник // АгроСвіт. – 2009. – № 23. – С. 2-5.

273. Калетник Г. М. Оцінка енергетичних культур як сировини у біопаливній промисловості України / Г. М. Калетник // Вісник аграрної науки. – 2008. – № 6. – С. 70-75.

274. Калініченко В. М. Перспективи підвищення енергетичної безпеки держави за рахунок фітоенергетичних рослин [Електронний ресурс] / В. М. Калініченко, Л. В. Малинська // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2012. – № 1. С. 7-10. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/vpdaa/2012_1/7.pdf

Висвітлені питання необхідності пошуку нових альтернативних джерел і технологій виробництва енергії з відновлювальних ресурсів. Обґрунтовано перспективність вирощування рослин, які ефективно акумулюють сонячну енергію в процесі фотосинтезу, для підвищення енергетичної безпеки країни. Проведено аналіз перспективності застосування фітоенергетичних рослин у контексті сталого екологічно та економічно збалансованого розвитку держави. Наголошено на необхідності концентрування зусиль вчених на селекції нових форм рослин із високою активністю фотосинтетичного апарату та здатністю утворювати біомасу необхідної якості за умов їх невиможливості до умов живлення.

275. Каменщук Б. Д. Оцінка біоенергетичного потенціалу гібридів кукурудзи різних груп стиглості / Б. Д. Каменщук // Корми і кормовиробництво. – 2008. – № 63. – С. 265-271.

276. Каменщук Б. Д. Оцінка гібридів кукурудзи на придатність до виробництва біоетанолу / Б. Д. Каменщук // Вісник аграрної науки. – 2012. – № 12. – С. 26-28.

277. Кандул С. Експорт ріпаку з України: реагування на виклики ринку ЄС / С. Кандул // Пропозиція. – 2010. – № 12. – С. 28-31.

278. Кандул С. Нові вимоги до біопаливної сировини в ЄС: що очікувати українським аграріям / С. Кандул // Пропозиція. – 2010. – № 6. – С. 18-21.

279. Кафлевська С. Г. Економічна оцінка енергетичної продуктивності сільськогосподарських культур / С. Г. Кафлевська, О. Ф. Томчук, О. П. Красняк // Збірник національного аграрного університету. – 2010. – Вип. 42. – С. 27-33.

280. Кириченко В. В. Енергетичні культури і їх використання у виготовленні альтернативних видів палива / В. В. Кириченко, В. В. Поздняков // Посібник українського хлібороба. – 2009. – С. 329-332.

281. Климчук О. В. Виробництво біоетанолу з кукурудзи в Україні / О. В. Климчук // Хранение и переработка зерна. – 2012. – № 7. – С. 38-40.

282. Климчук О. В. Виробництво біологічних видів палива з біомаси сільськогосподарських культур / О. В. Климчук // *Хранение и переработка зерна*. – 2012. – № 9. – С. 38-40.
283. Кліщенко С. Вирощування високоенергетичних культур як шлях до вирішення проблем палива для сільської місцевості / С. Кліщенко, В. Зінченко // *Механізація сільського господарства*. – 2011. – № 2. – С. 19-21.
284. Коденська М. Доцільність виробництва етанолу з вихідної продукції цукробурякової галузі / М. Коденська // *Збірник наукових праць Вінницького державного аграрного університету*. – 2010. – Вип. 42. – С. 50-55.
285. Кожен грам відходів приносить прибуток / Г. Назаркін, С. Твердохліб, Н. Гордєєнок, В. Яворів // *Техніка і технології АПК*. – 2010. – № 12. – С. 28-30.
Наведено результати досліджень якості роботи комплексу з переробки відходів тваринництва виробництва ВАТ «Екотенк».
286. Козачок Ю. І. Бізнес–планування вирощування насінневої кукурудзи на біоетанол / Ю. І. Козачок // *Збірник наукових праць Вінницького державного аграрного університету*. – 2010. – Вип. 42. – С. 34-38.
287. Козачок Ю. І. Перспективи вирощування насінневої кукурудзи для виробництва біоенергетичних ресурсів [Електронний ресурс] / Ю. І. Козачок. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=26840>
288. Козленко О. М. Якісна і кількісна оцінка насіння олійних культур як сировини для біодизеля / О. М. Козленко // *Науковий вісник НАУ*. – 2007. – Вип. 116. – С. 104-108.
289. Колобродов В. Г. Анаэробная переработка отходов и проблемы утилизации биогаза / В. Г. Колобродов, М. А. Хажмурадов, Л. В. Карнаевич // *Екологічний вісник*. – 2004. – № 6. – С. 20-22.
290. Кошель М. Як утилізувати зернову післяспиртову барду? / М. Кошель // *Харчова і переробна промисловість*. – 2005. – №8-9. – С. 4-6.
291. Кошель М. Одержання біогазу з відходів спиртових заводів/ М. Кошель, Ю. Каранов, В. Руда // *Пропозиція* – 2002. – № 11. – С. 83-84.
292. Кошель М. Утилізація післяспиртової барди і очищення стоків з одержання білкового корму й біогазу/ М. Кошель, А. Дудник, Ю. Каранов // *Пропозиція*. – 2002. – № 11. – С. 84-85.
293. Кравчук В. Нові вимоги до сировини для виробництва біопалива в ЄС [Електронний ресурс] / В. Кравчук, Т. Цема // *Техніка і технології АПК*. – 2010. – № 9. – С. 27-30. – Режим доступу :

http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Titapk/2010_9/9_10_s27.pdf

Досліджено вимоги Директиви 2009/28/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 квітня 2009 року «Щодо сприяння використанню енергії відновлюваних джерел...» стосовно виробництва біомаси сталого розвитку. Викладено досвід імплементації положень Директиви 2009/28/ЄС в Німеччині. Сформульовано першочергові завдання, які стоять перед Україною в цьому напрямку.

294. Кроликов перерабатывают на биотопливо // *Зерно*. – 2009. – № 11. – С. 128.

295. Кухарець В. В. Енергетичний потенціал соломи в районах Житомирської області / В. В. Кухарець, В. Р. Білецький, С. М. Виговський // *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. – 2009. – Вип. 134, Ч. 2. – С. 74-80.

296. Кухарець В. В. Оцінка енергетичного потенціалу соломи / В. В. Кухарець // *Науковий вісник Національного аграрного університету*. – 2008. – № 125. – С. 273-276.

297. Лакемеєр Е. Виробництво біоенергії в Україні: конкурентоспроможність сільськогосподарських культур та іншої сільськогосподарської і лісгосподарської сировини / Е. Лакемеєр // *Пропозиція*. – 2007. – № 11. – С. 30-36.

298. Лихочвор В. Ярий ріпак: невикористані резерви / В. Лихочвор, І. Бучинський // *Agroexpert*. – 2010. – № 3. – С. 34-37.

299. Маслоїд А. П. Біоенергетична ефективність застосування поліміксобактерину при вирощуванні цукрових буряків для виробництва біоетанолу / А. П. Маслоїд // *Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету*. – 2011. – Вип. 8 (48). – С. 34-38.

300. Мельник В. Послід в енергію / В. Мельник // *Наше птахівництво*. – 2012. – № 3. – С. 38-41.

301. Мельник Ю. Про стан розвитку сировинної бази виробництва споживання біопалива та перспективи його розвитку / Ю. Мельник, О. Шевченко, В. Черепанов // *Техніка АПК*. – 2008. – № 5. – С. 6-9.

302. Методи і технології анаеробної переробки тваринницької біомаси / О. Ю. Майстренко, Ю. В. Куріс, Ю. С. Калінцева, І. В. Літвішков // *Енергосбереження. Енергетика. Енергоаудит*. – 2010. – № 2. – С. 29-36.

303. Моїсеева М. Олійні для біодизеля / М. Моїсеева // *Пропозиція*. – 2006. – № 4. – С. 26-27.

304. На шляху до створення плантацій енергетичних культур / В. Кравчук, М. Новохацький, М. Кожушко [та ін.] // *Техніка і технології АПК*. – 2013. – № 2. – С. 31-34.

305. Оверченко Б. П. Перспективи розвитку ріпаківництва та проблеми

виробництва біодизелю в Україні / Б. П. Оверченко, Н. М. Міщенко // Економіка і прогнозування. – 2007. – № 3. – С. 75-98.

306. Одержання біопалива із сояшникової олії та етилового спирту / Т. В. Чайківський, З. Ю. Нікітишин, О. С. Броннік, Г. Я. Шевчук // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.2. – С. 114-117.

307. Олійник Є. Енергетичні плантації. Чи можна зменшити залежність України від імпортованих енергоносіїв? / Є. Олійник, К. Дрозд, Т. Словікова // Зелена енергетика. – 2007. – № 3. – С. 6-9.

Енергетичні рослини, які вирощуються для отримання енергії або палива: енергетична верба, тополя, багаторічні трави, ріпак, соя, сояшник, кукурудза, льон та ін.

308. Осипенко П. Ріпак у бензобак: чи в кожен і по вінця / П. Осипенко // Новини агротехніки. – 2006. – № 5. – С. 18-20.

309. Оцінка нових енергетичних рослин на стійкість до хвороб в умовах Лісостепу України / С. М. Каленська, І. Л. Марков, А. В. Юник, Н. В. Новицька // Агроном. – 2009. – № 1. – С. 140-149.

310. Павліський В. М. Енергетичний і метаногенний потенціал соломи зернових культур, ріпаку і кукурудзи / В. М. Павліський, Ю. М. Нагірний, О. В. Павліська // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2010. – № 146. – С. 9-18.

311. Паламарчук В. Д. Вирощування кукурудзи на зерно та перспективи отримання альтернативних джерел енергії / В. Д. Паламарчук // Хранение и переработка зерна. – 2011. – № 10. – С. 23-25.

312. Паламарчук В. Д. Перспективи вирощування та використання кукурудзи для отримання біопалива / В. Д. Паламарчук, О. Д. Паламарчук // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Серія: Сільськогосподарські науки. – 2011. – Вип. 8 (48). – С. 13-19.

313. Паламарчук В. Д. Селекція та створення гібридів кукурудзи, придатних до механізованого вирощування та виробництва альтернативних джерел енергії / В. Д. Паламарчук, О. Д. Паламарчук, О. М. Колісник // Хранение и переработка зерна. – 2011. – № 2. – С. 23-25.

314. Панічев Р. Як отримати енерговрожай? / Р. Панічев // Новини агротехніки. – 2009. – № 2. – С. 22-23.

315. Передерій Н. О. Ріпак – стратегічна культура для біоенергетики України / Н. О. Передерій // Науковий вісник НАУ. – 2008. – Вип. 131. – С. 300-304.

316. Подірятов Г. І. Використання зерна озимого жита для виробництва спирту на біопаливо / Г. І. Подірятов, Н. О. Ящук // Науковий вісник НАУ. – 2007. – Вип. 116. – С. 99-104.

317. Подстилочный помёт фабрик – возобновляемое биотопливо / А. Гарзанов, А. Аваков, Ю. Яковлев [и др.] // Птицеводство. – 2010. – № 8. – С. 47-49.
318. Полімери в енергетичній сфері (Засоби підвищення ефективності виробництва біосировини та хімічні технології її перероблення в біопаливо) [Електронний ресурс] / Є. Лебедев, Ю. Савельєв, Т. Тодосійчук, Т. Дмитрієва // Вісник НАН України. – 2008. – № 5. – С. 44-48. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/2003>
Використання полімерних матеріалів як засобів підвищення ефективності виробництва біосировини для біопалива, а також застосування принципів полімерної хімії для створення технологій отримання біопалива й технологічного мастила з ріпакової олії – один із шляхів одержання альтернативних видів палива та підвищення продуктивності сільського господарства.
319. Полішкевич О. Р. Ефективність виробництва та переробки кукурудзи на Півдні України / О. Р. Полішкевич // Науковий вісник Луганського національного аграрного університету. Технічні науки – 2011. – Вип. 30. – С. 226-232.
320. Полішкевич О. Р. Ефективність користування кукурудзи для виробництва альтернативних палив / О. Р. Полішкевич // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2011. – Вип. 3 (60). – С. 76-80.
321. Полішкевич О. Р. Перспективи використання енергетичного потенціалу кукурудзи в Миколаївській області / О. Р. Полішкевич // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2011. – Вип. 4 (61). – С. 39-44.
322. Поліщук В. М. Тваринні та рослинні жири як сировина для виробництва біодизеля (узагальнення досвіду) / В. М. Поліщук // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2010. – Вип. 144, ч. 3. – С. 198-218.
323. Поліщук І. С. Гірчиця біла – джерело отримання біодизеля на Вінниччині / І. С. Поліщук, О. В. Климчук, М. І. Поліщук // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Серія: Сільськогосподарські науки. – 2011. – Вип. 8 (48). – С. 20-23.
324. Продукування енергоносіїв з відновлювальної рослинної сировини [Електронний ресурс] / А. А. Долінський, Л. М. Грабов, В. І. Мершій, О. І. Шматок // Енергетика та електрифікація. – 2008. – № 9. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Entel/2008/9_2008/9_2008_10.pdf
325. Проценко Л. Брикети з очерету / Л. Проценко // Agroexpert. – 2010. – № 3. – С. 100-103.
326. Рак Я. Інноваційні методи використання відновлювальних джерел енергії. Енергія біомаси [Електрошій ресурс] / Я. Рак, Г. С. Калда // Наукові праці. Екологія. 2008. – Вип. 74, т. 87. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/Ecology/2008_74/74-5.pdf

Розглянуто можливість енергетично-промислового застосування рослин як альтернативного джерела енергії.

327. Рахметов Д. Нові рослини у фітоенергетиці України / Д. Рахметов // Науковий вісник Національного аграрного університету. – 2007. – № 107. – С. 60-65.

328. Рыбалка О. І. Генетичне різноманіття пшениці у створенні сортів для виробництва біоетанолу / О. І. Рыбалка, М. В. Червоніс, М. А. Литвиненко // Вісник аграрної науки. – 2007. – № 9. – С. 32-36.

329. Рудник-Івашенко О. І. Біоенергетична цінність соргових культур / О. І. Рудник-Івашенко // Вісник аграрної науки. – 2011. – № 5. – С. 46-48.

330. Ружило З. Альтернатива природним вуглеводням (виробництво енергії з біомаси) / З. Ружило, В. Васильченко // Механізація сільського господарства. – 2011. – № 2. – С. 15-18.

331. Рыбалка А. Тритикале и энергетика. Перспектива недооцененной культуры / А. Рыбалка // Зерно. – 2012. – № 9. – С. 34–37.

332. Самилін О. О. Сучасні енергоефективні технології використання відходів біомаси в сільському, лісовому та комунальному господарствах / О. О. Самилін, Н. М. Цивенкова, А. А. Голубченко // Вісник Житомирського НАЕУ. – 2009. – Вип. 1. – С. 269-278.

333. Серeda Л. П. Покращення технології збирання цукрових буряків як основної культури для отримання біоетанолу / Л. П. Серeda, І. А. Бабин, А. Гунько // Збірник наукових праць Вінницького державного аграрного університету. – 2010. – Вип. 42. – С.79-82.

334. Ситнік І. Д. Біопаливо з ріпакової олії – майбутнє України / І. Д. Ситнік, С. Д. Мельничук // Науковий вісник НАУ. – 2007. – Вип.116. – С. 294-302.

335. Смірнов О. Є. Перспективи використання верби прутівидної як відновлювального джерела біопалива / О. Є. Смірнов, А. Д. Фурса // Вісник аграрної науки. – 2013. – № 4. – С. 75-77.

336. Смолінський С. Солома – побічна продукція з великим потенціалом / С. Смолінський, В. Марченко, В. Сінько // Агроном. – 2013. – № 1. – С. 226-228.

Короткий огляд де і як використовується солома й дана характеристика відповідної техніки для її збирання.

337. Сорго цукрове як фітоенергетична культура / О. В. Мороз, В. М. Смірних, Г. М. Шоппа [та ін.] // Агроном. – 2013. – № 1. – С. 192-194.

338. Стасіневич С. А. Цукрові буряки: цукор і біоетанол (поєднання вирішення продовольчої та енергетичної проблем) / С. А. Стасіневич // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2009. № 141. – С. 313-319.

339. Стасіневич С. Солодке + гірке вирішення проблем України в цукробуряковій галузі (виробництво біоетанолу з цукрових буряків) / С. Стасіневич // Пропозиція. – 2009. – № 5. – С. 48-51.

340. Стасіневич С. Чи «вживуться» разом цукор і бензин / С. Стасіневич // Пропозиція. – 2009. – № 12. – С. 56-59.

341. Табаченко О. Енергоносії поверне поле / О. Табаченко // Механізація сільського господарства. – 2007. – № 1. – С. 18-21.

Про перспективи виготовлення в Україні біодизпалива.

342. Татибер Й. Енергія з лану [міскантус гігантус, шавнат, свічграс, енергетична трава Сарваші] / Й. Татибер // Agroexpert. – 2011. – № 7. – С. 48-51.

343. Тесленко И. Верба – енергетик / И. Тесленко // Зерно. – 2009. – № 7. – С. 128-131.

344. Ткачук А. Виробництво ріпакової олії в умовах аграрного підприємства / А. Ткачук, М. Гудзенко // Продовольча індустрія АПК. – 2010. – № 3-4. – С. 24-27.

345. Українець А. Біоетанол з буряків / А. Українець // Харчова і переробна промисловість. – 2007. – № 12. – С. 18-19.

346. Фетгер А. Кукуруза – это еще не все: потенциал альтернативных растений и севооборотов / А. Фетгер // Агроном. – 2012. – № 2. – С. 132-135.

347. Фітофаги міскантусу гігантського. Вивчення потенціального впливу на агроценози в процесі виробництва біопалива другої генерації / Т. Р. Стефановська, Е. Е. Льюїс, Я. О. Лікар [та ін.] // Карантин і захист рослин. – 2011. – № 5. – С. 6-7.

348. Фтома О. В. Енергетична ефективність біопалив із ріпаку, пшениці, кукурудзи та цукрових буряків [Електронний ресурс] / О. В. Фтома // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2012. – Вип. 2. Ч. 2. – С. 149-427. – Режим доступу : http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znptdau/2012_2_2/18-2-52.pdf

Проведено оцінку енергетичної ефективності виробництва енергетичних культур – ріпаку озимого, пшениці озимої, кукурудзи, цукрового буряка та переробки їх на біопаливо.

349. Хейрман Х. Культури для біогазового виробництва: фактори, що впливають на їх біогазову продуктивність / М. Хейрман // Науковий вісник Національного аграрного університету. – 2007. – № 107. – С. 143-151.

350. Хіврич О. Енергетичні рослини як сировина для біопалива / О. Хіврич, В. Курило, В. Каськів // Пропозиція. – 2011. – № 6. – С. 68-73.

351. Хоненко Л. Г. Агроекологічні аспекти вирощування ріпаку в Україні / Л. Г. Хоненко, Т. В. Пилипенко, О. В. Пилипенко // Перлини степового краю. – Миколаїв : МДАУ, 2009. – С. 55-58.

352. Царенко П. Мікрородості як об'єкт біоенергетики (Види колекції IBASU–А – перспективні продуценти біомаси як джерела сировини для біопалива) / П. Царенко, О. Борисова, Я. Блюм // Вісн. НАН України. – 2011. – № 5. – С. 49-54. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/28772>

Проведено скринінг колекції культур мікрородостей Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України (IBASU-A) щодо видів-гіперпродуцентів біомаси як сировини для біопалива. Відібрано 18 видів (33 штами) з родів Acutodesmus (E. Hegew.) P. Tsarenko, Desmodesmus (Chodat) An et al., Botryococcus Kütz., Chloroidium Nadson, Chlorella Beijer., Monoraphidium Komárk.-Legn., Parachlorella Krienitz et al., Euglena Ehrenb. Критеріями до відбору слугували: здатність водоростей до накопичення значної кількості ліпідів, висока продуктивність культур, їхня стійкість до стресових чинників і біологічної контамінації. Сформована колекція становить базу для подальших біотехнологічних досліджень.

353. Цукор, біла енергія – ринок на зламі // Пропозиція. – 2009. – № 9. – С. 42-45.

354. Червоніс М. В. Сорти (гібриди) зернових культур – джерело сировини для виробництва біоетанолу / М. В. Червоніс // Хранение и переработка зерна. – 2008. – № 12. – С. 27-29.

355. Черній Н. С. Ефективність виробництва та переробки ріпаку для виготовлення біопалива / Н. С. Черній // Збірник наукових праць Вінницького державного аграрного університету. – 2010. – Вип. 42. – С. 91-96.

356. Шевченко І. Напрямки раціонального використання органічних відходів тваринництва [Електронний ресурс] / І. Шевченко, В. Павліченко, О. Ляшенко // Техніка і технології АПК. – 2011. – № 1. – С. 8-11. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Titapk/2011_1/01_11_s8.pdf

Розглянуто перспективні технології утилізації органічних відходів тваринництва. Визначено напрямки найбільш раціонального їх використання.

357. Энергетическая верба – экологически чистое биотопливо 21 века // Новини агротехніки. – 2012. – № 1. – С. 16-18.

358. Энергетическая селекция (биоэтанол: пшеница, кукуруза) // Зерно. – 2007. – № 10. – С. 29-30.

359. Энергия из биомассы // Новини агротехніки. – 2007. – № 3. – С. 35-39.

360. Яковенко Ю. М. Біомаса – альтернативне джерело енергії [Електронний ресурс] / Ю. М. Яковенко. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=8119>

3.2. ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИРОБНИЦТВА ТА ВИКОРИСТАННЯ БІОПАЛИВА

361. Адаменко О. І. Енергоощадне отримання біогазу / О. І. Адаменко, М. К. Лінник, І. М. Голодний // Вісник аграрної науки. – 2005. – № 5. – С. 47-51.

362. Архіпова Г. І. Можливості застосування технологій переробки побутових відходів з утворенням горючих газів / Г. І. Архіпова, Ю. О. Галушка // Екологічний вісник. – 2010. – № 2. – С. 12-13.

Про використання термічних методів утилізації та переробки побутових відходів з утворенням горючих газів і біологічних методів з виділенням біогазу.

363. Атаманчук В. Развитие производства гранулированного биотоплива в Украине [Електронний ресурс] / В. Атаманчук // Техніка і технології АПК. – 2010. – № 5. – С. 13-14. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Titapk/2010_5/5_10_s13.pdf

В статье освещены вопросы инжиниринга, проектирования и строительства предприятий по производству гранулированного биотоплива в Украине.

364. Баадер В. Биогаз: теория и практика / В. Баадер, Е. Доне, М. Бренндерфер ; под ред. Л. И. Мотрий ; пер. с нем. М.И. Серебряного. М. : Колос, 1982. – 148 с.

365. Биоэнергия. Общая информация [Електронний ресурс] / Агенство по возобновляемым ресурсам. – Гюльцов, 2012. – 28 с. – Режим доступу : http://mediathek.fnr.de/media/downloadable/files/samples/b/a/basisdaten_bioenergie_russisch.pdf

366. Биогазовые установки для животноводческих комплексов // Аграрна техніка. – 2010. – № 1. – С. 58.

367. Василенков В. Е. Дослідження теплотворної властивості твердого біопалива [Електронний ресурс] / В. Е. Василенков // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 134. Ч. 2. – Режим доступу : http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnau/2009_134_2/09vve.pdf

Наведено загальні тенденції розвитку біоенергетики з переважним використанням твердих видів біопалива, розглянута найбільш важлива паливно-енергетична характеристика біомаси – її теплотворна властивість. Запропоновано методику визначення теплотворної властивості твердого біопалива.

368. Василенков В. Є. Поетапна технологія визначення теплотворної властивості твердого біопалива [Електронний ресурс] / В. Є. Василенков // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України 2010. – Вип. 144. Ч. 3. – Режим доступу : http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnau/2010_144_3/10vve.pdf

Викладено поетапну технологію визначення теплотворної властивості твердого

біопалива.

369. Василов Р. Г. Биотопливо: биодизель, биоэтанол, биогаз / Р. Г. Василов. – М. [б. и.], 2007. – 32 с.
370. Войтов В. Підбір моторних олів дизельних двигунів та терміни їх заміни при експлуатації на біопаливі / В. Войтов, М. Карнаух, М. Даценко // Техніка і технології АПК. – 2010. – № 2. – С. 25-28.
371. Волошко В. Етанол – більше ніж спирт / В. Волошко // Пропозиція. – 2005. – № 4. – С. 10.
372. Голуб Г. Технічні засоби для виробництва біогазу / Г. Голуб, М. Лінник, О. Дубровіна // Науковий вісник Національного аграрного університету. – 2007. – № 107. – С. 231-236.
373. Голуб Г. А. Параметри кільцевого трубчастого етерифікатора для виробництва біодизельного палива / Г. А. Голуб, М. І. Вільова М. І. // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 134, Ч. 2. – С. 124-131.
374. Гречкосій В. Д. Вплив біодизеля на двигун / В. Д. Гречкосій // Механізація сільського господарства. – 2007. – № 1. – С. 22.
375. Гродзинський Д. Обрії вітчизняної біоенергетики. Внесок учених НАН України в розв'язання проблем виробництва рідкого біопалива [Електронний ресурс] / Д. Гродзинський, О. Дембовецький, О. Левчук // Вісник НАН України. – 2008. – № 1. – С. 22-31. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/2084>
- У статті описано основні результати робіт учених НАН України з проблеми біопалива. Серед них особливо важливими є нові культури і сорти рослин, придатні для виробництва біоетанолу і дизельного біопалива. Одержано мутантні штами метилотрофних дріжджів, використання яких істотно розширює сировинну базу для виробництва біоетанолу. Запропоновано нові поверхнево активні речовини для підвищення вмісту біоетанолу в пальному й екологічно безпечні високооктанові домішки. Сформульовано пропозиції щодо перегляду і вдосконалення програм розвитку виробництва біопалива в Україні.*
376. Гуков Я. С. Виробництво і використання біологічних видів палива в АПК України / Я. С. Гуков, Г. А. Голуб // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. Вип. 141. – С. 31-38.
377. Гуревич М. О. Властивості спалювання біоенергетичного палива та визначення рівноважних продуктів згоряння / М. О. Гуревич, Ю. В. Куріс // Енергосбереження. Енергетика. Енергоаудит. – 2011. – № 11. – С. 61-66.
378. Дебаров В. Г. Биотопливо / В. Г. Дебаров // Биотехнология. – 2008. – № 1. – С. 3-14.

379. Дзядикевич Ю. В. Особливості процесу спалювання деревної біомаси та шляхи його покращання / Ю. В. Дзядикевич, Р. І. Розум, М. В. Буряк // Енергосбереження. Энергетика. Энергоаудит. – 2010. – № 10. – С. 41-45.
380. Дивак М. Олія замість дизельки: наскільки це реально? / М. Дивак // Новини агротехніки. – 2006. – № 4. – С. 22-24.
381. Дмитрієва Т. В. Перспективи використання біодизельного палива малими сільськогосподарськими підприємствами / Т. В. Дмитрієва, В. В. Бойко, Г. Ф. Невмержицька // АгроСвіт. – 2008. – № 17. – С. 6-8.
382. Драганов Б. Х. Использование этанола в качестве биотоплива / Б. Х. Драганов, А. В. Мищенко // Науковий вісник НАУ. – 2004. – Вип.73, Ч.1. –С. 179-181.
383. Драгнев С. В. Технологічні аспекти виробництва біодизельного палива / С. В. Драгнев // Науковий вісник Національного аграрного університету. – 2007. – № 107. – С. 302-308.
384. Драгнев С. В. Обґрунтування критеріїв подібності перемішування у процесі естерифікації рослинних олій / С. В. Драгнев, В. М. Поліщук // Науковий вісник НАУ. – 2008. – Вип.125. – С. 392-399.
385. Драгнева Н. І. Забезпечення якості дизельного біопалива у підприємствах АПК [Електронний ресурс] / Н. І. Драгнева // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 142. Ч. 1. – С. 68-71. – Режим доступу : http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnau/2009_142_1/09dni.pdf
Розглянуто питання забезпечення якості дизельного біопалива у підприємствах АПК з урахуванням відповідності вітчизняних стандартів на біодизель до міжнародних вимог.
386. Друкований М. Ф. Комплекс технологій по переробці ріпаку в біодизель / М. Ф. Друкований, В. М. Бандура, В. І. Паламарчук // Збірник наукових праць Вінницького державного аграрного університету. – 2010. – Вип. 42. – С. 34-40.
387. Дубровін В. О. Розробка технологічної схеми лінії виробництва біодизельного палива з рослинних олій “холодного” віджиму / В. О. Дубровін, С. В. Драгнев, М. С. Даценко // Науковий вісник Національного аграрного університету – 2007. – № 107. – С. 270-277.
388. Євич П. Технічний стандарт для ріпакової паливної олії / П. Євич, М. Мельничук, В. Дубровін // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2010. – Вип. 144, ч. 3. – С. 11-16.
389. Жолобецький Г. Біологічний двигун: Європа – «зелене» світло, Україна?.. / Г. Жолобецький // Пропозиція. – 2011. – № 5. – С. 94-98.

390. Журавель Д. Ефективність експлуатації мобільної техніки на біодизелі / Д. Журавель, В. Юдовінський, Б. Мітков // *Agroexpert*. – 2009. – № 7/8. – С. 104-106.

391. Заєць О. П. Виробництво біоетанолу: сучасний стан та перспективи розвитку / О. П. Заєць // *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. – 2010. – № 154. – С. 141-145.

392. Заєць О. П. Українські аспекти виробництва біоетанолу / О. П. Заєць // *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. – 2009. – Вип. 141. – С. 113-118.

393. Зінченко В. О. Методи отримання біогазу / В. О. Зінченко, В. П. Кусайло, Л. В. Лось // *Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету*. – 2005. – № 2. – С. 83-91.

394. Зінченко М. Г. Автономний біоенергетичний центр для вироблення електричної й теплової енергії та одержання органічних добрив з відходів сільського господарства / М. Г. Зінченко, С. О. Кравченко, О. А. Тинда // *Екологічний вісник*. – 2010. – № 1. – С. 23-24.

Про один з найефективніших методів утилізації органічних відходів – анаеробне зброджування, продуктами якого є біогаз та зброджена маса з властивостями добрива.

395. Капустин А. Е. Химические технологии биоэнергетики [Електронний ресурс] / А. Е. Капустин // *Вісник Приазовського державного технічного університету : зб. наук. праць*. – Маріуполь, 2007. – Вип. 17. – С. 224-230. – Режим доступу : http://eir.pstu.edu/bitstream/handle/123456789/441/3_Капустин%20А..pdf?sequence=1

Рассмотрены различные технологии получения энергии из возобновляемого сырья, показаны перспективы замены нефтепродуктов синтез-газом, биоэтанолом и биоспиртам; получением энергии их твердых бытовых и жидких биологических отходов. Показаны перспективы развития химических технологий получения энергии.

396. Карпач А. О. Особливості використання паливного етанолу на транспорті / А.О. Карпач // *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. – 2006. – № 4. – С. 59.

397. Клевцов К. М. Технологія одержання біопалива з відходів виробництва луб'яних культур відповідно до європейських стандартів [Електронний ресурс] / К. М. Клевцов, О. А. Соболев // *Товарознавчий вісник*. – 2012. – Вип. 5. – С. 63-69. – Режим доступу : http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Tvis/2012_5/1/63-69.pdf

У роботі наведено порівняльний аналіз якісних характеристик паливних біобрикетів та пелетів, отриманих за новою технологією з відходів виробництва луб'яних культур відповідно до європейських стандартів.

398. Клименко В. Сільськогосподарські біогазові установки: зарубіжний досвід / В. Клименко // *Техніка АПК*. – 2006. – № 6/7. – С. 20-23.

399. Коваленко Г. Біогазові установки – кожному господарству / Г. Коваленко // Дім, сад, город. – 2007. – №7. – С. 19-21.

400. Курис Ю. В. Возможности и перспективы использования альтернативных топлив в двс сельскохозяйственного назначения [Электронный ресурс] / Ю. В. Курис, Р. Г. Хейфец, С. Й. Ткаченко // Энергетика та електрифікація. – 2008. - № 4. – Режим доступа : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/Entel/2008/4_2008/4_2008_10.pdf

401. Курис Ю. В. Определение технологических возможностей энергетического использования биомассы [Электронный ресурс] / Ю. В. Курис, А. Ю. Майстренко, С. И. Ткаченко // Энергетика та електрифікація. – 2008. – № 7. – Режим доступа : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/Entel/2008/7_2008/7_2008_9.pdf

402. Курис Ю. В. Систематизация схем биогазовых установок и оптимизация энергетической эффективности работы анаэробного реактора [Электронный ресурс] / Ю. В. Курис, С. И. Ткаченко, А. Ю. Майстренко // Энергетика та електрифікація. – 2008. - № 8. – Режим доступа : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/Entel/2008/8_2008/8_2008_6.pdf

403. Курис Ю. В. Описание расчета потерь теплоты биогазовой установки [Электронный ресурс] / Ю. В. Курис, С. И. Ткаченко // Энергетика та електрифікація. – 2008. – № 9. – Режим доступа : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/Entel/2008/9_2008/9_2008_11.pdf

404. Курис Ю. В. Способы и технологии переработки отходов биомассы [Электронный ресурс] / Ю. В. Курис, М. В. Губинский М. // Энергетика та електрифікація. – 2008. – № 10. – Режим доступа : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/Entel/2008/10_2008/10_2008_12.pdf

405. Курис Ю. В. Разработка ресурсосберегающей технологии и методики расчета материального баланса технологической линии переработки биомассы [Электронный ресурс] / Ю. В. Курис, А. Ю. Майстренко, С. И. Ткаченко // Энергетика та електрифікація. – 2009. – № 1. – Режим доступа : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/Entel/2009/1_2009/1_2009_11.pdf

406. Качан Ю. Г. Біогазові установки та методи їх розрахунку [Електронний ресурс] / Ю. Г. Качан, Ю. В. Куріс, І. М. Левицька // Энергетика та електрифікація. – 2009. – № 5. – Режим доступа : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/Entel/2009/5_2009/5_2009_9.pdf

407. Куріс Ю. В. Стан проблеми дослідження та моделювання біотехнологій мікроорганізмів у енергетиці [Електронний ресурс] / Ю. В. Куріс, С. Й. Ткаченко, І. М. Левицька // Энергетика та електрифікація. – 2009. - № 8. – Режим доступа : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/Entel/2009/8_2009/8_2009_9.pdf

408. Кравец І. Еволюція свиноферми: переходим на біогаз / І. Кравец // Зерно.

– 2010. – № 10. – С. 134-137.

409. Кравченко С. А. Энергетический баланс комплекса по обеззараживанию отходов сельского хозяйства с получением биогаза и высококачественных органических удобрений / С. А. Кравченко // Энергосбережение. Энергетика. Энергоаудит. – 2010. – № 2. – С. 23-28.

410. Кудлай І. Енергетичний баланс комплексу з виробництва молока / І. Кудлай, М. Луценко, О. Тонковид // Техніка і технології АПК. – 2010. – № 11. – С. 6-9.

411. Кудлай І. Технологія переробки відходів молочної ферми з використанням біогазової установки / І. Кудлай, М. Луценко // Техніка і технології АПК. – 2010. – № 10. – С. 10-13.

412. Кудрицька Н. В. Застосування біологічного палива на транспорті та перспективи його виробництва в Україні / Н. В. Кудрицька // АгроСвіт. – 2008. – № 4. – С. 44-48.

413. Курис Ю. В. Способы и технологии переработки отходов биомассы / Ю. В. Курис, М. В. Губинский // Энергосбережение, энергетика, энергоаудит. – 2009. – № 5. – С. 42-47.

414. Куріс Ю. В. Метаногенез і технологічні схеми отримання біогазу / Ю. В. Куріс // Энергосбережение. Энергетика. Энергоаудит. – 2011. – № 10. – С. 41-48.

У статті описано процес анаеробного перетворення органічних речовин при метаногенезі і показані технологічні схеми отримання біогазу.

415. Куріс Ю. В. Промислово–технічні аспекти світового раціонального використання біогазів / Ю. В. Куріс // Энергосбережение. Энергетика. Энергоаудит. – 2011. – № 1. – С. 32-46.

416. Куріс Ю. В. Способы утилізації біогазу / Ю. В. Куріс, С. І. Ткаченко, Н. В. Семенов // Энергосбережение. Энергетика. Энергоаудит. – 2010. – № 7. – С. 20-30.

417. Ларченко К. А. Біоетанол як альтернативне поновлюване джерело енергії [Електронний ресурс] / К. А. Ларченко, Б. В. Моргун // Біотехнологія. – 2008. – Т. 1, № 4. – С. 18-28. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/28149>

Розглянуто проблему альтернативних джерел енергії. Головну увагу приділено виробництву біопалива, зокрема біоетанолу, в Україні й світі. Наведено технологію виготовлення біоетанолу з лігніноцелюлозної сировини, подано оцінку перспектив виробництва і використання біопалива.

418. Левченко О. Енергозберігаючі технології для села / О. Левченко // Зелена енергетика. – 2009. – № 1. – С. 7.

У селі Северинівка на Вінничині впроваджено програму «Енергоефективне село», мета якої – популяризація та застосування альтернативних джерел енергії.

419. Лінник М. К. Перспективи розвитку технічних засобів біоенергоконверсії / М. К. Лінник // Вісник аграрної науки. – 2006. – № 5. – С. 46-50.
420. Лось Л. В. Проблема енергоносіїв та її вирішення в сільському господарстві України біоенергетичними газогенераторами / Л. В. Лось, Н. М. Цивенкова // Вісник державного агрологічного університету. – 2004. – № 2. – С. 3-21.
421. Лось Л. В. Активізація впровадження альтернативних джерел енергії шляхом автоматизації газогенераторних біопаливних установок / Л. В. Лось, І. В. Нездвєцька, С. М. Гречко // Вісник Житомирського НАЕУ. – 2009. – Вип.1. – С. 232-248.
422. Майстренко А. Ю. Ефективність способів підвищення получения біоенергетического топлива / А. Ю. Майстренко, Ю. В. Курис, В. Н. Власенко // Энергосбережение. Энергетика. Энергоаудит. – 2010. – № 4. – С. 48-55.
423. Лопушняк В. І. Топінамбур як джерело одержання біопалива в Україні [Електронний ресурс] / В. І. Лопушняк, П. М. Слобода // Наукові праці Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків. – 2011. – Вип. 12. – С. 32-37. – Режим доступу : http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/znpicb/2011_12/03-32.PDF
В статті розглянуто різноманітні аспекти використання та переваги топінамбуру серед інших джерел одержання біопалива в Україні
424. Лось Л. В. Перспективи енергетичного використання соломи для сільського господарства України / Л. В. Лось, В. В. Іванов, Р. У. Новицький // Вісник ДАЕУ. – 2008. – Вип. 1. – С. 199-204.
425. Мазуренко А. В. Яре жито – нові перспективи / А. В. Мазуренко // Агроном. – 2005. – № 4. – С. 14-15.
426. Майєр К. Перспективи вирощування лісу для отримання енергії / К. Майєр // Agroexpert. – 2009. – № 3. – С. 50-51.
427. Майстренко О. Ю. Методи та технології анаеробної переробки тваринницької біомаси / О. Ю. Майстренко, Ю. В. Курис, Ю. С. Калінцева // Энергосбережение, энергетика, энергоаудит. – 2010. – № 2. – С. 29-36.
428. Майстренко О. Ю. Обґрунтування використання низькокалорійних палив у ДВС та особливості спалювання біогазу в ДВС / О. Ю. Майстренко, Ю. В. Курис // Энергосбережение. Энергетика. Энергоаудит. – 2010. – № 1. – С. 46-49.
429. Масло В. Перемішування в технологічному процесі виробництва біодизельного палива / В. Масло // Техніка АПК. – 2006. – № 12. – С. 38-40.
430. Масло І. П. Залежність деяких властивостей біопалива на основі рослинних олій від температури / І. П. Масло, М. І. Вільовка // Збірник наукових праць НАУ. – 2003.

– Т. XV. – С. 39-41.

431. Матвеев Ю. Біогазова станція. Український досвід / Ю. Матвеев, Г. Гелетуха // Зелена енергетика. – 2004. – № 1. – С. 4–6, 268. Матвеев Ю. Біогаз на полігонах ТПВ / Ю. Матвеев // Зелена енергетика. – 2004. – № 4. – С. 17-19.

432. Матвеев Ю. Біогазові установки Данії / Ю. Матвеев // Зелена енергетика. – 2004. – № 2. – С. 11.

433. Мельничук М. Д. Технічні проблеми виробництва дизельного біопалива в Україні / М. Д. Мельничук, В. О. Дубровин // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 141, Ч. 1. – С. 12-17.

434. Муштрук М. Аналітичний огляд сучасних методів оцінки якості дизельного біопалива / М. Муштрук, Ю. Сухенко, В. Сухенко // Техніка і технології АПК. – 2012. – № 4. – С. 35-37.

435. Муштрук М. Виробництво дизельного біопалива з технічних тваринних жирів / М. Муштрук, Ю. Сухенко, В. Сухенко // Техніка і технології АПК. – 2013. – № 4. – С. 17-20.

436. Муштрук М. Перспективні технології виробництва дизельного біопалива / М. Муштрук, Ю. Сухенко, В. Сухенко // Техніка і технології АПК. – 2012. – № 9. – С. 28-31.

437. Муштрук М. Технології і обладнання для виробництва дизельного біопалива з рослинних олій і тваринних жирів / М. Муштрук, Ю. Сухенко, В. Сухенко // Техніка і технології АПК. – 2012. – № 12. – С. 21-23.

438. Техника и технологии производства и переработки растительных масел [Электронный ресурс] : учеб. пособ. / С. А. Дворецкий, Д. С. Нагорнов, С. В. Романцова, В. П. Таров ; под ред. Л. В. Комбарова. – Тамбов : Изд-во ГОУ ВПО ТГТУ, 2010. – 53 с.

439. Надикто В. Експлуатаційні показники МТА під час роботи на біодизелі / В. Надикто // Пропозиція. – 2008. – № 4. – С. 128-132.

440. Нові технології одержання біодизелю / С. Л. Ющенко, Г. С. Столяренко, Н. М. Фоміна, С. П. Орлов // Екологічний вісник. – 2010. – № 5. – С. 23-24.

Про розширення виробництва та споживання біологічних видів палива.

441. Носенко Ю. Біобутанол – ще одне біопаливо майбутнього? / Ю. Носенко // Agroexpert. – 2010. – № 2. – С. 90-92.

442. Остапчук А. Д. Використання біоенергетичних технологій у сільській місцевості / А. Д. Остапчук // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 142. – С. 241-243.

443. Оверченко Б. П. Перспективи та проблеми виробництва біодизелю в Україні / Б. П. Оверченко // Пропозиція. – 2009. – № 3. – С. 110-115.

444. Окоча А. Диметилловий ефір – ще один вид альтернативного палива для дизельних двигунів / А. Окоча // Пропозиція. – 2009. – № 6. – С. 110-114.

445. Олійничук С. Сучасні й перспективні технології виробництва біопалив на світовому ринку / С. Олійничук // Харчова і переробна промисловість. – 2009. – № 6. – С. 11-13.

446. Застосування біопалив для дизельних двигунів / В. М. Поліщук, С. В. Драгнев, І. І. Убоженко, М. Ю. Павленко // Науковий вісник НАУ. – 2008. – Вип. 125. – С. 315-318.

447. Передерій Н. О. Використання біомаси як альтернативного джерела енергії: актуальність для аграрного сектора України / Н. О. Передерій // Вісник Житомирського ДТУ. – 2007. – № 4. – С. 239-243.

448. Передерій Н. О. Отримання енергії з біогазу – перспективи розвитку технології України / Н. О. Передерій // Вісник Житомирського ДТУ. – 2008. – № 2. – С. 281-285.

449. Перспективи застосування дизельних біопалив в народному господарстві [Електронний ресурс] / В. М. Поліщук, М. Д. Мельничук, В. О. Дубровін, В. Г. Мироненко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2010. – Вип. 144. Ч. 1. – Режим доступу : http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnau/2010_144_1/10pvm.pdf

Обґрунтована необхідність поступової заміни мінеральних палив біопаливами. Охарактеризовані відомі біопалива для дизельних двигунів, показані їх переваги та недоліки. Розглянуті перспективні напрямки виробництва біодизелю.

450. Пилип В. Є. Дослідження використання біоетанолу в якості моторного палива в автомобільних двигунах / В. Є. Пилип, М. О. Могилевський, О. О. Коваль // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2007. – Вип. 1 (39). – С. 268-274.

451. Планк Й. Біогаз як пальне для автомобілів / Й. Планк // Agroexpert. – 2009. – № 4. – С. 52-53.

452. Подобайло В. Г. Застосування електротермічного обладнання для теплопостачання біогазових установок / В. Г. Подобайло, М. В. Потапенко, Г. С. Захарків // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 139. – С. 205-210.

453. Полішкевич О. Р. Використання замкнутого циклу виробництва біоетанолу в сільськогосподарських підприємствах / О. Р. Полішкевич // Трансформаційні та інтеграційні процеси в економіці України : Матеріали Всеукраїнської науково-

практичної конференції м. Миколаїв, 10–11 жовтня 2012 р. – Миколаїв : МНАУ, 2012. – С. 20-21.

454. Поліщук В. М. Методичні аспекти створення навчального курсу з основ виробництва та застосування біопалив [Електронний ресурс] / В. М. Поліщук, С. В. Драгнев, Г. О. Драгнева // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 134, Ч. 2. – С. 230-237. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnu/2009_134_2/09dsv.pdf

Створення навчальної бази для підготовки фахівців у галузі біоенергетики важливий чинник успішного розвитку виробництва та використання біопалив. На сучасному етапі в Україні методичне забезпечення дисциплін з переробки біомаси для енергетичних потреб тільки формується. У статті висвітлено напрями розробки навчального курсу з основ біоенергетики.

455. Поліщук В. М. Способи застосування біопалив у народному господарстві (узагальнення досвіду) / В. М. Поліщук // Науковий вісник НАУ. – 2008. – Вип. 125. – С. 257-267.

456. Поліщук В. М. Техніко-технологічні аспекти виробництва біодизельного пального / В. М. Поліщук // Вісник аграрної науки. – 2010. – № 11. – С. 41-42.

457. Основні проблеми створення біогазових установок / Б. О. Рубан, Г. А. Голуб, С. В. Драгнев, О. В. Дубровіна // Науковий вісник НАУ. – 2004. – Вип. 73, Ч. 1. – С. 195-201.

458. Производство биотоплива создает новые проблемы. Оно может угрожать здоровью населения // Тваринництво України. – 2013. – № 1-2. – С. 12-13.

459. Проскура О. В. Перспективи виробництва і застосування біопалива в Україні / О. В. Проскура [Електронний ресурс] // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності = Theoretical and Practical Aspects of Economics and Intellectual Property : збірник наукових праць : у 3-х т. – Маріуполь, 2011. – Т. 1. – С. 121-124. – Режим доступу : <http://eir.pstu.edu/bitstream/handle/123456789/282/21.1.pdf?sequence=1>

Розглянуто і проаналізовано основні альтернативні джерела виробництва автомобільного палива і перспектив їх застосування на території України.

460. Редзюк А. Чи є перспектива у використанні ріпакової олії як моторного пального в Україні? / А. Редзюк, В. Рубців, Ю. Гутаревич // Пропозиція. – 1999. – № 5. – С. 55-56.

461. Роженко В. Процес підготовки та використання сільськогосподарської біомаси як палива / В. Роженко, І. Календрузь // Аграрна техніка та обладнання. – 2010. – № 2. – С. 58-59.

462. Рубежняк І. Г. Біопаливо другого покоління – бутанол: перспективи

виробництва і використання в Україні [Електронний ресурс] / І. Г. Рубежняк // Вісник Національного транспортного університету. – 2009. – Вип. 19. Ч. 2. – Режим доступу : http://www.archive.nbuu.gov.ua/portal/natural/Vntu/2009_19_2/pdf/3.pdf

У статті розглянуто перспективу використання транспортом біопалива другого покоління – біобутанолу. Проведено аналіз сучасних публікацій щодо виробництва та використання біобутанолу. Наведено дані щодо технічних та екологічних показників використання біобутанолу. Розглянуто можливі напрямки подальших досліджень.

463. Руководство по биогазу. От получения до использования [Електронний ресурс] / Агентство по возобновляемым ресурсам. – 5-е изд. – Гюльцов, 2010. – 215 с. . – Режим доступу : <http://mediathek.fnr.de/media/downloadable/files/samples/h/a/handreichungbiogasru2012.pdf>

Биогаз и технологии его производства являются важной частью устойчивого энергоснабжения наряду с биоэнергосистемами. С точки зрения децентрализованного энергоснабжения, охраны окружающей среды и сельского хозяйства преимущества биогаза бесспорны. Данное издание является актуальной и информативной публикацией по теме „Биогаз“ для читателей из Восточной Европы. Она может способствовать развитию биоэнергетического потенциала и обеспечить значительный синергетический эффект в области децентрализованного энергоснабжения и охраны окружающей среды в Российской Федерации и Украине.

464. Савченко И. Биогазовые установки. Возможности применения в фермерских хозяйствах и тепличном овощеводстве / И. Савченко, Б. Рубан // Овощеводство. – 2011. – № 7. – С. 62-66.

465. Сарана В. В. Аналіз установок для отримання теплової енергії з відходів переробки сільськогосподарських культур та деревини / В. В. Сарана, О. Я. Переходько, С. М. Виговський // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 134. Ч. 2. – С. 169-176.

466. Сарана В. В. Аналіз способів та обладнання для спалювання відходів переробки сільськогосподарських культур і деревини / В. В. Сарана // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 134. Ч. 2. – С. 41-53. Семенов В. Біодизельне паливо / В. Семенов // Харчова і переробна промисловість. – 2007. – № 4. – С. 4-5.

467. Семенов В. Біодизельне паливо можна успішно використовувати при експлуатації дизельних двигунів / В. Семенов // Харчова і переробна промисловість. – 2007. – № 4. – С. 4-5.

468. Семенов В. Г. Біодизельне паливо для України [Електронний ресурс] / В. Г. Семенов // Вісник НАН України. – 2007. – № 4. – С. 18-22. . – Режим доступу : <http://dspace.nbuu.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/434>

Енергетична залежність України в умовах постійного зростання цін на енергоносії актуалізує пошук альтернативних джерел енергії. У статті розглянуто можливості створення власних потужностей для виробництва біодизельного палива з поновлюваних

сировинних ресурсів.

469. Семенов В. Біодизельне паливо / В. Семенов // Харчова і переробна промисловість. – 2007. – № 4. – С. 4-5.

470. Семенов В. Г. Стан і перспективи розвитку виробництва і застосування в Україні екологічно чистого біодизельного палива / В. Г. Семенов // Безпека життєдіяльності. – 2007. – № 1. – С. 15-17.

В статті розглядаються складові сировинної бази для виробництва біодизеля в Україні та перспективи його виробництва і застосування в народному господарстві.

471. Семенов В. Г. Стан та перспективи розвитку виробництва та застосування в Україні біодизельного палива / В. Г. Семенов // Энерготехнологии и ресурсосбережение. – 2008. – № 6. – С. 4-8.

472. Семенов В. Перспективи виробництва й застосування в Україні біодизельного палива / В. Семенов // Пропозиція. – 2007. – № 1. – С. 12-14.

473. Семенов В. Біодизельне паливо для України / В. Семенов // Вісник НАН України. – 2007. – № 4. – С. 18-22.

474. Семенов В. Г. Україна без нафти: стан і перспективи розвитку виробництва та застосування екологічно чистого біодизельного палива [Електронний ресурс] / В. Г. Семенов // Наука та інновації. 2008. – Т 4. – № 1. – С. 81-86. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/838>

В статті розглянуто увесь ланцюг виробництва біодизельного палива з ріпакової олії, наведений аналіз фізико-хімічних показників цього палива і їх вплив на експлуатаційні характеристики роботи дизельних двигунів.

475. Семірненко С. Л. Дослідження залежності щільності брикетів із соломи озимої пшениці від її характеристик / С. Л. Семірненко, Ю. І. Семірненко // Вісник Сумського національного аграрного університету. – 2010. – № 1. – С. 86-90.

476. Сенчук М. Методика розрахунку потужності і розташування пунктів з переробки органічної сировини в біопаливо / М. Сенчук, В. Горбатов // Техніка АПК. – 2006. – № 3. – С. 33-34.

477. Сепірненко Ю. І. Отримання традиційних видів палива для сільськогосподарського виробництва методом піролізу / Ю. І. Сепірненко, Т. Н. Азізов, М. А. Бойко // Вісник Сумського НАУ. – 2005. – Вип. 11. – С. 135-137.

478. Сибірний А. Біопаливний етанол з лігноцелюлози (рослинної біомаси): досягнення, проблеми, перспективи / А. Сибірний // Вісник НАН України. – 2006. – № 4. – С. 32-48.

479. Сидоров Ю. І. Сучасні біогазові технології / Ю. І. Сидоров // Biotechnologia

Acta. – 2013. – Т. 6 : Т. 6. – № 1. – С. 46-61.

480. Сидоров Ю. І. Фотобіореактори / Ю. І. Сидоров // Біотехнологія. – 2010. – Т. 3 : Т. 3. – № 5. – С. 19-30.

Про розвиток промислових фотобіореакторів, за допомогою яких можна одержувати біодизель.

481. Скриль В. В. Стан та перспективи використання біомаси у теплопостачанні регіонів України [Електронний ресурс] / В. В. Скриль. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=58921>

482. Сучасні тенденції розвитку біогазових установок / Г. Голуб, В. Войтенко, Б. Рубан, В. Єрмоленко // Техніка і технології АПК. – 2012. – № 2. – С. 18-21.

483. Тараріко Ю. О. Біоенергетичне аграрне виробництво в Лісостепу України / Ю. О. Тараріко // Вісник аграрної науки. – 2011. – № 7. – С. 9.

484. Тверде біопаливо в теплозабезпеченні села [Електронний ресурс] / В. Г. Мироненко, В. О. Глотова, А. В. Філатова // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2011. – Вип. 158 – Режим доступу : http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnuu_bbe/2011_158/11mvg.pdf

Розглянуті питання ефективного використання твердого біопалива для теплопостачання приміщень різного призначення в сільській місцевості.

485. Тепло почти даром / М. Н. Жовмир, Т. А. Железная, С. М. Чаплігін, В. Я. Ковалев // Зерно. – 2008. – № 5. – С. 86-94.

Исследование технологий сжигания токованной соломы в топке водогрейного котла

486. Топилин Г. Е. Биодизельное топливо / Г. Е. Топилин, О. Л. Мудраченко // Аграрний вісник Причорномор'я. – 2006. – № 34. – С. 119-122.

487. Топілін Г. Е. Виготовлення біодизельного палива для мобільної сільськогосподарської техніки / Г. Е. Топілін, С. М. Умінський, О. Л. Мудраченко // Аграрний вісник Причорномор'я. – 2008. – № 45. – С. 37-42.

488. Топілін Г. Е. Гідродинамічна установка для отримання біодизельного палива в умовах мініцеxів та фермерських господарств / Г. Е. Топілін, С. М. Умінський, О. Л. Мудраченко // Аграрний вісник Причорномор'я. – 2008. – № 45. – С. 126-131.

489. Умінський С. Гідродинамічне обладнання для отримання біодизельного палива в умовах агровиробництва [Електронний ресурс] / С. Умінський // Техніка і технології АПК. – 2011. – № 5. – С. 15-19. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Titapk/2011_5/05_11_s17.pdf

Розроблена установка з виробництва біодизельного палива дозволяє спростити технологію отримання біодизельного палива, знизити на 20-30% витрати

електроенергії. Біодизель, отриманий в умовах агровиробництва, за своїми експлуатаційними характеристиками не поступається дизельному пальному нафтового походження, а також довше зберігається без погіршення споживчих властивостей.

490. Уминський С. Універсальне гідродинамічне обладнання для виробництва біодизельного палива / С. Уминський, С. Інютін // Техніка і технології АПК. – 2012. – № 6. – С. 14-16.

491. Уминський С. Формування процесу виготовлення біопалива на основі етерифікації компонентів [Електронний ресурс] / С. Уминський // Техніка і технології АПК. – 2011. – № 6. – С. 21-24. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Titapk/2011_6/06_11_s21.pdf

Розглянуто схему роботи новоствореної установки для виробництва біодизельного палива в умовах агровиробництва.

492. Хитрик Т. Как производят биотопливо в Бразилии / Т. Хитрик // Зерно. – 2006. – № 6. – С. 90-93.

493. Холмс-Нільсен Є. Біомаса для енергетики / Є. Холмс-Нільсен // Зелена енергетика. – 2005. – № 3. – С. 21-23.

494. Холод І. М. Використання біопалива в сучасних двигунах [Електронний ресурс] / І. М. Холод, А. П. Холод // Праці Таврійського державного агротехнологічного університету. – 2009. – Вип. 9 – Т. 5. – Режим доступу : http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Ptdau/2009_9_5/5/24.pdf

У статті розглядається удосконалювання паливних систем двигунів на основі впровадження й використанні нових процесів технологічного циклу підготовки біопалива.

495. Червоткіна О. О. Аналіз результатів наукових досліджень процесів виробництва твердих гранул з відходів рослинного походження / О. О. Червоткіна, В. О. Олексієнко // Вісник Сумського національного аграрного університету. Механізація та автоматизація виробничих процесів. – 2011. – Вип. 8 (23). – С. 64-67.

496. Шацький В. В. Виробництво біогазу в сільському господарстві України / В. В. Шацький, В. М. Павліченко, Г. Є. Мовсесов // Науковий вісник НАУ. – 2004. – Вип. 73, Ч. 1. – С. 104-108.

497. Шевченко І. Біологічне паливо в тваринництві / І. Шевченко // Науковий вісник Національного аграрного університету. – 2007. – № 107. – С. 338-342.

498. Шишов С. В. Використання методу дискретно-імпульсного введення енергії для гомогенізації та диспергування субстрату в біогазовій установці / С. В. Шишов // Науковий вісник НАУ. – 2000. – Вип. 29. – С. 61-64.

499. Шольц В. Паливні клітини – нова СНР технологія виробництва біогазу / В. Шольц, Р. Шмерсал, Д. Елнер // Науковий вісник Національного аграрного університету.

– 2007. – № 107. – С. 85-90.

500. Ясенський В. Сучасні тенденції в створенні біогазових установок за рубежом / В. Ясенський, В. Таргоня, В. Клименко // Техніка АПК. – 2003. – № 1. – С. 24-25.

501. Ясенський В. Біоенергетичне селище Yuhnde / В. Ясенський, В. Марченко // Пропозиція. – 2009. – № 2. – С. 108-112.

502. Ясенський В. Сучасні тенденції у створенні сільськогосподарських біогазових установок / В. Ясенський, В. Клименко // Новини агротехніки. – 2006. – № 4. – С. 44-46.

503. Ясенський В. А. Біогазові установки для присадибних і невеликих фермерських господарств / В. А. Ясенський, В. П. Клименко // Новини агротехніки. – 2009. – № 1. – С. 38-41.

504. Ковтун Г. Універсальне паливо [Електронний ресурс] / Г. Ковтун // Вісник НАН України. – 2007. – № 12. – С. 41-44. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/2000>

Глюкоза та її високомолекулярні похідні (глікоген, крохмаль, целюлоза) – універсальне біологічне паливо. Наведено приклади використання глікогенів як альтернативної сировини для сучасної хімії.

3.3. ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ БІОПАЛИВА

505. Ангурець А. В. Оцінка екологічних, соціальних та економічних наслідків широкого використання агропалива (біодизелю та біоетанолу) в енергетиці [Електронний ресурс] / О. В. Ангурець, П. В. Хазан, В. Б. Копейкіна // Екологія і природокористування. – 2009. – Вип. 12. – С. 126-130.

В статті представлені головні екологічні, соціальні та економічні фактори наслідків використання агропалива. Розглянуто проблему визначення ступеню впливу виробництва різновиду біопалива на сталий розвиток регіону. Також в статті надано аналіз Українського та міжнародного законодавства щодо споживання та виробництва біопалива. Особливу увагу надано факторам негативного впливу виробництва біопалива, зокрема просування генетично модифікованих (трансгенних) культур, впливу на зміну клімату, виснаження ґрунту енергетичними культурами та скорочення цінних з екологічної погляду лісів. Запропоновано рекомендації відповідно до концепції сталого розвитку та зелених технологій за умови яких можливий розвиток інфраструктури біопалива.

506. Аронов Э. Л. Расширение производства автотракторного биотоплива: «за» и «против» / Э. Л. Аронов, Н. А. Глотов // Аграрна техніка та обладнання. – 2008. – № 4. – С. 51-55.

507. Балко М. М. Еколого–економічне обґрунтування розвитку біопаливної галузі в Україні [Електронний ресурс] / М. М. Балко // Екологічний менеджмент у загальній системі управління : збірник тез доповідей дев'ятої щорічної Всеукраїнської наукової конференції, 21–22 квітня 2009 року. – Суми : СумДУ, 2009. – Ч.1. – С. 15. – Режим доступу : <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/7836>

У роботі порушується питання розвитку біопаливної галузі в Україні. Виробництво і використання біопалива з ріпакової олії в Україні є об'єктивною передумовою енергетичної безпеки, диверсифікації національного виробництва, високої мотивації сталого розвитку аграрного сектору, позитивного соціального зрушення щодо росту зайнятості сільського населення та екологічної безпеки.

508. Биоэнергетика: мировой опыт и прогноз развития : научный аналитический обзор. – М. [б. и.], 2007. – 130 с.

509. Біодизель: порятунок від енергетичної кризи чи нагода заробити // Новини агротехніки. – 2006. – № 6. – С. 23-24.

510. Боднар О. В. Вітчизняний ринок зерна під впливом розвитку біопаливної галузі у світі / О. В. Боднар // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 141, Ч.2. – С. 62-66.

511. Бойко П. Виробництво паливного етанолу зростає / П. Бойко // Харчова та переробна промисловість. – 2002. – № 1. – С. 12-14.

512. Бум на світовому ринку біопалива – як цим може скористатися Україна? : консультативна робота / Інститут економічних та політичних досліджень. – К. : [б. в.], 2007. – 26 с.

513. Бурдельна Г. Перспективи розвитку теплової енергетики на півдні України із застосуванням альтернативних видів палива [Електронний ресурс] / Г. Бурдельна, Е. Толишев // Схід. – 2011. – № 6 (113). – С. 16-19. – Режим доступу : <http://dspace.nbu.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/33861>

У статті досліджена можливість розвитку виробництва теплової енергії на півдні України на базі використання продукції сільського господарства. Визначено обсяги можливого виробництва альтернативного (відновлюваного) палива й економії природного газу як дорогої імпоротної складової в тепловій енергії, споживаної регіоном.

514. Варченко О. М. Економічний механізм регулювання ринку біопалива у провідних країнах світу / О. М. Варченко, К. В. Слупян // Вісник аграрної науки. – 2009. – № 11. – С. 62-67.

515. Васильченко В. Перспективи використання біопалива в Україні / В. Васильченко, О. Ткаченко // Аграрна техніка та обладнання. – 2010. – № 3. – С. 52-58.

516. Ващук О. В. Особливості формування національного ринку біопалива [Електронний ресурс] / О. В. Ващук, М. М. Третяк // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2012. – № 2. – С. 247-253. – Режим доступу : <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/27573>

Досліджено умови формування національного ринку альтернативного палива, його нормативно-правову базу, можливості та перспективи світових та національних агровиробників забезпечити сировинну базу для виробництва біодизельного палива. Проаналізовано динаміку виробництва та напрямки реалізації ринку в Україні, особливості та труднощі на шляху його переробки.

517. Виробництво біоенергії в Україні: конкурентоспроможність сільськогосподарських культур та іншої сільськогосподарської і лісогосподарської сировини // Пропозиція. – 2007. – № 11. – С. 30-36.

518. Виробництво і використання біогазу в Україні [Електронний ресурс] / Рада з питань біогазу з.т. ; за ред. В. Ребок, М. Ільчук. – К., 2012. – 40 с. . – Режим доступу : http://ua-energy.org/upload/files/Biogas_ukr.pdf

519. Габрель М. С. Виробництво твердого біопалива в Україні: стан та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / М. С. Габрель // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.9. – С. 126-131 – Режим доступу : http://www.archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltsu/21_9/126_Gab.pdf

Обґрунтовано особливості формування виробництва твердого біопалива в Україні. Проаналізовано основні його проблеми та окреслено напрямки розвитку виробництва твердого біопалива у структурному розрізі.

520. Гавриш В. І. Алгоритм вибору схеми розташування заводів з виробництва біопалива / В. І. Гавриш // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2009. – Вип. 4 (51). – С. 31-37.

521. Гавриш В. І. Аналіз ефективності використання біоетанолу в порівнянні з іншими альтернативними паливами / В. І. Гавриш, В. Є. Пилип // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2007. – Вип. 2 (41). – С. 199-203.

522. Гавриш В. І. Визначення доцільності виробництва біопалив за укрупненими показниками / В.І. Гавриш // Економіка АПК. – 2010. – № 2. – С. 31-35.

523. Гавриш В. І. Вплив застосування природного газу на економічні показники машинно–тракторного агрегату / В. І. Гавриш, М. В. Завірюха // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2008. – Вип. 1 (44). – С. 38-45.

524. Гавриш В. І. Методика визначення критичних параметрів інвестиційного проекту з виробництва біопалива / В. І. Гавриш // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2010. – Вип. 2 (53). – С. 22-30.

525. Гавриш В. І. Методика визначення напрямку ефективного використання рослинних решток / В. І. Гавриш, М. Д. Бабенко // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2011. – Вип.1(58). – С. 3-10.

526. Гавриш В. І. Методологічні аспекти визначення напрямку використання біогазу / В. І. Гавриш // Агросвіт. – 2011. – № 19. – С. 50-52.

527. Гавриш В. І. Обґрунтування стратегії щодо використання рослинної сировини для виробництва дизельного біопалива / В. І. Гавриш // Економіка АПК. – 2007. – № 12. – С. 28-35.

528. Гавриш В. І. Розташування підприємств з виробництва біопалива з урахуванням урожайності рослинної сировини / В. І. Гавриш // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2009. – Вип. 3 (50). – С. 28-36.

Розглянуто вплив урожайності олійних культур на собівартість продукції заводу з виробництва біопалив.

529. Гавриш В. І. Формування цін на пальне рослинного походження / В.І. Гавриш // Економіка АПК. – 2006. – № 12. – С. 93-99.

530. Гелетуха Г. Біоенергетика на задвірках [Електронний ресурс] / Г. Гелетуха // Українська економічна правда. – 2013. – 20 берез. – Режим доступу : <http://www.epravda.com.ua/columns/2013/03/20/366395/>

531. Гелетуха Г. Г. Сучасний стан та перспективи розвитку біоенергетики в Україні [Електронний ресурс] / Г. Г. Гелетуха, Т. А. Железна // ЭСКО. Энергетика и промышленность. – 2013. – № 4. – Режим доступу : http://www.journal.esco.co.ua/industry/2013_4/art236.pdf

Проаналізовано сучасний стан розвитку сектора біоенергетики в Україні. Оцінено

потенціал біомаси, доступної для виробництва енергії. Запропоновано концепцію впровадження біоенергетичного обладнання для виробництва теплової та електричної енергії з біомаси в Україні. Показано, що впровадження котлів на біомасі для виробництва теплової енергії економічно доцільне і може рекомендуватися сьогодні практично для всіх об'єктів теплоенергетики.

532. Гольм–Нільсен Й. Огляд сучасного стану виробництва біогазу в Європі: Агроенергетика / Й. Гольм–Нільсен, Т. Аль Сеаді // Пропозиція. – 2002. – № 11. – С. 80-82.

533. Горда А. І. Вплив дизельного палива на біосинтез протеїнів, вуглеводів і ліпідів у *Chlorella vulgaris* Beijer / А. І. Горда, В. В. Грубінко // Біотехнологія. – 2011. – Т. 4 : Т. 4. – № 6. – С. 74-81.

534. Домарецький В. Джерело відновленої енергії / В. Домарецький, П. Шиян. // Харчова і переробна промисловість. – 2007. – № 6. – С.4-6.

Загострення проблеми забруднення навколишнього середовища органічними, іншими відходами промисловості та сільського господарства – основні мотиви інтенсифікації світових розробок у галузі виробництва та використання біогазу.

535. Дубневич Ю. Економічна доцільність виробництва біопалива з ріпаку в Україні [Електронний ресурс] / Ю. Дубневич // Вісник Львівського національного аграрного університету. Економіка АПК. – 2012. – Вип. 19. Ч. 1. – Режим доступу : http://www.archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/vldau/APK/2012_19_1/files/12dujriu.pdf

Представлено основні результати дослідження можливостей та економічної доцільності виробництва і використання в Україні біопалива як продукту промислової переробки ріпаку.

536. Дудар В. Т. Актуальні проблеми формування і функціонування ринку біопалива в Україні [Електронний ресурс] / В. Т. Дудар // Інноваційна економіка. – 2010. – № 5. . – Режим доступу : http://www.archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/inek/2010_5/181.pdf

В статті визначена роль виробництва біопалива як альтернативного джерела енергії, обґрунтовані наукові підходи щодо державної бюджетної підтримки біопалива, окреслені проблеми щодо формування ринку біопалива в Україні, проаналізовані модельні оцінки щодо розвитку можливих біоенергетичних сценаріїв.

537. Екобіотехнологія та біоенергетика: проблеми становлення і розвитку / В. П. Кухар, Є. В. Кузьмінський, О. А Гнатюк., Н. Б Голуб // Вісник НАН України. – 2005. – № 9. – С. 3-18.

538. Єранкін О. Місце виробництва біопалива у формуванні маркетингових стратегій підприємств АПК в контексті глобалізаційних проблем / О. Єранкін // Пропозиція. – 2009. – № 6. – С. 40-44.

539. Жолобецький Г. Чи приживеться біопаливо в Україні? / Г. Жолобецький // Пропозиція. – 2008. – № 11. – С. 30-33.

540. Золотарьова О. Куди прямує біопаливна індустрія? [Електронний ресурс] / О. Золотарьова, Є. Шнюкова // Вісник НАН України. – 2010. – № 4. – С. 10-20. – Режим

доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/27246>

У статті проаналізовано сучасний стан поширення біопалива в країнах ЄС і США та його перспективи. Після того, як у 2009 р. ООН і Європейський парламент закликали світову громадськість відмовитися від використання біопалива 1-го покоління, зростає увага до створення альтернативного біопалива 2-го покоління. Автори розглядають напрями сучасних досліджень щодо створення біопалива 3-го покоління, яке, на думку вчених, доцільно виробляти з водоростей.

541. Іванов А. Перетворимо Україну в ріпаково-медовий рай? / А. Іванов // Пасічник. – 2006. – № 1. – С. 4-5.

542. Іванюк О. В. Біологічне паливо в Україні: економічні передумови та перспективи розвитку / О. В. Іванюк // Економіка АПК. – 2008. – № 9. – С. 58-61.

543. Іванюк О. В. Економічна оцінка виробництва біопалива з відходів лісового господарства / О.В. Іванюк // Економіка АПК. – 2010. – № 1. – С. 40-43.

544. Івашків Т. С. Біопаливо: міфи та реальність [Електронний ресурс] / Т. С. Івашків // Університетські наукові записки. Часопис Івано-Франківського університету права ім. Д. Галицького. – 2010. – № 1. – С. 166-177. – Режим доступу : http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Unz/2010_1/19.pdf

У статті розглянуто позитивні та негативні сторони виробництва й використання біопалива як альтернативного відновлювального носія енергії.

545. Ігнат'єва Т. Г. Виробництво і споживання біодизеля в аграрних підприємствах України / Т. Г. Ігнат'єва // Економіка АПК. – 2011. – № 4. – С. 32-39.

546. Йенс Бо Гольм-Нільсен Огляд сучасного стану виробництва біогазу в Європі / Гольм-Нільсен Йенс Бо, Аль Сеаді Теодоріта // Пропозиція – 2002. – № 11. – С. 80-82.

547. Калетник Г. М. Вплив біоенергетики на екологічний стан навколишнього середовища України / Г. М. Калетник // Вісник аграрної науки. – 2009. – № 10. – С. 53-57.

548. Калетник Г. М. Економіка виробництва біопалива в Україні та забезпечення продовольчої безпеки / Г. М. Калетник // Економіка АПК. – 2010. – № 1. – С. 30-35.

549. Калетник Г. М. Перспективи виробництва біоетанолу в Україні / Г. М. Калетник // Вісник аграрної науки. – 2008. – № 11. – С. 45-50.

550. Калетник Г. М. Розвиток ринку біопалива у Європі / Г. М. Калетник // Економіка АПК. – 2008. – № 9. – С. 99-103.

551. Калетник Г. М. Біопаливна галузь і енергетична та продовольча безпека України / Г. М. Калетник // Вісник аграрної науки. – 2009. – № 8. – С. 62-64.

552. Калетник Г. М. Кластеризація виробництва біопалива – шлях до енергобезпеки України / Г. М. Калетник // Агросвіт. – 2009. – № 20. – С. 7-12.

553. Калетник Г. М. Механізм розвитку ринку енергоємних сільськогосподарських культур для виробництва біоетанолу / Г.М. Калетник // Вісник Сумського НАУ. Сер. «Фінанси і кредит». – 2008. – Вип. 1. – С. 193-199.
554. Калетник Г. М. Перспективи виробництва біодизельного палива в Україні / Г. М. Калетник // Агро Світ. – 2008. – № 22. – С. 16-19.
555. Калетник Г. М. Перспективи виробництва біоетанолу в Україні / Г. М. Калетник // Аграрна техніка та обладнання. – 2009. – № 2. – С. 50-55.
556. Калетник Г. М. Перспективи виробництва біопалива в Україні / Г. М. Калетник // Агросвіт. – 2008. – № 22. – С. 16-19.
557. Калетник Г. М. Біопаливо : ефективність його виробництва та споживання в АПК України : навч. посібник / Г. М. Калетник, В. М. Пришляк. – К. : Хай-Тек Прес, 2010. – 312 с.
558. Калетник Г. М. Доцільність виробництва біогазу в Україні [Електронний ресурс] / Г. М. Калетник, О. П. Скорук, А. А. Ратушняк. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=22823>
559. Калетник Г. М. Перспективи розвитку біопалива в Україні [Електронний ресурс] / Г.М. Калетник, О. П. Скорук, В. М. Чорна. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=22842>
560. Калетник Г. М. Соціально-економічне значення розвитку ринку біопалива в Україні / Г. М. Калетник // Економіка АПК. – 2008. – № 6. – С. 128-131.
561. Калетник Г. М. Формування ринкової інфраструктури у біопаливному виробництві / Г. М. Калетник // Економіка АПК. – 2008. – № 10. – С. 99-101.
562. Каменська Т. Г. Внутрішньогосподарський контроль виробництва біопалива / Т. Г. Каменська // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 142, Ч.2. – С. 129-134.
563. Карачковський В. Д. Актуальність виробництва біопалива в сучасних умовах енергозабезпечення / В. Д. Карачковський // Збірник наукових праць Уманського державного аграрного університету. – 2008. – Вип. 69, Ч.2. – С. 67-71.
564. Кириленко І. Г. Виробництво альтернативного пального як відповідь на сучасні виклики глобалізації / І. Г. Кириленко // Економіка АПК. – 2006. – № 11. – С. 912.
565. Кириленко І. Г. Формування ринку українського біопалива: передумови, перспективи, стратегія [Електронний ресурс] / І. Г. Кириленко, В. В. Дем'янчук, Б. В. Андрющенко // Економіка АПК. – 2010. – № 4. – С. 62–66. – Режим доступу : http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/e_apk/2010_4/10_04_09.pdf

566. Кириленко І. Г. Формування ринку українського біопалива: передумови, перспективи, стратегія / І. Г. Кириленко, В. В. Дем'янчук, Б. В. Андрущенко // Економіка АПК. – 2010. – № 4. – С. 62-66.
567. Кирилов Ю. Є. Виробництво та ринок біопалива: світові тенденції / Ю. Є. Кирилов, М. І. Губа // Таврійський науковий вісник. – 2009. – Вип. 66. – С. 312-319.
568. Кім А. Чинники, що визначають виробництво ріпаку / А. Кім // Agroexpert. – 2010. – № 1. – С. 71-72.
569. Кобець А. С. Вплив етаноловмісної паливної суміші на екологічні показники бензинових двигунів внутрішнього згорання / А. С. Кобець, В. Г. Бутенко, О. Д. Деркач // Вісник Дніпропетровського ДАУ. – 2009. – № 2. – С. 182-185.
570. Кобець М. Біодизельний фальстарт / М. Кобець // Agroexpert. – 2009. – № 11. – С. 74-77.
571. Ковальчук О. М. Еколого-економічні аспекти використання біоенергоресурсів в сільському господарстві України [Електронний ресурс] / О. М. Ковальчук. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=41054>
572. Козаченко О. А. Альтернативні способи підвищення економічної ефективності аграрного виробництва (використання біоенергії в аграрному виробництві) / О. А. Козаченко // Вісник аграрної науки. – 2013. – № 2. – С. 71-74.
573. Колесніченко О. Біодизель – не проблема! / О. Колесніченко // Пропозиція. – 2009. – № 5. – С. 60-62.
574. Кондратюк А. П. Забезпечення розвитку застосування альтернативних видів палива шляхом кредитування їх виробництва / А. П. Кондратюк // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 142, Ч.2. – С. 44-49.
575. Конегенков А. Українське біопаливо: вихід з енергетичного тупика / А. Конегенков // Зелена енергетика. – 2006. – № 2. – С. 9-11.
576. Коновал І. А. Оптимізація розмірів підприємств з виробництва біопалива / І. А. Коновал // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 141. – С. 180-184.
577. Концепція «неатомного» шляху розвитку енергетики України [Електронний ресурс] / Національний екологічний центр України. – К., 2006. – Режим доступу : http://www.ch20.org/ukr/nnconcept_ukr.pdf

578. Корсун С. Г. Вплив виробництва та використання біопалива на навколишнє середовище [Електронний ресурс] / С. Г. Корсун // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 142. Ч. 1. – Режим доступу : http://www.archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnu/2009_142_1/09ksg.pdf

579. Кошель М. Біогаз: проблеми накопичуються? / М. Кошель, Ю. Каранов // Харчова і переробна промисловість. – 2003. – № 3. – С. 6-7.

580. Кравчук О. О. Економічні стимули використання рідкого біопалива в сільському господарстві / О. О. Кравчук // Агросвіт. – 2013. – № 9. – С. 34-37.

581. Кравчук О. О. Еколого-економічні особливості формування ринку енергетичних сільськогосподарських культур / О. О. Кравчук // Економіка АПК. – 2013. – № 5. – С. 135-141.

582. Кудінова І. П. Інформаційно-консультаційне забезпечення виробництва біопалива в Україні [Електронний ресурс] / І. П. Кудінова // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 142. Ч. 1. – Режим доступу : http://www.archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnu/2009_142_1/09kip.pdf

Розглянуто суть інформаційно-консультаційного забезпечення виробництва біопалива в Україні.

583. Кулаковська Т. А. Аналіз українського ринку біологічного палива з відходів сільськогосподарських і промислових підприємств / Т. А. Кулаковська, С. С. Шекера // Зернові продукти і комбікорми. – 2012. – № 1. – С. 7-9.

584. Куць Т. В. Економічний аналіз пріоритетності у виборі сировини для виробництва біодизеля в Україні / Т. В. Куць // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2010. – № 154. – С. 212-217.

585. Кучеренко Р. А. Місце виробництва біопалива серед інноваційних проектів в Україні та їх державна підтримка [Електронний ресурс] / Р. А. Кучеренко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України – 2009. – Вип. 141. – Режим доступу : http://www.archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnu/2009_141/09kra.pdf

Розглянуто впровадження інновацій в національну економіку України. Здійснено дослідження українських інноваційних розробок у сфері виробництва біопалива. Визначено питому вагу інвестицій в інноваційні проекти з виробництва біопалива.

586. Кучик Н. Г. Економічні аспекти виробництва біодизелю в Україні / Н.Г. Кучик // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 141. – С. 207-211.

587. Кучик Н. Г. Економічні передумови виробництва біодизеля / Н. Г. Кучик // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2010. – № 154. – С. 218-221.

588. Лавриненко Ю. Биогаз: перейдем на свое топливо / Ю. Лавриненко // Огородник. – 2006. – № 4. – С. 56-58.
589. Лавров Є. Паливо майбутнього / Є. Лавров // Харчова і переробна промисловість. – 2004. – № 12. – С. 4-6.
590. Линок С. Майбутнє – за біогазом, або робимо доходи на відходах / С. Линок // Пропозиція. – 2013. – № 4. – С. 152-154.
591. Липа О. Н. Будущее энергетики – биогаз / О. Н. Липа // Тваринництво сьогодні. – 2011. – № 6. – С. 26-31.
592. Мазур А. Г. Проблематика розвитку біопаливного виробництва в Україні / А. Г. Мазур // Збірник національного аграрного університету. – 2010. – Вип. 5. – С. 224-226.
593. Мазур В. А. Розвиток біоенергетики в Україні та світі / В. А. Мазур, К. В. Мазур // Збірник наукових праць Вінницького державного аграрного університету. – 2010. – Вип. 42. – С. 65-70.
594. Майданевич П. М. Виробництво біоетанолу – перспективний шлях розвитку підприємств спиртової галузі АПК / П. М. Майданевич // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 1. – С. 88-92.
- У статті викладено результати досліджень у сфері розвитку підприємств спиртової галузі АПК.*
595. Макарчук О. Г. Біоенергетика в розвитку сільського господарства України / О. Г. Макарчук // Науковий вісник НАУ. – 2008. – Вип. 124. – С. 427-431.
596. Макарчук О. Г. Біоенергетичний потенціал сільськогосподарських підприємств: вимір, оцінка / О. Г. Макарчук // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 142, Ч.2. – С. 129-133.
597. Макарчук О. Г. Продовольча безпека у контексті розвитку біологічних джерел енергії / О. Г. Макарчук // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2010. – № 154. – С. 226-231.
598. Макарчук О. Г. Світові та вітчизняні тенденції розвитку виробництва біопалива / О. Г. Макарчук // Аграрний тиждень. – 2007. – № 46. – С. 12.
599. Макарчук О. Г. Світові та вітчизняні тенденції розвитку виробництва біопального / О. Г. Макарчук // Економіка АПК. – 2008. – № 7. – С. 152-155.
600. Макарчук О. Г. Становлення ринку біопалива в Україні / О. Г. Макарчук // Науковий вісник НАУ. – 2008. – Вип. 119. – С. 162-166.
601. Макарчук О. Экономический анализ биоэнергетики, как источника доходов

аграрных предприятий [Электронный ресурс] / О. Макаруч, Х. Хокманн, А. Лисситса – К., 2007. – 45 с. – Режим доступа : www.econstor.eu/bitstream/10419/28461/1/548781885.pdf

В публикации проводится анализ рынка развития биотоплива, рассматривается спрос и предложение, и оценивается конкурентоспособность биотоплива по отношению к минеральному топливу для того, чтобы определить нишу Германии и Украины на мировом рынке биотоплива.

602. Марков І. Л. Біодизельне паливо – приваблива альтернатива / І. Л. Марков // Агроном. – 2006. – № 4. – С. 72-74.

603. Марунчак Р. Альтернативне паливо для села / Р. Марунчак // ЕКОінформ. – 2011. – № 10. – С. 8-10.

604. Марченко В. Биомассу – в массы. Особенности технологии выращивания и сбора румекса / В. Марченко, В. Опалко // Зерно. – 2007. – № 4. – С. 26-31.

605. Марченко В. Біогазові інвестиції у майбутнє / В. Марченко, В. Опалко // Agroexpert. – 2009. – № 12. – С. 108-110.

606. Марченко В. В. Біодизельне паливо в Україні: ефективність, доцільність, перспективи / В. В. Марченко // Агроном. – 2006. – № 2. – С. 96-99.

607. Марченко В. Ефективність та доцільність використання біодизельного палива в Україні / В. Марченко, В. Сінько // Пропозиція. – 2005. – № 10. – С. 36-37.

608. Марченко В. Солом'яна альтернатива / В. Марченко, В. Опалко // Agroexpert. – 2010. – № 1. – С. 86-89.

609. Маршалок М. С. Місце та значення обслуговуючої сфери АПК у вирішенні енергетичних проблем / М. С. Маршалок // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 141. – С. 230-233.

610. Маслак О. Варто вирощувати жито / О. Маслак, М. Радченко // Agroexpert. – 2011. – № 2. – С. 14-17.

611. Масло В. Р. Шляхи розвитку виробництва біодизеля в Україні / В. Р. Масло // Вісник аграрної науки. – 2005. – № 10. – С. 78-80.

Наведено матеріали щодо розвитку світового сільського господарства в умовах глобалізації економіки як фактора розв'язання глобальної продовольчої проблеми.

612. Масло І. Досвід виробництва та використання дизельного біопалива / І. Масло, М. Вільовка // Науковий вісник Національного аграрного університету. – 2007. – № 107. – С. 255-261.

613. Масло І. П. Еколого-економічне обґрунтування використання та виробництва моторного палива на основі ріпакової олії для виробників сільськогосподарської продукції / І. П. Масло, М. І. Вільовка, М. В. Колінчик // Економіка АПК. – 2004. – № 11. – С. 30-33.

614. Матвієнко М. Т. Еколого–економічна ефективність біоенергетичних проектів / М. Т. Матвієнко, Л. Д. Загвойська // ЕКОінформ. – 2011. – № 7–8. – С. 11-12.

У статті висвітлені теоритичні положення еколого–економічної ефективності виробництва біоенергії і проведено аналіз її становлення в Україні. Досліджено коректність фінансових методів аналізу та обгрунтовано необхідність виконання економічного аналізу енергетичних проектів.

615. Мельник Н. В. Біоенергетика і навколишнє природне середовище / Н. В. Мельник // Економіка АПК. – 2011. – № 1. – С. 70-73.

616. Мельник Н. В. Особливості розвитку світового ринку біоенергетичних ресурсів та продуктів їх переробки / Н. В. Мельник // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 142. Ч. 2. – С. 135-139.

617. Мельничук М. Д. Виробництво та використання твердих біопалив в умовах агропромислового господарства / М. Д. Мельничук, В. О. Дубровін // Науковий вісник НАУ. – 2008. – Вип. 125. – С. 247-250.

618. Михайлов Ю. Біопалива: одна з найбільших дурниць в історії людства / Ю. Михайлов // Пропозиція. – 2008. – № 3. – С. 30-33. – Закінч. Почат №№ 1, 2. – 2008.

619. Михайлов Ю. Біопалива: за чи проти / Ю. Михайлов // Пропозиція. – 2008. – № 10. – С. 18-21.

620. Михайлов Ю. Марні надії на біопалива / Ю. Михайлов // Пропозиція. – 2012. – № 2. – С. 54-57.

621. Михайлов Ю. Не буває негарних жінок – буває мало біоетанолу / Ю. Михайлов // Пропозиція. – 2012. – № 5. – С. 34-38.

622. Мішеніна Н. В. Організаційно-економічне забезпечення використання твердих побутових відходів в теплоенергетиці / Н. В. Мішеніна, О. В. Панченко // Вісник Сумського національного аграрного університету. Економіка і менеджмент. – 2012. – Вип. 4 (52). – С. 168-173.

623. Мовсесов Г. Є. Енергетична ефективність біогазових установок / Г. Є. Мовсесов // Вісник аграрної науки. – 2003. – № 5. – С. 49-52.

624. Молодик М. В. Енергоавтономність виробництва на основі біологічних видів палива / М. В. Молодик, Г. А. Голуб // Вісник аграрної науки. – 2008. – № 11. – С. 39-44.

625. Момот Ю. М. Еколого-економічні особливості перетворення енергії відходів сільськогосподарського виробництва [Електронний ресурс] / Ю. М. Момот. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=28001>

626. Муштрук М. Аналітичний огляд сучасних методів оцінки якості дизельного біопалива / М. Муштрук, Ю. Сухенко, В. Сухенко // Техніка і технології АПК. – 2012. – № 4. – С. 35-37.

627. Назаренко А. В. Біопаливний потенціал України на світовому ринку сільськогосподарської продукції / А. В. Назаренко // Економіка АПК. – 2010. – № 1. – С. 72-77.

628. Найко Д. А. Альтернативні види палива для автомобілів. Перспективи їх використання / Д. А. Найко, О. Ф. Шевчук // Збірник наукових праць Вінницького державного аграрного університету. – 2010. – Вип. 42. – С. 146-151.

629. Начернюк Д. В. Економічні перспективи виробництва біопалива в Україні / Д. В. Начернюк // Збірник наукових праць Уманського ДАУ. – 2008. – Вип. 67, Ч. 2. – С. 161-165.

630. Невзоров В. А. Возобновляемые источники энергии (биогаз) / В. А. Невзоров // Энергосбережение. Энергетика. Энергоаудит. – 2008. – № 2. – С. 52-55.

631. Новосельцева А. М. Ефективність виробництва біодизеля і біоетанолу в Україні / А. М. Новосельцева // Економіка та управління АПК. – 2012. – Вип. 7 (93). – С. 128-131.

632. Носач В. Г. Биоэнергетика будущего [Электронный ресурс] / В. Г. Носач, Е. В. Складенко // Энергетика та електрифікація. – 2008. – № 4. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Entel/2008/4_2008/4_2008_9.pdf

633. Оверченко Б. Перспективи та проблеми виробництва біодизелю в Україні / Б. Оверченко // Пропозиція. – 2009. – № 3. – С. 110-114.

634. Окоча А. Дизелю – дизельне, поки що / А. Окоча, Я. Білоконь // Пропозиція. – 2006. – № 2. – С. 114-116.

В статті піднімаються питання використання альтернативних видів палива, зокрема, біопаливо.

635. Панічев Р. Стратегічний напрям – біопаливо / Р. Панічев // Новини агротехніки. – 2008. – № 5. – С. 20.

636. План дій по біомасі для України [Електронний ресурс] . – Режим доступу : http://biomass.kiev.ua/images/library/info-materials/bap_ukr.pdf

Цей План дій підготовлено в рамках Нідерландсько-Українського G2G (Уряд до Уряду) проекту «Біомаса та біопалива» (G2G07UA85). Проект фінансувався Агентством з питань міжнародного бізнесу та співробітництва (EVD) Міністерства економіки Нідерландів. Проект виконувався Міністерством аграрної політики України та Агентством SenterNovem з питань стійкого розвитку та інновацій Міністерства економіки Нідерландів. НТЦ «Біомаса» (Київ) допомагала у розробці проектів

614. Матвієнко М. Т. Еколого–економічна ефективність біоенергетичних проектів / М. Т. Матвієнко, Л. Д. Загвойська // ЕКОінформ. – 2011. – № 7–8. – С. 11-12.

У статті висвітлені теоритичні положення еколого–економічної ефективності виробництва біоенергії і проведено аналіз її становлення в Україні. Досліджено коректність фінансових методів аналізу та обгрунтовано необхідність виконання економічного аналізу енергетичних проектів.

615. Мельник Н. В. Біоенергетика і навколишнє природне середовище / Н. В. Мельник // Економіка АПК. – 2011. – № 1. – С. 70-73.

616. Мельник Н. В. Особливості розвитку світового ринку біоенергетичних ресурсів та продуктів їх переробки / Н. В. Мельник // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 142. Ч. 2. – С. 135-139.

617. Мельничук М. Д. Виробництво та використання твердих біопалив в умовах агропромислового господарства / М. Д. Мельничук, В. О. Дубровін // Науковий вісник НАУ. – 2008. – Вип. 125. – С. 247-250.

618. Михайлов Ю. Біопалива: одна з найбільших дурниць в історії людства / Ю. Михайлов // Пропозиція. – 2008. – № 3. – С. 30-33. – Закінч. Почат №№ 1, 2. – 2008.

619. Михайлов Ю. Біопалива: за чи проти / Ю. Михайлов // Пропозиція. – 2008. – № 10. – С. 18-21.

620. Михайлов Ю. Марні надії на біопалива / Ю. Михайлов // Пропозиція. – 2012. – № 2. – С. 54-57.

621. Михайлов Ю. Не буває негарних жінок – буває мало біоетанолу / Ю. Михайлов // Пропозиція. – 2012. – № 5. – С. 34-38.

622. Мішеніна Н. В. Організаційно-економічне забезпечення використання твердих побутових відходів в теплоенергетиці / Н. В. Мішеніна, О. В. Панченко // Вісник Сумського національного аграрного університету. Економіка і менеджмент. – 2012. – Вип. 4 (52). – С. 168-173.

623. Мовсесов Г. Є. Енергетична ефективність біогазових установок / Г. Є. Мовсесов // Вісник аграрної науки. – 2003. – № 5. – С. 49-52.

624. Молодик М. В. Енергоавтономність виробництва на основі біологічних видів палива / М. В. Молодик, Г. А. Голуб // Вісник аграрної науки. – 2008. – № 11. – С. 39-44.

625. Момот Ю. М. Еколого-економічні особливості перетворення енергії відходів сільськогосподарського виробництва [Електронний ресурс] / Ю. М. Момот. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=28001>

Самойленко // Економіка АПК. – 2008. – № 4. – С. 72-77.

647. Семена М. Ріпак переміг нафту. Назавжди? / М. Семена // Пропозиція. – 2009. – № 8. – С. 10-12.

648. Семененко Б. Біогазова галузь в Україні: експериментально-пілотна стадія з орієнтацією на ліцензії? / Б. Семененко, В. Кравець, Т. Чеботар // Пропозиція. – 2004. – № 4. – С. 22-23.

649. Семенов В. Г. Цивілізація без нафти: стан та перспективи розвитку виробництва та застосування в Україні екологічно чистого біодизельного палива [Електронний ресурс] / В. Г. Семенов // Енергетика та електрифікація. – 2009. – № 12. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Entel/2009/12_2009/12_2009_10.pdf

650. Синьковская С. Европа возвращается к биоэтанолю. Надолго ли? / С. Синьковская // Хранение и переработка зерна. – 2009. – № 10. – С. 39-40.

651. Скорук О. П. Виробництво біопалива в Україні та його економічні аспекти [Електронний ресурс] / О. П. Скорук, С. Ю. Дьяконова . – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=22692>

652. Скорук О. П. Економічні аспекти виробництва біодизелю в Україні і в світі [Електронний ресурс] / О. П. Скорук, І. А. Здор, І. С. Гримайло // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2012. – Вип. 2. Т. 6. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znptdau/2012_2_6/18-6-32.pdf

В статті розглянуто стан та перспективи розвитку біодизельної галузі в Україні та в світі. Досліджено стан розвитку ринку ріпаку як основної сировини для виробництва біодизелю.

653. Скрипниченко В. А. Інноваційні аспекти виробництва біопалива на Україні: стан, проблеми, перспективи [Електронний ресурс] / В. А. Скрипниченко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 142. Ч. 1. – Режим доступу : http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nv nau/2009_142_1/09sva.pdf

Обґрунтовано необхідність пошуку і впровадження альтернативних та відновлюваних джерел енергії в Україні, висвітлено політику України стосовно питань біоенергетики (використання біопалив на транспорті, законодавство) та запропоновано заходи з підвищення енергетичної безпеки країни.

654. Скрипниченко В. А. Перспективи розвитку виробництва рідких біопалив в Україні / В. А. Скрипниченко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2012. – Вип. 177. Ч. 4. – Режим доступу : http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/nv nau_eamb/2012_177_4/12sva.pdf

Проаналізовано перспективи розвитку виробництва рідких біопалив в Україні, а також

обґрунтовано рекомендації щодо їх ефективного виробництва.

655. Смолій Л. Оцінка альтернативних можливостей інвестування виробництва біопалива в аграрно–промислових формуваннях цукробурякового під–комплексу / Л. Смолій, І. Борейко // Збірник наукових праць Вінницького державного аграрного університету. – 2010. – Вип. 42. – С. 175-179.

656. Собуцький С. Біопаливо в Україні / С. Собуцький // Вісник податкової служби України. – 2008. – № 42. – С. 9.

657. Стан та перспективи розвитку біоенергетики в Україні / Г. Г. Гелетуха, Т. А. Железна, Ю. Б. Матвеев, М. М. Жовмір // Науковий вісник НАУ. – 2004. – Вип.73, Ч.1. – С. 131-138.

658. Стасіневич С. А. Визначення обсягів економічно доцільного виробництва біоетанолу із різних видів агропродукції / С. А. Стасіневич // Економіка АПК. – 2010. – № 6. – С. 39-41.

659. Стасіневич С. Економічний аспект виробництва біоетанолу з цукрових буряків / С. Стасіневич // Agroexpert. – 2009. – № 7/8. – С. 96-98.

660. Сучасні й перспективні технології виробництва біопалив на світовому ринку / С. Олінійчук, Г. Кизюн, П. Шиян, В. Сосницький // Харчова і переробна промисловість. – 2009. – № 6. – С. 11-13.

661. Тараріко Ю. О. Перспективи розвитку біоенергетики в АПК / Ю. О. Тараріко // Вісник аграрної науки. – 2010. – № 4. – С. 9-13.

662. Товстоп'ят А. Експорт українського ріпаку: сьогодні і завтра / А. Товстоп'ят // Agroexpert. – 2010. – № 3. – С. 81.

663. Фабіяньська В. Ю. Об'єкти обліку витрат і калькуювання у виробництві біопалива / В. Ю. Фабіяньська // Економіка АПК. – 2011. – № 4. – С. 70-74.

664. Федик О. Ю. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку твердого біопалива в Україні [Електронний ресурс] / О. Ю. Федик // Інноваційна економіка. – 2012. – № 9. – С. 172-176. – Режим доступу : http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/inek/2012_9/172.pdf

В умовах необхідності зменшення енергетичної залежності України від імпортованих енергоресурсів та підвищення економічної ефективності їх використання, все більшої актуальності набуває формування та розвиток ринку альтернативних енергоресурсів. Зокрема, широкого розповсюдження як метод альтернативного енергозабезпечення, набуло використання твердого біопалива. Потрібно розрізняти паливо, отримане внаслідок переробки відходів деревообробної промисловості (відходи лісозаготівлі, лісопилення і деревообробки, деревина з енергетичних плантацій і т.д.) та паливо, отримане з відходів сільського господарства (солома, очерет, лушпиння соняшнику, лушпиння гречки, проса, підстилка домашніх тварин і птахів і т.д.). Україна має значні запаси цієї сировини,

переважна більшість якої раніше підлягала утилізації, що погіршувало екологічну ситуацію в Україні.

665. Федорченко Б. С. Оцінка формування та ефективності використання біоенергетичного потенціалу сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] / Б. С. Федорченко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2012. – Вип. 177. Ч. 4. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/nvnu_eamb/2012_177_4/12fbs.pdf

Оцінено формування, стан, ефективність використання та перспективи розвитку біоенергетичного потенціалу сільськогосподарських підприємств України.

666. Фостолович В. А. Використання біопалива – складова діяльності підприємства в системі екологічного менеджменту і аудиту / В. А. Фостолович, М. М. Мельник // Облік і фінанси АПК. – 2010. № 4. – С. 126-129.

667. Хаєцька О. П. Економічні аспекти формування ринку біопалива в Україні / О. П. Хаєцька // Збірник наукових праць Вінницького державного аграрного університету. – 2010. – Вип. 42. – С. 60-66.

668. Черній Н. С. Чинники забезпечення виробництва біологічного пального / Н. С. Черній // Економіка АПК. – 2009. – № 11. – С. 79-84.

669. Черняковська М. Біодизель: порятунок від енергетичної кризи чи нагода заробити / М. Черняковська // Новини агротехніки. – 2008. – № 6. – С. 23-37.

670. Чи стане Україна біопаливним Клондайком // Agroexpert. – 2009. – № 11. – С. 15.

671. Чибіскова Г. С. Виникнення міжнародних ринків біопалива: можливості для України / Г. С. Чибіскова // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 5. – С. 32-40.

У статті розглядаються чинники, завдяки яким Україна може взяти участь у міжнародних ринках біопалива, а також ті, які сприяють/перешкоджають виникненню міжнародних ринків біопалива.

672. Чибіскова Г. С. Оцінка впливу міжнародного ринку біопалива на ринок зерна та олії в Україні / Г. С. Чибіскова // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 11. – С. 83-94.

У статті досліджено зв'язок між ринками продовольства (крім ринків продукції тваринництва) та виробництвом сировини для виготовлення біопалива з використанням регресійного та кореляційного аналізу.

673. Чіа-Сінг Хуань Взаємозв'язок між акціями біопаливних компаній і цінами на сільськогосподарську продукцію в Тайвані: два періоди / Чіа-Сінг Хуань, Ліань Чун-Го // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 11. – С. 242-285.

674. Чорна О. С. Ефективність виробництва дизельних біопалив для дизельних двигунів в АПК [Електронний ресурс] / О. С. Чорна, О. П. Скорук. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=22427>

675. Чернопищук Т. І. Соціально-економічні аспекти розвитку виробництва та

використання біопалива в Україні / Т. І. Чернопищук // Збірник наукових праць Вінницького державного аграрного університету. – 2010. – Вип. 42. – С. 75-78.

676. Шелюк В. Етанол. За та проти / В. Шелюк // Новини агротехніки. – 2009. – № 4. – С. 27-29.

677. Шишкіна І. О. Основні бар'єри на ринку альтернативних джерел енергії (на прикладі біомаси) [Електронний ресурс] / І. О. Шишкіна // Схід. – 2011. – № 3 (110). – С. 69-72. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/handle/123456789/33702>

У статті визначено основні перешкоди на шляху розвитку ринку альтернативних джерел енергії. Розглянуто наслідки та вплив існуючих бар'єрів на цей ринок. Проаналізовано причини гальмування процесу лібералізації торгівлі екологічними товарами та технологіями. Показано, що необхідне зниження або ліквідація імпорتنних тарифів на біопаливо в рамках міжнародних торговельних угод та системи гармонізації, що забезпечить необхідні передумови для подальшого розвитку міжнародної торгівлі біомасою.

678. Шпичак О. М. Економічні проблеми виробництва біопалива та продовольча безпека України [Електронний ресурс] / О. М. Шпичак // Економіка АПК. – 2009. – № 8. – С. 11-19. – Режим доступу : http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/e_apk/2009_8/09_08_02.pdf

679. Шпичак О. М. Проблеми продовольчої безпеки та біопалива / О. М. Шпичак // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 141. – С. 18–26.

680. Штрубенхофф Х. Політика України у сфері сільського господарства, біоенергетики та харчової промисловості – дослідження, висновки та рекомендації [Електронний ресурс] / Х. Штрубенхофф, В. Мовчан, І. Бураковський. – К., 2007. – Режим доступу : <http://www.solar.org.ua/index.php?r=4>.

681. Ясенєцький В. А. Біоенергетика в Німеччині та ЄС / В. А. Ясенєцький // Новини агротехніки. – 2010. – № 2. – С. 42-43.

682. Ясенєцький В. А. І ще раз про біодизель! / В. А. Ясенєцький // Новини агротехніки. – 2008. – № 2. – С. 33-34.

У статті наводяться результати досліджень про стан справ з біодизелем у світі і Україні.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

А

Аваков А. А. · 39, 48
 Адаменко О.І. · 11, 40, 52
 Азізов Т. Н. · 63
 Азуркін В. О. · 39
 Аль Сеаді Т. · 70, 71
 Амон В. · 39
 Амон Т. · 39
 Ангурець А. В. · 67
 Андрианов В. Н. · 31
 Андрюшенко Б. В. · 72, 73
 Аронов Э. Л. · 67
 Архіпова Г. І. · 52
 Атаманчук В. · 52
 Атаманюк В. М. · 41

Б

Баадер В. · 52
 Бабенко М. Д. · 69
 Бабин І. А. · 49
 Бабінська О. В. · 11
 Балабуха С. · 39
 Балко М. М. · 67
 Бандура В. М. · 54
 Басок Б. И. · 14
 Басюк Т. О. · 36
 Бачинський О. В. · 43
 Бевз В. В. · 11
 Безгина Е. С. · 23
 Безуглий М. Д. · 39
 Бемманн А. · 39
 Бережна Ю. В. · 15
 Берман Э. · 37
 Бернштейн Л. Б. · 36
 Білан Л. В. · 11
 Білецький В. Р. · 46

Білозора В. В. · 79
 Білько М. В. · 26
 Білявський Г. О. · 26
 Благодатний В. І. · 22
 Близнюченко А. Г. · 11
 Блюм Я. · 51
 Бобошко Ю. М. · 11
 Бодіроза В. · 39
 Боднар О. В. · 67
 Бойко В. В. · 54
 Бойко М. А. · 63
 Бойко П. · 67
 Борисова О. · 51
 Бородіна О. · 11
 Бренндерфер М. · 52
 Броннік О. С. · 47
 Бублієнко Н. · 39
 Бузовський Є. А. · 12
 Бузовський С. А. · 12
 Булгаков В. М. · 39
 Бумарсков С. А. · 35
 Бураковський І. · 83
 Бурдейный Д. Н. · 39
 Бурдельна Г. · 68
 Бурлака В. В. · 31
 Бурлака В. Г. · 12
 Буряк М. В. · 54
 Бутенко В. Г. · 73
 Бучинський І. · 46

В

Варченко О. М. · 68
 Василенков В. Е. · 52
 Василенков В. С. · 52
 Василишин Р. Д. · 15
 Василів Р. Г. · 53

Васильченко В. · 49, 68
 Вахтангішвілі Н. Н. · 37
 Ващук О. В. · 68
 Величко С. А. · 12
 Виговський С. М. · 46, 62
 Винник Ю. А. · 26, 37
 Висоцький С. П. · 37
 Височанський В. · 11
 Витвицька О. Д. · 12
 Вищега Р. · 39
 Вірówka М. І. · 40, 53, 58, 76
 Власенко В. Н. · 58
 Власенко І. В. · 43
 Власенко С. · 12, 40
 Внукова Н. В. · 12
 Возняк О. Т. · 30
 Войтенко В. · 64
 Войтов В. · 53
 Войтович І. Г. · 40
 Волошко В. · 53
 Воскобойнікова Н. О. · 16

Г

Габрель М. С. · 68
 Гавриш В. І. · 12, 13, 69
 Гайда П. І. · 31
 Галушка Ю. О. · 52
 Гарбар Л. А. · 40
 Гардашук Т. В. · 8
 Гарзанов А. · 48
 Гейдт О. П. · 40
 Гелетуха Г. Г. · 15, 20, 43, 59, 69, 81
 Гельфер С. Л. · 36
 Гижко Н. В. · 15
 Гирич Н. Б. · 13, 40
 Гліксон А. Л. · 37
 Глотов Н. А. · 67
 Глотова В. О. · 64

Глушко І. Ю. · 35
 Гнатюк О. А. · 70
 Гойсюк Л. В. · 40
 Голицын М. В. · 13
 Голодний І. М. · 40, 52
 Голуб Г. А. · 40, 41, 53, 61, 64, 77
 Голуб Н. Б. · 70
 Голубовська-Онiсімова Г. М. · 20
 Голубченко А. А. · 49
 Гольм–Нильсен Й. · 70
 Гомонай В. В. · 41
 Гомонай–Стрижко М. В. · 41
 Горбатов В. · 63
 Горда А. І. · 70
 Горделюк А. А. · 37
 Гордєєнок Н. · 45
 Городов Р. В. · 13
 Горохівський О. І. · 41
 Госовський Р. Р. · 41
 Гоцонога С. В. · 13
 Грабов Л. М. · 41, 48
 Гребеников В. В. · 31, 35
 Гречко С. М. · 58
 Гречкосій В. Д. · 41, 53
 Гримайло І. С. · 80
 Гришин С. И. · 26
 Гродзинський Д. · 53
 Грубінко В. В. · 70
 Губа М. І. · 73
 Губин В. Е. · 13
 Губинский М. В. · 56, 57
 Гудзенко М. М. · 43, 50
 Гузь М. · 20
 Гуков Я. С. · 53
 Гулий І. · 41
 Гументик М. Я. · 41
 Гуменюк І. Л. · 14
 Гунько А. · 49

Гуревич М. О. · 53
 Гусак О. Г. · 41
 Гутаревич Ю. · 61
 Гуцуляк Ю. В. · 11

Д

Даценко М. С. · 40, 53, 54
 Дворецкий С. А. · 59
 Дебаров В. Г. · 53
 Дем'янчук В. В. · 72
 Дембновецький О. · 53
 Демидась Г. І. · 42
 Демчак І. М. · 14
 Дем'янчук В. В. · 73
 Деражнянская М. · 31
 Деркач О. Д. · 73
 Джима М. · 39
 Джумагельдієва Г. Д. · 8, 14
 Дзяди́кевич Ю. В. · 54
 Дивак М. · 54
 Дишлюк С. М. · 42
 Дідух В. Ф. · 42
 Дмитренко Б. І. · 33
 Дмитрієва Т. В. · 48, 54
 Довжик М. Я. · 42
 Долинский А. А. · 14, 42, 48
 Домарецький В. А. · 26, 70
 Доне Е. · 52
 Дорошенко А. В. · 37
 Дорошкевич А. З. · 21
 Драганов Б. Х. · 14, 54
 Драгнев С. В. · 42
 Драгнев С. В. · 54, 60, 61
 Драгнесва Г. О. · 61
 Драгнесва Н. І. · 54
 Дрозд К. · 47
 Друкований М. Ф. · 54
 Дубневич Ю. · 70

Дубровін В. О. · 12, 28, 42, 54, 59, 60,
 77

Дубровіна О. В. · 61, 53
 Дубровская В. В. · 26, 37
 Дудар В. Т. · 70
 Дударев І. М. · 42
 Дудник А. · 45
 Дьяконова С. Ю. · 80
 Дьяченко В. М. · 31
 Дьяченко М. Д. · 31

Е

Елистратов В. В. · 14
 Елнер Д. · 65

Є

Євич П. · 54
 Євтухов В. Г. · 41
 Єловікова Т. · 47
 Єранкін О. · 70
 Єременко О. І. · 43
 Єрмоленко В. · 64

Ж

Жаворонкова Т. Ю. · 43
 Жейнова Н. · 15
 Железная Т. А. · 64
 Железна Т. А. · 20, 43, 81
 Жлобіч В. Ф. · 15
 Жовмир М. Н. · 64
 Жовмір М. М. · 43, 81
 Жолобецький Г. · 70
 Жолудь Д. С. · 25
 Журавель Д. · 55

З

Загвойська Л. Д. · 77
 Заєць О. П. · 55

Закржевский Э. Р. · 32
 Зарицкая Е. И. · 32
 Засядько І. О. · 43
 Захарків Г. С. · 60
 Захарченко Д. О. · 15
 Здор І. А. · 80
 Земляний Н. Г. · 21
 Зинченко О. И. · 37
 Зінченко В. О. · 16, 26, 43, 45, 55
 Зінченко М. Г. · 55
 Зінченко О. · 26
 Золотарьова О. · 70
 Зуев Н. В. · 32

I

Іванов А. · 71
 Іванова В. · 20
 Іванюк О. В. · 71
 Івашків Т. С. · 71
 Ігнатєва Т. Г. · 71
 Ізотенко О. І. · 25
 Ільчук М. · 68
 Інютін С. · 65

Й

Йенс Бо Гольм–Нільсен · 71

К

Казак В. М. · 26
 Калда Г. С. · 32, 35, 37, 48
 Калейніков Г. Є. · 15
 Календрузь І. · 61
 Каленська С. М. · 43, 47
 Калетник Г. М. · 8, 15, 16, 43, 44, 71, 72
 Калетнік Г. М. · 8, 35, 72
 Калініченко В. М. · 27, 44
 Калінцева Ю. С. · 46, 58

Кальныш Р. В. · 32
 Каменська Т. Г. · 72
 Каменшук Б. Д. · 44
 Кандул С. · 44
 Канов Л. Н. · 32
 Капустин А. Е. · 55
 Каранов Ю. · 45, 74
 Карачковський В. Д. · 72
 Кардаш О. Л. · 16
 Карнаух М. · 53
 Карнацевич Л. В. · 45
 Карпач А. О. · 55
 Касинець М. С. · 27
 Каськів В. · 43, 50
 Кафлевська С. Г. · 44
 Качан Ю. Г. · 56
 Качура Є. В. · 43
 Кашкаров А. П. · 27, 32
 Квак В. · 43
 Квітка Г. · 16
 Квітко Г. П. · 42
 Кизюн Г. · 81
 Кириленко І. Г. · 72, 73
 Кириленко Р. Г. · 26
 Кирилов В. Х. · 26
 Кирилов Ю. Є. · 73
 Кириченко В. В. · 44
 Киселев Н. Н. · 16
 Кишко–Єрлі О. Б. · 8
 Кім А. · 73
 Кіндзера Д. П. · 41
 Кірейцев Г. · 24
 Клевцов К. М. · 55
 Клименко В. · 25, 33, 55, 66
 Клименко В. П. · 66
 Клименко Л. П. · 16
 Климчук О. В. · 44, 45, 48
 Кліщенко С. · 16, 45

- Клочко В. М. · 16
 Ключі М. І. · 29
 Кобець А. С. · 73
 Кобець М. · 73
 Кобрін П. П. · 31
 Ковалев В. Я. · 64
 Коваленко Г. · 56
 Коваль О. О. · 60
 Ковальчук В. І. · 13
 Ковальчук О. А. · 35
 Ковальчук О. М. · 73
 Ковбій К. В. · 26
 Ковтун Г. · 16, 17, 66
 Коденська М. · 45
 Кожушко М. · 46
 Козаченко О. А. · 73
 Козачок Ю. І. · 45
 Козленко О. М. · 45
 Колесніченко О. · 73
 Колінчик М. В. · 76
 Колісник О. М. · 47
 Колобродов В. Г. · 45
 Комбаров Л. В. · 59
 Кондратюк А. П. · 73
 Кондрикінська А. В. · 37
 Конегенков А. · 73
 Коненгенков А. Є. · 42
 Конеченков А. Є. · 20
 Коновал І. А. · 73
 Кононок О. В. · 17
 Копейкіна В. Б. · 67
 Кориневич А. О. · 9
 Короненко О. · 27
 Коротинський О. Є. · 29
 Корсун С. Г. · 74
 Костюковський Б. А. · 31
 Кохана Т. · 25
 Кошеленко В. В. · 19
 Кошель М. · 45, 74
 Кравец І. · 56
 Кравець В. · 80
 Кравченко С. А. · 57
 Кравченко С. О. · 55
 Кравчук В. · 9, 45, 46
 Кравчук О. О. · 74
 Красняк О. П. · 44
 Криворучко В. · 39
 Крижанівський О. В. · 15
 Кудінова І. П. · 74
 Кудлай І. · 57
 Кудрицька Н. В. · 57
 Кузьменко Н. В. · 26, 37
 Кузьмич В. В. · 18
 Кузьмінський Є. В. · 70
 Кулаковська Т. А. · 74
 Кулик В. В. · 35
 Кульбака А. В. · 33
 Курило В. · 43, 50
 Курис Ю. В. · 18, 56, 57, 58
 Куріс Ю. В. · 46, 53, 56, 57, 58
 Кусайло В. П. · 26, 55
 Кухар В. П. · 70
 Кухарець В. В. · 46
 Куць Т. В. · 74
 Кучеренко Р. А. · 74
 Кучик Н. Г. · 74
-
- Л*
- Лавриненко Ю. · 75
 Лавров Є. · 75
 Лазоренко В. О. · 27
 Лакмеер Е. · 46
 Лакида П. І. · 15
 Лаппо І. М. · 20
 Ларченко К. А. · 57
 Лебедев Є. · 48

Левандовський Л. В. · 40
 Левицька І. М. · 56
 Левицький І. Ю. · 18
 Левченко О. В. · 15, 57
 Левчук О. · 53
 Легуш Ю. О. · 22
 Лежнева Л. И. · 18
 Лежнюк П. Д. · 35
 Линок С. · 75
 Липа О. Н. · 75
 Лисситса А. · 76
 Литвиненко М. А. · 49
 Литовченко В. · 27
 Лихочвор В. · 46
 Лікар Я. О. · 50
 Лінник М. К. · 42, 52, 53, 58
 Лір В. Є. · 18
 Літвішков І. В. · 46
 Лопушняк В. І. · 58
 Лось Л. В. · 55, 58
 Лосюк Ю. А. · 18
 Лузан Ю. Я. · 18
 Лук'янець В. О. · 41, 43
 Луценко В. А. · 33
 Луценко М. · 57
 Лъотко В. · 11
 Льюїс Е. Е. · 50
 Любарський В. · 18
 Ляшенко О. · 51

М

Магійовіч І. · 25
 Магомедов А. М. · 19
 Маєвський А. А. · 33
 Мазур А. Г. · 75
 Мазур В. А. · 39, 75
 Мазур К. В. · 75
 Мазуренко А. В. · 58

Майданевич П. М. · 75
 Майер К. · 58
 Майстренко А. Ю. · 56, 58
 Майстренко О. Ю. · 46
 Макарчук О. Г. · 75
 Макогон Ю. В. · 19
 Малинська Л. В. · 44
 Малош Б. В. · 35
 Малык И. С. · 39
 Марканова Т. К. · 35
 Марков І. Л. · 43, 47, 76
 Марунчак Р. · 76
 Марченко В. В. · 25, 49, 66, 76
 Маршалок М. С. · 76
 Маслак О. · 76
 Масло В. Р. · 58, 76
 Масло І. П. · 58, 76
 Маслоїд А. П. · 46
 Матвеев А. С. · 13
 Матвеев Ю. В. · 32, 59
 Матвеев Ю. Б. · 43, 81
 Матвієнко М. Т. · 77
 Мачмуллер А. · 39
 Мачулін В. · 27
 Межевич А. С. · 33
 Мельник В. · 46
 Мельник М. М. · 82
 Мельник Н. В. · 77
 Мельник Ю. · 46
 Мельничук М. Д. · 28, 42, 54, 59, 60,
 77
 Мельничук С. Д. · 49
 Мершій В. І. · 41, 48
 Месель-Веселяк В. Я. · 19
 Мироненко В. Г. · 60
 Мироненко В. Г. · 12, 42, 64
 Миронець В. М. · 43
 Миськів Л. П. · 19

Митченко О. О. · 19
 Михайлов Л. П. · 35
 Михайлов Ю. · 19, 77
 Мищенко А. В. · 54
 Мішеніна Н. В. · 77
 Міщенко Н. М. · 47
 Міщенко О. О. · 19
 Мовсесов Г. Є. · 65, 77
 Мовчан В. · 83
 Могилевський М. О. · 60
 Могилко О. В. · 28
 Моїсеєва М. · 46
 Молодик М. В. · 77
 Момот Ю. М. · 77
 Моргун Б. В. · 57
 Морєва В. · 20
 Мороз О. В. · 49
 Москвінова В. В. · 20
 Мудраченко О. Л. · 64
 Музыченко А. Г. · 20
 Муштрук М. · 59, 78

Н

Нагірний Ю. М. · 47
 Нагорнов Д. С. · 59
 Надикто В. · 59
 Назаренко А. В. · 78
 Назаркін Г. · 45
 Назарчук Л. М. · 20
 Найко Д. А. · 78
 Начернюк Д. В. · 78
 Невзоров В. А. · 78
 Невмержицька Г. Ф. · 54
 Нездвєцька І. В. · 58
 Нечаєва Т. П. · 31
 Нікітишин З. Ю. · 47
 Нікіторович О. В. · 35, 36
 Новицька Н. В. · 43, 47

Новіцький Р. У. · 58
 Новосельцева А. М. · 78
 Новохацький М. · 46
 Ноордхоф Й. · 28
 Носенко Ю. · 20, 59

О

Оверченко Б. П. · 46, 60, 78
 Окаряченко А. П. · 9, 20
 Окоча А. · 60, 78
 Олейников А. М. · 32
 Олексієнко В. О. · 65
 Олексюк А. О. · 37
 Олійник Є. · 47
 Олійнічук С. Т. · 40, 60
 Олінійчук С. · 81
 Опалко В. · 20, 76
 Орлов С. П. · 59
 Осадчий С. Д. · 36
 Осипенко П. · 47
 Оситняжський М. · 9
 Остапчук А. Д. · 59
 Осьмак А. · 21
 Охріменко А. · 33

П

Пабат А. · 21
 Павленко М. Ю. · 60
 Павліська О. В. · 21, 47
 Павліський В. М. · 47
 Павліченко В. М. · 51, 65
 Паламарчук В. Д. · 47
 Паламарчук В. І. · 54
 Паламарчук О. Д. · 47
 Панічев Р. · 47, 78
 Панченко О. В. · 77
 Панченко Я. М. · 26
 Патон Б. Є. · 29

Паштецький В. С. · 19
 Передерій Н. О. · 21, 47, 60
 Переходько О. Я. · 62
 Пилип В. С. · 60, 69
 Пилипенко О. В. · 51
 Пилипенко Т. В. · 51
 Планк Й. · 60
 Плеханов В. · 37
 Подобайло В. Г. · 60
 Подолець Р. З. · 21
 Подпратов Г. І. · 47
 Поздняков В. В. · 44
 Позигун М. П. · 17
 Полішкевич О. Р. · 48, 60
 Поліщук В. В. · 28
 Поліщук В. М. · 28, 48, 54, 60, 61
 Поліщук І. С. · 39, 48, 79
 Поліщук М. І. · 48
 Поліщук О. В. · 22
 Полункін Є. · 17
 Польова О. Л. · 22
 Потапенко М. В. · 60
 Праховник А. В. · 22
 Пришляк В. М. · 72
 Пришляк Н. В. · 79
 Пронина М. В. · 13
 Проскурина О. В. · 61
 Проценко Л. · 48
 Прутська О. О. · 9, 79

P

Радченко М. · 76
 Радченко О. Л. · 31
 Райхенбах Т. · 22
 Рак Я. · 35, 37, 48
 Ратушняк А. А. · 72
 Рахметов Д. · 49
 Ребок В. · 68

Редзюк А. · 61
 Рибак Л. Х. · 79
 Рибалка О. І. · 49, 79
 Ринейська Л. С. · 22
 Рихальський М. А. · 28
 Рождественский И. В. · 34
 Роженко В. · 39, 61
 Роженко І. · 39
 Розум М. В. · 26
 Розум Р. І. · 54
 Романцова С. В. · 59
 Рубан Б. · 61, 62, 64
 Рубежняк І. Г. · 61
 Рубців В. · 61
 Руда В. · 45
 Рудник-Іващенко О. І. · 49
 Руженцев И. В. · 33
 Ружило З. · 49
 Рузак І. В. · 28
 Рыбалка А. · 49
 Ряснова Е. В. · 18
 Ряузова Т. В. · 21

C

Саблук П. Т. · 22
 Савельєв Ю. · 48
 Савченко А. В. · 36
 Савченко В. І. · 42
 Савченко И. · 62
 Самилін О. О. · 24, 49
 Самойленко А. Г. · 79
 Сарана В. В. · 62
 Сатейкис І. · 18
 Світличная Ю. И. · 39
 Світлична Ю. В. · 15
 Селезньов Ю. В. · 29, 33
 Семена М. · 80
 Семененко Б. · 80

- Семененко Н. В. · 57
 Семенов В. Г. · 62, 63, 80
 Семёнов Н. Н. · 29
 Семірненко С. Л. · 63
 Семірненко Ю. І. · 63
 Сенчук М. · 63
 Сепірненко С. Л. · 42
 Сепірненко Ю. І. · 63
 Серета Л. П. · 49
 Сибірний А. · 63
 Сидоров Ю. І. · 63, 64
 Силаков В. Н. · 36
 Синеглазов В. М. · 33
 Синьковская С. · 80
 Ситнік І. Д. · 49
 Сінько В. · 49, 76
 Скорук О. П. · 22, 35, 72, 80, 82
 Скриль В. В. · 64
 Скрипниченко В. А. · 12, 22, 80
 Слобода П. М. · 58
 Слупян К. В. · 68
 Смердов А. А. · 11
 Смик В. · 22
 Смірних В. М. · 49
 Смірнов О. Є. · 49
 Смолій Л. · 81
 Смолінський С. · 49
 Соболев О. А. · 55
 Собуцький С. · 81
 Созанська А. А. · 19
 Соколан К. С. · 32
 Соколов В. М. · 79
 Сосницький В. · 81
 Сотник І. М. · 22
 Сохацька О. М. · 23
 Соченко П. С. · 33
 Стасіневич С. А. · 49, 50, 81
 Стефановська Т. Р. · 50
- Стовпник І. В. · 12
 Столяренко Г. С. · 59
 Стребков Д. С. · 23
 Стрелина Е. Н. · 23
 Стрельбіцька Н. Є. · 23
 Стріха М. · 27
 Субота С. В. · 41
 Сухенко В. · 59, 78
 Сухенко Ю. · 59, 78
-
- T*
- Табаченко О. · 50
 Тараймович І. В. · 42
 Тараріко Ю. О. · 64, 81
 Тарасенко С. Є. · 28
 Таргоня В. · 9, 66
 Тарнавський С. · 40
 Татибер Й. · 50
 Татомир А. · 33
 Твердохліб С. · 45
 Тесленко І. · 50
 Тинда О. А. · 55
 Титенок І. В. · 26
 Титко Р. · 23
 Ткаченко А. Ф. · 40
 Ткаченко Л. В. · 40
 Ткаченко О. · 68
 Ткаченко С. І. · 56
 Ткаченко С. І. · 57
 Ткаченко С. Й. · 18, 56
 Ткачук А. · 50
 Тлеуов А. Х. · 23
 Товстоп'ят А. · 81
 Тодосійчук Т. · 48
 Толишев Е. · 68
 Томчук О. Ф. · 44
 Тонковид О. · 57
 Топилин Г. Е. · 64

Топілін Г. Е. · 64
 Трегуб М. І. · 24, 33
 Третьяк М. М. · 68
 Третьяк Н. · 24
 Тригуб М. В. · 33
 Тхужевська-Цесляк Б. · 32, 35
 Тюрін К. П. · 24

У

Убоженко І. І. · 60
 Уваров А. А. · 20
 Українець А. · 50
 Уланов М. М. · 38
 Уланов Н. М. · 38
 Уминський С. · 64, 65
 Умінський С. М. · 64
 Усатий Т. Ю. · 18

Ф

Фабіянська В. Ю. · 81
 Фалько У. · 24
 Фатеев Е. М. · 34
 Федик О. Ю. · 81
 Федоровская С. А. · 31
 Федорченко Б. С. · 82
 Фельдман Б. Н. · 35
 Феттер А. · 50
 Филатов В. Ф. · 16
 Філатова А. В. · 64
 Фоміна Н. М. · 59
 Фостолович В. А. · 82
 Франк М. · 24
 Фтома О. В. · 50
 Фурса А. Д. · 49

Х

Хасцька О. П. · 82
 Хажмурадов М. А. · 45
 Хазан П. В. · 67

Харченко Н. В. · 29
 Хвесик М. А. · 24
 Хейерман Х. · 50
 Хейфец Р. Г. · 56
 Хитрик Т. · 65
 Хіврич О. · 43, 50
 Хлапук М. М. · 36
 Ходаківська О. В. · 24
 Хокманн Х. · 76
 Холмс-Нільсен Є. · 65
 Холод А. П. · 65
 Холод І. М. · 65
 Хоненко Л. Г. · 51

Ц

Царенко П. · 51
 Цема Т. · 9, 45
 Цивенкова Н. М. · 24, 49, 58

Ч

Чайківський Т. В. · 47
 Чаплігін С. М. · 64
 Чеботар Т. · 80
 Челапко С. О. · 37
 Черваньов І. Г. · 12
 Червен І. І. · 22
 Червоніс М. В. · 49, 51
 Червоткіна О. О. · 65
 Черевко Г. · 25
 Черепанов В. · 46
 Черній Н. С. · 51, 82
 Чернявська А. П. · 36
 Черняковська М. · 82
 Чибіскова Г. С. · 82
 Чіа-Сінь Хуань · 82
 Чорна В. М. · 72
 Чорна О. С. · 82
 Чернопишук Т. І. · 82

Чун-Го Ліань · 82

Чхан Н. В. · 16

Ш

Шаврин В. С. · 38

Шаповал С. П. · 29, 30

Шаталов В. И. · 39

Шацький В. В. · 65

Шебанін В. С. · 22

Шевцов А. · 21

Шевцова С. В. · 25

Шевченко І. · 51, 65

Шевченко О. О. · 12, 46

Шевчишин М. · 11

Шевчук Г. Я. · 47

Шевчук О. Ф. · 78

Шелест М. Б. · 31

Шелюк В. · 83

Шефтер И. Я. · 34

Шинкарук Л. А. · 36

Шишкіна І. О. · 25, 83

Шишов С. В. · 65

Шиян П. Л. · 26, 70, 81

Шкляр В. И. · 26, 37

Шліхта В. М. · 25

Шматок О. І. · 48

Шмерсал Р. · 65

Шнюкова Є. · 70

Шольц В. · 65

Шопша Г. М. · 49

Шпичак О. М. · 83

Штрубенхофф Х. · 83

Шульженко С. В. · 31

Щ

Щербина А. · 30

Щербина А. П. · 34

Щербина О. · 30

Ю

Юник А. В. · 43, 47

Ющенко С. Л. · 59

Я

Яворів В. · 45

Яковенко Ю. М. · 51

Яковлев Ю. В. · 39, 48

Янсон Р. А. · 34

Ясенецький В. А. · 25, 33, 66, 83

Яцик А. В. · 36

Ящук Н. О. · 47

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
ВСТУП	4
1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ	7
2. АЛЬТЕРНАТИВНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ	11
2.1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ	11
2.2. СОНЯЧНА ЕНЕРГЕТИКА	26
2.3. ВІТРОЕНЕРГЕТИКА	31
2.4. МАЛА ГІДРОЕНЕРГЕТИКА. ПРИПЛІВНІ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ	35
2.5. ГЕОТЕРМАЛЬНА ЕНЕРГЕТИКА	36
3. ВИРОБНИЦТВО ТА ВИКОРИСТАННЯ БІОПАЛИВА	39
3.1. СИРОВИНА ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА	39
3.2. ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИРОБНИЦТВА ТА ВИКОРИСТАННЯ БІОПАЛИВА	52
3.3. ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ БІОПАЛИВА	67
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	84

Наукове видання

АЛЬТЕРНАТИВНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ

Бібліографічний покажчик

Укладач: **Ткаченко** Діна Віталіївна

Редактор: О. Г. Пустова,

Комп'ютерний набір: Д. В. Ткаченко

Дизайн і верстка: Д. В. Ткаченко

Формат 60x84/16 Ум. друк. арк. 4,8.

Тираж прим. Зам. № __

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Паризької Комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

Адреса бібліотеки МНАУ:

54010, м. Миколаїв, вул. ген. Карпенко, 73

Адреса сайту: lib.mdau.mk.ua